

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

Dezvoltarea în ritm înalt a economiei — determinantă
creșterii nivelului de trai ● Realizarea planului fizic
și a cheltuieli de producție cât mai reduse ● Tehnici
și metode moderne în sprijinul sporirii eficienței

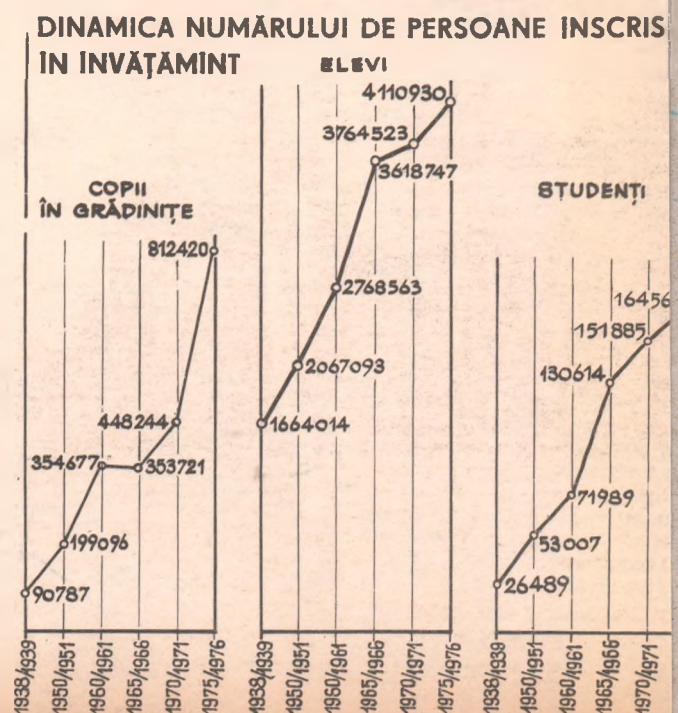
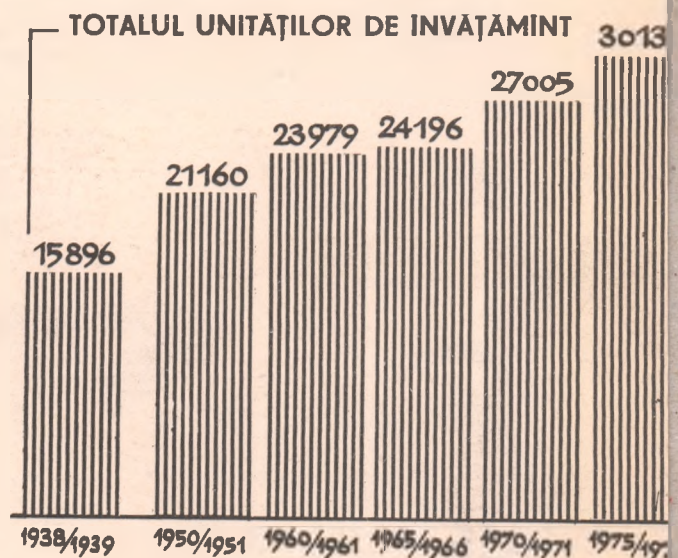
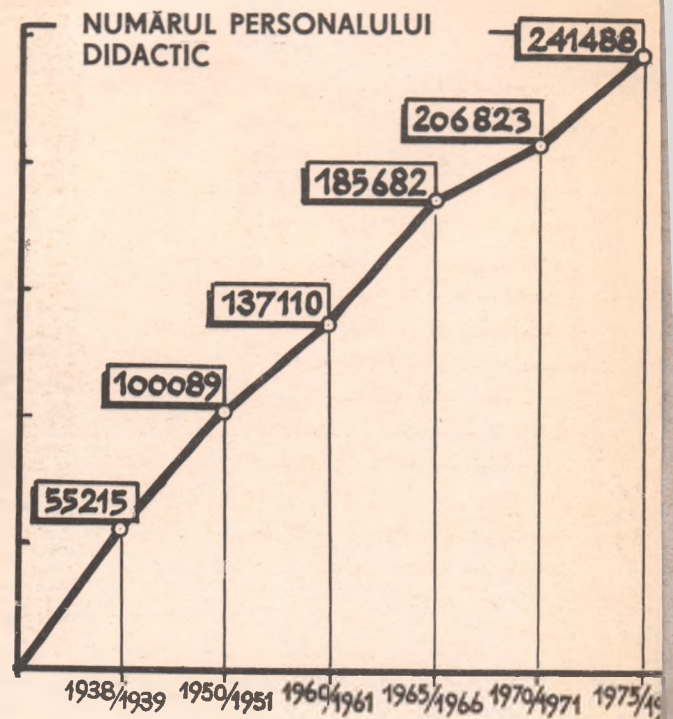
UN NOU AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

EDUCAȚIE
ȘI
DEZVOLTARE

DIMENSIUNILE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC

În anii socialismului, paralel cu eforturile întreprinse pentru dezvoltarea în ritm susținut a economiei, partidul și statul au acordat o atenție deosebită dezvoltării și perfecționării învățămîntului de toate gradele. Baza materială a acestei importante activități s-a amplificat continuu, pe întreg cuprinsul țării fiind construite și modern înzestrate numeroase unități de învățămînt preșcolar și elementar, de învățămînt mediu și superior. În concordanță cu cerințele dezvoltării economiei în pas cu progresul tehnico-științific, în perioada de după Congresul al IX-lea s-a pus un tot mai mare accent pe legarea învățămîntului de practică, de producție. Se urmărește prin aceasta formarea de cadre cu o ridicată pregătire de specialitate în domenii de mare utilitate socială. Sînt premise ce au determinat și determină ca relația învățămînt-cercetare-producție să devină, mereu mai mult, o verigă de bază a dezvoltării economiei noastre.

În aceste condiții România socialistă are astăzi un învățămînt de 10 ani generalizat, ca și un învățămînt de specialitate mediu și superior puternic dezvoltat, în acord cu cerințele edificării unei economii moderne, eficiente. Această dezvoltare a învățămîntului, alături de organizarea, în ultimii ani, a unei activități de reîmprospătare și îmbogățire a cunoștințelor pentru întreg personalul din economie, au făcut și fac ca pregătirea să devină o preocupare permanentă a fiecărui om al muncii, îmbogățind zi de zi, la cote tot mai înalte, stocul de educație al națiunii. Sînt acțiuni și preocupări ce se înscriu cu pregnanță pe linia amplelor eforturi ale României Socialiste pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale, a condiției oamenilor muncii.

„Activitatea ideologică, propaganda de partid trebuie să acționeze pentru a studia și — pe această bază — pentru a ajuta la înțelegerea justă a fenomenelor sociale care au loc în societatea noastră ca rezultat al dezvoltării forțelor de producție, al perfecționării relațiilor sociale și de producție, să contribuie la elaborarea căilor pentru a stimula această activitate, pentru asigurarea unei concordanțe cât mai depline între caracterul forțelor de producție și relațiile de producție, pentru a asigura astfel mersul ferm înainte al întregii noastre societăți“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei)

SPIRIT CREATOR, REVOLUȚIONAR ÎN ÎNTREAGA ACTIVITATE ECONOMICO-SOCIALĂ

NE APROPIEM de încheierea celui de al doilea an al acestui cincinal, etapă hotărîtoare în mersul nostru neabătut pe drumul stabilit de Congresul al XI-lea al partidului, în vasta activitate desfășurată de întreaga noastră națiune pentru îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. În cele douăzeci de luni care s-au scurs de la începutul cincinalului am obținut rezultate deosebit de rodnice. În industrie, cu toate greutățile cărora a trebuit să le facem față, și pe care le-am depășit cu succes printr-o intensă mobilizare a forțelor, ritmul de creștere a fost superior celui prevăzut, obținîndu-se, o producție suplimentară de aproape 20 de miliarde lei. Rezultate valoroase s-au obținut și în celelalte ramuri ale economiei naționale ca și în întreaga activitate socială, în aprofundarea continuă și afirmarea reală, tot mai puternică, a democratismului orînduirii noastre. Pe această bază trainică, partidul nostru a adoptat și a trecut consecvent la înlăptuirea unui amplu și complex program de creștere mai accelerată a nivelului de trai al întregii națiuni, de creștere suplimentară a veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii, confirmîndu-se încă o dată, prin fapte, că obiectivul fundamental al întregii politici a partidului, că tot ceea ce realizăm prin munca noastră unită este consacrat bunăstării și fericirii poporului.

Acest an, care e și anul unor mari aniversări istorice pentru poporul nostru — sărbătorirea centenarului cuceririi independenței de stat și a trei decenii de la instaurarea Republicii — se caracterizează și printr-o intensă acțiune politico-ideologică, deosebit de fertilă, pentru perfecționarea și direcționarea întregii noastre activități economico-sociale. Reamintim congresele țărănimii și ale muncitorimii care au adoptat, în cel mai profund spirit democratic, decizii de cea mai mare importanță pentru accelerarea mersului nostru înainte, faptul că spre sfîrșitul anului va avea loc un eveniment major pentru viața poporului nostru — Conferința națională a partidului. În acest climat de efervescentă înnoitoare, cuvîntările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Brașov și la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei se înscriu ca documente de o deosebită însemnătate pentru clarificarea teoretică și practică a unor aspecte esențiale ale progresului nostru multilateral,

pentru ridicarea pe un plan superior, corespunzător exigențelor epocii, a întregii noastre activități politico-ideologice, economice și sociale. Recentele cuvîntări ale secretarului general al partidului ne oferă din nou un magistral model de gîndire profund dialectică, de abordare științifică, în lumina acțiunii legilor obiective, a întregii noastre vieți și dezvoltări, de îmbinare organică a activității politico-ideologice cu cea economică, un exemplu de cea mai înaltă responsabilitate patriotică față de generațiile noastre și a celor ce ne vor urma, față de viitorul națiunii noastre.

Desigur, factorul hotărîtor al succeselor de importanță istorică pe care le-am dobîndit, al întregii noastre dezvoltări economico-sociale îl constituie politica științifică a partidului comunist și înseși aceste succese demonstrează faptul că partidul nostru își îndeplinește în bune condițiuni rolul de forță politică conducătoare, că a adoptat hotărîri juste în conformitate cu legitățile obiective și cu condițiunile economice, sociale, naționale din patria noastră, că aplică cu toată consecvența adevărurile generale la condițiile din România. În primul rînd, pentru că, în pofida unor concepții consumatoriste, partidul nostru a alocat cu deosebită fermitate o cotă înaltă din venitul național pentru dezvoltare. Nu trebuie să uităm că datorită vicisitudinilor istoriei, a exploatării capitalului intern și internațional, patria noastră, a moștenit o gravă înapoiere economică. Or, numai această opțiune profund științifică izvorîtă din studierea temeinică a realităților țării noastre, dar și a întregii experiențe mondiale contemporane, ne-a permis, ca, prin ritmurile înalte de creștere economică pe care le-am înregistrat, să ieșim din starea de subdezvoltare, să creăm posibilitățile necesare pentru creșterea continuă a nivelului de viață materială și spirituală a întregului popor. Dar, în mod obiectiv acesta este condiționat de stadiul dezvoltării noastre economico-sociale generale, pentru că este un adevăr fundamental că nici o societate nu poate consuma tot ce produce, nici mai ales, mai mult decît produce, în caz contrar condamnîndu-se la stagnare și regres.

Iar pentru că dorim să ne ridicăm în rîndul statelor avansate ale lumii, să ne situăm pe locul demn ce se cuvine națiunii noastre, socialiste, pe o treaptă superioară de bunăstare și civilizație, obiectiv de altfel firesc pentru orice națiune liberă și independentă, această orientare trebuie continuată cu fermitate.

„Răspunderea în fața societății, a poporului, a viitorului patriei noastre, răspunderea pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintarea țării spre comunism, sublinia secretarul general al partidului, impun obligații deosebite, cer alocarea permanentă a unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltarea generală a societății. Numai aceasta este calea pentru dezvoltarea continuă a societății omenești în general, a societății socialiste, a trecerii spre comunism, a întăririi patriei noastre, a asigurării unei vieți demne, libere și independente pentru întreaga noastră națiune“. Sînt cuvinte memorabile, străbătute de cel mai fierbinte patriotism, care ne îndeamnă pe noi toți, ca națiune, și pe fiecare în parte, să reflectăm la răspunderea ce ne revine în fața istoriei și a propriilor urmași. Desigur, fiecare dintre noi aspiră la un nivel de viață cît mai ridicat și este firesc, dar aceasta nu înseamnă nicicum consum anarhic și nu ne putem realiza această aspirație decît prin muncă asiduă, prin eforturi neobosite pentru traducerea în viață a politicii partidului nostru, pentru dezvoltarea susținută economic-socială a patriei. Este un fapt incontestabil pe care îl constatăm fiecare în realitate, că tot ceea ce am alocat în perioadele precedente pentru dezvoltare se răsfîrge astăzi pozitiv asupra nivelului nostru de viață, după cum tot ceea ce alocăm în prezent aceluiași scop, este destinat, în ultimă instanță, ridicării pe planuri superioare a vieții noastre materiale și spirituale. Pentru că nimic din ceea ce întreprindem nu este conceput ca un obiectiv în sine, ci are în concepția partidului nostru o pregnantă finalitate social-umană, este destinat omului, afirmării depline a personalității sale. În acest spirit, al celui mai profund și real umanism, partidul nostru a acționat, cu o deosebită consecvență în ultimii ani, pentru afirmarea în viață a eticii și echității socialiste, pentru că, așa cum se subliniază în cuvîntarea secretarului general al partidului, am lichidat asupra și inegalitatea economică, pentru a crea o societate mai dreaptă în care nu numai mijloacele de producție să fie în mîna poporului, dar și repartitia venitului național să fie realizată în mod mai echitabil, mai drept, asigurîndu-se desigur o cotă interesare materială și o diferențiere, necesare în actuala etapă, dar care să fie în deplin consens cu principiile nobile ale societății socialiste și comuniste.

Dar pentru realizarea tuturor obiectivelor luminoase pe care ni le-am stabilit este necesar, și această necesitate se desprinde cu o deosebită forță din cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, să se manifeste în întreaga noastră activitate un puternic spirit revoluționar, caracterizat prin demersul concret, prin efortul de înnoire și de creație, prin lupta hotărîtă împotriva a tot ceea ce este vetust, a tot ceea ce poate constitui balast sau frînă în mersul nostru înainte, spirit căruia trebuie să-i fie străină orice stare de autosatisfacție, chiar dacă avem temeiuri să fim mulțumiți de ceea ce am realizat pînă în prezent. Pentru că ceea ce stimulează mersul înainte al societății noastre, ceea ce definește atitudinea revoluționară, este tocmai căutarea continuă a noului, acțiunea decisivă spre mai bine. Trebuie să avem o atitudine fermă, hotărîtă, împotriva autolînștirii și automulțumirii, a concepției greșite că dacă avem hotărîri bune este suficient și putem face orice, spunea secretarul general al partidului, și această cerință trebuie să devină un adevărat comandament pentru toți cei care își desfășoară activitatea în economie. Pentru că activitatea economică este un teren extrem de vast și de fertil pentru manifestarea spiritului revoluționar, creator, pentru că aici fiecare om al muncii este chemat să își aducă o contribuție cît mai mare, pe măsura tuturor posibilităților sale, la progresul nostru economico-social. **„A munci cît poți, arăta secretarul general al partidului în cuvîntarea rostită la Brașov, înseamnă a da tot ceea ce ești capabil, fizic și intelectual, înseamnă a pune pe primul plan interesele generale“.**

Și dacă în domeniul economic am obținut rezultate considerabile rămîn încă multe lucruri de făcut. Deși, în general este cunoscută și înțeleasă legătura indisolubilă dintre reducerea cheltuielilor materiale și a cheltuielilor de producție, dintre sporirea productivității muncii și creșterea venitului național, deci crearea unor posibilități mai mari pentru dezvoltare și pentru consum, nu peste tot și nu întotdeauna se acționează cu destulă hotărîre, prin măsuri concrete, pentru introducerea unui spirit temeinic de bună gospodărire, de reducere a consumurilor, pentru cît mai buna organizare a muncii și a producției, extinderea mecanizării și automatizării proceselor de producție, perfecționarea conducerii diferitelor sectoare de activitate. Pentru că aceste cerințe vitale ale dezvoltării noastre nu se pot realiza prin concepte teoretice, prin deziderate și afirmații ci numai prin muncă vie, concretă, prin găsirea unor soluții novatoare, prin investiție de gîndire creatoare pentru punerea în valoare a marilor rezerve disponibile la fiecare întreprindere, prin participarea directă a fiecărui om al muncii la această vastă activitate, pe baza înțelegerii depline a faptului că atît succesele cît și lipsurile sînt nemijlocit legate de activitatea fiecărui colectiv, de felul cum fiecare acționează și își îndeplinește sarcini-

nile ce îi sînt încredințate. Mai mult ca oricînd, cerea secretarului general al partidului, activitatea de conducere a întreprinderilor trebuie să se desfășoare acolo unde se realizează producția în indisolubilă legătură cu oamenii, cu viața trepidantă de care zi a întreprinderii și nu izolat de acestea, în liniștea birourilor, unde nu întotdeauna, realitățile întreprinderii ajung să fie cunoscute. Numai în acest fel, beneficiînd și de înțelepciunea colectivă a maselor, pot fi adoptate operativ decizii temeinice pot fi găsite soluții adecvate problemelor pe care le ridică activitatea zilnică, se poate asigura desfășurarea ritmică, îndelungă și plină de satisfacție a sarcinilor de producție și creșterea eficienței sale, bunul mers al activității fiecărei întreprinderi și al economiei naționale în ansamblul său.

Cu atît mai mult cu cît, în concepția profund democratică a partidului nostru, conducătorii întreprinderilor trebuie să gestioneze și să conducă întreaga activitate împreună cu muncitorii să răspundă în fața colectivelor de modul cum își fac datoriile. În același timp, organismele democratice ce au fost create trebuie să acționeze efectiv, adunările generale ale oamenilor muncii să devină într-adevăr forumul de conducere al întregii activități din unitățile respective, iar consiliile oamenilor muncii să funcționeze real ca organisme colective de conducere în toate domeniile de activitate. Pentru că, așa cum sublinia secretarul general al partidului, nu s-a făcut totul pentru a se asigura vitalitatea acestor organisme, înțelegerea largă a rolului și atribuțiilor lor, pentru eliminarea oricăror manifestări de formalism din activitatea acestor organisme. Fiecare om al muncii, fiind proprietar și producător în același timp, poartă o răspundere nemijlocită pentru felul cum se desfășoară activitatea în unitatea economico-socială în care lucrează și numai asumîndu-și pe deplin această răspundere se poate ajunge la accentuarea activității de autogestionare și autoconducere muncitorească a fiecărei întreprinderi. În fond sublinia secretarul general al partidului trebuie să ajungem ca **„fiecare muncitor să știe că de felul în care se desfășoară producția și activitatea economică generală a întreprinderii, depind atît posibilitatea dezvoltării în continuare a unității în care lucrează cît și realizarea veniturilor sale“.** Pentru că democrația noastră nouă, reală, se bazează tocmai pe participarea directă, efectivă a oamenilor muncii la conducerea tuturor domeniilor de activitate, pe atît de dînea lor fermă, combativă față de lipsuri, pe participarea lor activă, cu tot spiritul de răspundere, la dezbaterile deschise ale problemelor.

Iar în acest cadru, sarcini de o deosebită răspundere revin muncii de propagandă, învățămîntului de partid, presei și desigur publicisticii economice, care, așa cum a reieșit din recenta Conferință, trebuie să pună pe primul plan ridicarea conștiinței politice a oamenilor muncii, pentru a asigura înțelegerea de către toți cetățenii patriei a problemelor complexe pe care le pun schimbările revoluționare ce au loc atît în patria noastră cît și pe plan internațional. Participarea activă a oamenilor muncii la conducerea societății, la înfăptuirea progresului său presupune înțelegerea fenomenelor și a proceselor economice, cerințelor funcționării optime a mecanismului atît de complex al economiei naționale, pentru că această participare pentru a fi reală și efectivă trebuie să fie pe deplin conștientă. Totodată, pentru a ne ridica la nivelul exigențelor pe care partidul le pune în fața întregii activități politico-ideologice, este necesar ca această activitate să capete un caracter cît mai concret, să ofere soluții practice, să indice căile și mijloacele corespunzătoare pentru perfecționarea continuă a activității economice și sociale, creșterea eficienței sale, pentru adîncirea democrației socialiste și afirmarea cît mai deplină în viață a eticii și echității socialiste.

Practic prin imensa bogăție de idei novatoare pe care le cuprinde — strălucit exemplu de modul cum trebuie să tindem să gîndim și să muncim fiecare dintre noi — cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** la consfătuirea de lucru în domeniul propagandei se definește ca un adevărat program de perfecționare a întregii noastre activități politico-ideologice, economice și sociale, în scopul accelerării progresului nostru, prefigurînd prin aceasta hotărîrile de importanță istorică ce urmează să fie adoptate de Conferința Națională a partidului. Esențial este acum ca fiecare, la locul nostru de muncă să acționăm concret, cu toată hotărîrea, pentru traducerea în viață a acestor generoase idei, a sarcinilor sporite care ne revin, conștienți pe deplin de răspunderea pentru viitorul patriei, pentru socialism, pentru a putea privi întotdeauna cu mîndrie, așa cum ne cere secretarul general al partidului, la ceea ce am făcut, pentru a fi participanți activi la întreaga operă de făurire a noii orînduirii, de ridicare a patriei noastre libere și independente pe culmile progresului societății omenești.

Nicoară IONESCU

EDUCAȚIE ȘI DEZVOLTARE

PARTICIPAREA devenită tradițională a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** la deschiderea noului an universitar, cuvântarea amplă pe care a rostit-o și care și cu acest prilej a impresionat profund mințile și sufletele, devenind un îndreptar, un program de acțiune pentru sute și sute de mii de oameni — studenți, elevi, slujitori ai școlii, activiști din organele de partid și de stat, din organizația revoluționară a tineretului comunist — a pus în relief cu strălucire rolul proeminent pe care școala l-a căpătat în viața societății noastre.

Să ne reamintim și de această dată că dacă în trecut ca și astăzi viața spirituală și morală a țării a fost strâns asociată cu activitatea dascălului, dacă o serie de școli românești se impuseseră cu autoritate pe plan internațional, România antebelică era totuși o țară a analfabetismului larg răspândit, iar studiile superioare erau accesibile doar unui număr restrâns de tineri recrutați de regulă din rîndul claselor exploatoare. Astăzi aproape nu există familie în care cineva să nu învețe sau să nu fie legat într-un fel sau altul de școală. Generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani, iar în perspectivă de 12 ani, dezvoltarea puternică, democratizarea și perfecționarea învățămîntului universitar, a învățămîntului de toate gradele, rîndirea școlii la cuceririle științei, legarea ei strînsă de viața societății noastre, de preocupările și nevoile ei, investirea școlii cu atribuții de înaltă responsabilitate în formarea omului nou reprezintă, împreună cu gigantul efort material, financiar și organizator subiacent, jaloa-

nele uneia din marile componente ale revoluției săvîrșite, ale revoluției în mers în România, unul din marile procese legate indisolubil de gîndirea secretarului general al partidului, de eforturile neobosite ale acestui mare filosof și arhitect al propășirii românești.

Să reflectăm o clipă la adaosul imens de capacitate pentru progres pe care prin cunoaștere, prin înarmarea cu știință și cultură a fiecărui individ l-a căpătat această națiune, să reflectăm o clipă la treptele urcate pe scara propășirii umane de fiecare dintre compatrioții noștri, la condițiile de neînlocuit și de neprețuit prin care luminile răspindite de școală fertilizează dezvoltarea personalității fiecărui membru al societății noastre „socialiste, asigură valorificarea reală a drepturilor vitale ale ființei omenești. Căci în acest domeniu, ca și în multe altele, sensul profund al proceselor asupra cărora ne aplecăm este asigurarea egalității șanselor, echitatea, democrația, într-un cuvînt acel umanism revoluționar, propriu organic orînduirii din țara noastră. Tocmai de aceea, în România construcției unei vieți noi, în România păstrătoare și continuatoare a celor mai bune tradiții revoluționare și culturale ale poporului său, în România independentă și angajată militant în promovarea și soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, elanul și generozitatea tineretului, care în alte locuri trebuie să se cheltuiască pentru contestarea și schimbarea unor rînduiri nedrepte și perimate se revarsă în șuvoiul eforturilor întregului popor pentru înfăptuirea unor idealuri care dau substanță

identității sale naționale — idealurile înscrise în Programul Partidului Comunist Român. La bine și la greu, la bucurii, ca și la necazuri și încercări, tineretul și dascălii lui au făcut și fac zi de zi corp comun cu poporul, cu preocupările sale, mereu mai prezenți la chemările partidului, mereu mai activi, cu o contribuție mereu mai eficientă.

Aceleași conotații sînt proprii dezvoltării învățămîntului economic cu cei aproape 20 000 de studenți care urmează cursuri de zi, serale, fără frecvență sau post-universitare la Academia de Studii Economice din București sau la facultăți de științe economice din Iași, Cluj, Timișoara și Craiova, acestui segment al școlii superioare, care în ultimii 6-7 ani a cunoscut mari transformări, pe baza indicațiilor izvorite din largă viziune prospectivă a secretarului general al partidului. Particularizarea concepției formării de specialiști într-un profil larg și integrării învățămîntului superior cu cercetarea, producția și viața socială — aceste adevărate linii-forță ale gîndirii inovatoare a tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, în problemele modernizării școlii — au așezat învățămîntul economic în condiții care îi permit să răspundă pe deplin exigențelor economiei naționale în actuala etapă. Cu măsurile adoptate recent s-a încheiat aplicarea în domeniul învățămîntului a orientărilor stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R. Acum, după ce, cu participarea specialiștilor din C.S.P., Ministerul Comerțului Interior, Ministerul Comerțului Exterior, Ministerul Turismului, D.C.S., Institutul Central pentru Conducere și Informatică au fost elaborate planurile de învățămînt, devine și mai clar că noile specialități răspund cu mult mai bine nevoilor reale ale economiei. Astfel, prin cunoștințele ce i se vor asigura, specialistul format la Facultatea de planificare și cibernetică economică va avea un caracter în același timp mai complex și mai orientat spre practică. Capacitatea de a utiliza modele și tehnica electronică de calcul pentru optimizarea deciziei economice se va asocia strîns cu o mai profundă cunoaștere a mecanismului economic și a problematicii economice, după cum stăpinirea metodologiei și problematicii va fi dublată și deci pusă în valoare, de stăpinirea metodelor și tehnicilor moderne de analiză și de calcul. La rîndul său, calitatea profesională a cadrelor ce vor lucra în domeniul statisticii va înregistra un spor substanțial prin înțelegerea mai aprofundată asigurată în ceea ce privește conexiunile existente în economia națională, procesul elaborării și executării deciziilor la nivel macro și microeconomic. Aceleași lucruri pot fi spuse despre specializarea „comerț”, unde planul de învățămînt asigură o pregătire incontestabil superioară, atît celei de la fosta specializare, „relații economice internaționale”,

Gheorghe DOLGU
Rectorul Academiei
de Studii Economice

(Continuare în pag. 6)

„Trebuie să se înțeleagă bine de toată lumea că nu se poate consuma mai mult decît se produce, că, în general nu putem consuma tît ce se produce, că răspunderea în fața societății, a poporului, a viitorului patriei noastre, răspunderea pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism, impun obligații deosebite, cer alocarea permanentă a unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltarea generală a societății”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei).

RITMUL ÎNALT AL DEZVOLTĂRII - DETERMINANTĂ A CREȘTERII NIVELULUI DE TRAI

Acumularea — funcția cea mai progresistă a societății

ÎN CONCEPȚIA partidului nostru o problemă cardinală a creșterii economice, de care depinde propășirea economico-socială a României, asigurarea prosperității prezente și viitoare a oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul patriei o constituie repartizarea rațională a veniturii național pentru dezvoltare și consum, alocarea unei importante părți din valoarea nou creată pentru dezvoltare. Se asigură astfel resursele necesare materializării unor însemnate programe de investiții, destinate industrializării țării, realizării unei structuri moderne, de eficiență ridicată în economie, creîndu-se condiții pentru înfăptuirea unor transformări sociale de amploare. Pe un plan sintetic toate aceste mutații se concentrează în **creșterea continuă și susținută a venitului național**. Repartizarea rațională, în continuare, a acestuia pentru dezvoltare și consum, asigurînd reluarea lărgită, cantitativă și calitativă a producției, permite, în condițiile arătate, o nouă și însemnată creștere a acestui indicator, ceea ce generează noi și superioare posibilități pentru amplificarea dimensiunilor obiectivelor economico-sociale de înfăptuit, pentru ridicarea la cote tot mai înalte a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii, a calității vieții lor.

Destinarea din venitul național a unei cote ridicate pentru dezvoltare, creșterea astfel în ritmuri înalte a economiei țării reprezintă **orientări ample fundamentate de cerințele edificării noii orînduirii**, superioară, prin scopurile sale, prin mijloacele de realizare a acestora, prin profundul ei umanism, formațiunii social-economice capitaliste. Împlinirea, la un nivel tot mai ridicat, a nevoilor științifice determinate ale omului, ridicarea condițiilor sale necesită, ca o cerință indispensabilă, un volum sporit de bunuri materiale de calitate, structurat în acord cu cerințele consumului modern, continuu amplificat și diversificat, și ca atare o economie tot mai puternică, capabilă să satisfacă aceste majore imperative.

Însăși istoria umanității evidențiază că asigurarea unui real progres economic și social este de neconceput fără înfăptuirea sistematică a unor acumulări în scopul continuei lărgiri a proporțiilor producției. **Din totdeauna, producția a constituit o determinantă nemijlocită a consumului**, dimensiunile și calitatea acesteia limitînd sau, dimpotrivă, amplificînd, posibilitățile, în general, ale omului de a trăi mai bine. Dezvoltarea economică a țărilor astăzi avansate din acest punct de vedere s-a realizat numai în condițiile unor importante acumulări, ce au avut în numeroase cazuri ca sursă atît munca, exploatarea propriului popor, cît și jefuirea resurselor, a rezultatelor muncii altor popoare. Dacă asupra surselor acumulării și-a pus însă amprenta caracterul unor orînduirii bazate pe exploatarea omului de către om, pe exploatarea unor popoare de către alte popoare, acumularea în sine a repre-

zentat și reprezintă — așa cum sublinia Engels — „**funcția cea mai progresistă a societății**”⁽¹⁾. O rată ridicată a acumulării este cu atît mai mult cerută astăzi de dimensiunile și ritmul extrem de rapid de desfășurare al revoluției tehnico-științifice contemporane, ce ridică cerința intensificării modernizării mijloacelor de muncă, ce impune apariția de noi și moderne sectoare și ramuri ale producției materiale, accelerarea înnoirii produselor. Sînt procese a căror realizare solicită mijloace materiale și valorice într-un volum tot mai mare, importantă acumulare. Pentru a răspunde unor asemenea cerințe chiar în țări dezvoltate industrial se relevă opțiunea de alocare unor însemnate resurse în scopul dezvoltării și creșterii economice. Astfel, în U.R.S.S. ponderea acumulării în venitul național era de circa 26% în 1966, situîndu-se la nivelul de 26,5% în 1975; în R.S. Cehoslovacă această pondere a fost de 27% în 1970 și de circa 30% în 1975; în Japonia ponderea investițiilor în produsul intern brut a fost de 30% în 1966, pentru ca în 1975 ponderea acumulării în totalul cheltuielilor pentru consum și acumulare să se ridice la 37,5%; în Franța în 1975 acest din urmă indicator reprezenta 26,5%, în Austria 30%, în Canada 23,3% etc.⁽²⁾.

Cu atît mai necesară este, deci, o rată înaltă a acumulării dezvoltarea în ritm rapid a economiei, ca bază pentru susținerea unui nivel de trai ridicat, în condițiile țării noastre. Împilată de-a lungul istoriei de mari puteri ale timpului, frustrată astfel adeseori de însemnate bunuri și bogății ale ei, împovărată de nedreptatea unor relații sociale ce în numeroase cazuri conturată mai pregnant vicisitudinile istoriei, România a fost întîrziată în drumul evoluției sale firești, avînd astăzi de recuperat importante decalaje față de țările dezvoltate economice ale lumii. Angajată cu fermitate pe drumul lichidării grele moșteniri economico-sociale preluată de la vechiul regim, a diminuării și lichidării decalajelor care ne despart încă de statele dezvoltate industrial, **țara noastră trebuie să realizeze efortul de dezvoltare, procesul dezvoltării cu o intensitate ori cum mai mare decît cea a țărilor pe care vrem să le ajungem din urmă**. Posibilitatea de a ține pasul cu competiția ce se desfășoară pe plan mondial în domeniul dezvoltării, de a ocupa un loc activ în diviziunea mondială a muncii, asigurarea independenței și suveranității naționale sînt dependente direct de înfăptuirea unor asemenea obiective.

Temeiuri ale creșterii economico-sociale accelerate

RELAȚIA de interdependență dintre alocarea unei părți în semnate din venitul național pentru dezvoltare, pe de o parte și dimensiunile cantitative și calitative ridicate ale procesului de dezvoltare economico-socială a României, sporirea continuă a bunăstării oamenilor muncii, pe de altă parte, este pe deplin și concret pusă în evidență de evoluția unor principali indica-

ECONOMIE NATIONALA

ori economico-sociali ai României pe perioada 1956—1980 (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1
Corelația dintre mărimea fondului de dezvoltare și creșterea unor principali indicatori — în % —

Partea din venitul național utilizat alocată fondului de dezvoltare	Ritm anual de creștere		Investiții — mld. lei *	Dinamica producției globale industriale ** 1950 = 100	Dinamica veniturilor totale reale ale populației ** 1950 = 100	
	Fondul de dezvoltare	Venitul național sum				
1956—1960	16,0	6,9	4,5	100,2	340	182
1961—1965	21,3	9,0	5,3	199,7	649	249
1966—1970	28,8	7,7	7,0	330,8	11 ori	326
1971—1975	34,1	11,3	7,5	549,0	21 ori	477
1976—1980	33—34	10—11	8,0	1 000,0	circa 40 ori	circa 670

*) Pentru perioada 1956—1965 prețuri 1959; pentru cincișasele următoare prețuri 1963

**) Anul ultim al cincinalului

Sursa: Anuarul statistic 1976, p. 45, 53, 274; Lege pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1976—1980, Scinteia nr. 10534, din 3 iulie 1976.

Rezultă pregnant efectele economice și sociale multiple ale ratei înalte a acumulării. Numai destinarea unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltare în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului a permis și permite creșterea în ritm înalt a venitului național, la nivele ce se inseriu printre cele mai ridicate din lume. În condițiile sporirii rapide a venitului național, rata înaltă a acumulării a permis înfăptuirea unor tot mai ample programe de investiții. Volumele de investiții din anii 1966—1980 — de circa 1880 mld. lei, constituite în condițiile alocării pentru dezvoltare a circa o treime din venitul național, sînt de peste 6 ori mai mari decît investițiile din 10 ani anteriori lui 1966, de circa 300 mld. lei, constituite în condițiile în care dezvoltării i-au fost destinate în medie circa 20% din venitul național. Mai mult de jumătate din volumele de investiții au fost orientate, cu precădere după 1965, spre industrie și, în mod prioritar, pentru dezvoltarea accelerată a unor ramuri industriale de bază — construcțiile de mașini și chimia (tabelul nr. 2), cadru în care a fost inclusă și accentuată pu-

Tabelul nr. 2
Orientări în repartizarea investițiilor în perioada 1961—1980 — în mld. lei —

	1961—1965	1966—1970	1971—1975	1976—1980
Total investiții din care:	199,7	330,8	540,9	1 000
— pentru industrie	92,8	165,4	277,2	580,5
Din total investiții industriale:				
— pentru construcții de mașini și prelucrarea metalelor	8,2	24,1	55,9	circa 400 *)
— pentru chimie	13,1	22,8	43,9	

*) Energetică, metalurgie, construcții de mașini, chimie.

Sursa: Anuarul statistic 1976, p. 280 și 284; Lege pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1976—1980, loc. cit.

ternic dezvoltarea subramurilor complexe — electronica, electrotehnica, producția de mașini-unelte, petrochimia etc. — ce promovează progresul tehnico-științific în întreaga economie, ce asigură valorificarea superioară a resurselor materiale și umane ale țării.

Transformarea astfel structurată a investițiilor în fonduri fixe productive, sporirea randamentului, a eficienței în economie au determinat și determină creșterea continuă a forței de a produce a industriei și economiei românești. O dovadă în această direcție o constituie creșterea producției industriale în 1965 de 6,5 ori față de anul 1950, comparativ cu sporirea acesteia în 1980, față de aceeași bază, de circa 40 ori, în condițiile în care partea cea mai mare din sporul producției industriale s-a obținut, cu deosebire în ultimele cincinale, prin creșterea productivității muncii.

Dezvoltarea accelerată, tot mai modern structurată, a întregii economii a permis și permite crearea a tot mai numeroase locuri de muncă în economie — aproape 2,4 milioane asemenea locuri în deceniul 1971—1980, sporirea continuă, cu

valori tot mai mari a fondului de consum — baza de susținere a creșterii generale a nivelului de trai. Au sporit și sporesc în tot mai mare măsură veniturile din muncă ale cetățenilor, odată cu creșterea an de an a fondurilor sociale de consum. Acest fapt se reflectă în sporirea în 1965 față de 1950, de aproape 2,5 ori a veniturilor totale reale ale populației comparativ cu creșterea mai accentuată a aceluiași indicator, de aproape 7 ori, în 1980 față de 1950. Forța și calitatea industrializării și dezvoltării în general a țării au asigurat și asigură realizarea unor importante modificări în consumul populației, în sensul accentuării, tot mai mult, a trăsăturilor ce caracterizează un consum modern: îmbunătățirea calitativă a consumului nutritiv, ridicarea considerabilă a gradului de înzestrare a populației cu bunuri de folosință îndelungată etc.

Progresele înregistrate pe drumul creșterii sistematice a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii, al ridicării gradului de civilizație a vieții au asigurat sporirea populației României cu aproape 2,5 milioane locuitori față de 1966, în condițiile creșterii natalității, reducerii mortalității, creșterii duratei medii a vieții pînă la aproape 70 de ani. Sînt procese demografice elocvente pentru nivelul, direcția și amplitudinea de evoluție a stării de sănătate și vitalitate a poporului român, a standardului său de viață, trăsături puse sintetic și semnificativ în evidență de creșterea duratei medii a vieții la noi în țară (tabelul nr. 3) și apropierea astfel a nivelului acestui indicator de cel atins în țările dezvoltate.

Toate acestea evidențiază elocvent că rata înaltă a acumulării, ritmul înalt de dezvoltare constituie pentru economia noastră acte de cea mai înaltă responsabilitate politică, imperative de ordin vital, răspunzînd pe deplin atît intereselor prezente ale societății, cît și armonizării acestor interese cu cele de perspectivă, fărîrii unui viitor luminos patriei socialiste. Nesocotirea rolului hotărîtor al acumulării în dezvoltarea socială,

Tabelul nr. 3
Creșterea duratei medii a vieții — în ani —

Țări	Austria	Cehoslovacia	R.D. Germană	S.U.A.**	România
Perioade de creștere	1973 1930—1933	1973 1937	1969—1970 1932—1934*	1972 1939—1941	1972—1974 1932
Bărbați	+ 12,9	+ 11,9	+ 8,99	+ 5,8	+ 24,82 ***
Femei	+ 16,2	+ 14,9	+ 11,38	+ 9,3	+ 29,28 ***

*) Teritoriul dinainte de război.

**) Fără Alaska și Hawaii.

***) Pentru 1932 s-a avut în vedere o durată medie de viață de 42,01 ani, atît pentru bărbați cît și pentru femei.

Sursa: Calculat după Anuarul statistic 1976, p. 503—504.

concepțiile consumatoriste, promovînd ideea consumării venitului național în dauna constituirii necesare a fondului de dezvoltare, teorii statice și unilaterale, nu fac decît să îngusteze baza reproducției lărgite, baza de creștere a venitului național, avînd serioase consecințe asupra dezvoltării economice a țării, determinînd încetinirea sporirii venitului național, și ca atare, în cele din urmă diminuarea tot mai accentuată a consumului. Privită dinamic maximizarea resurselor necesare creșterii bunăstării oamenilor muncii nu numai că nu vine în contradicție cu acumularea ei, dimpotrivă, o implică. Calculele atestă astfel că pe un anumit interval de timp, cu cît este mai mare rata acumulării în anii de început ai intervalului cu atît resursele destinate fondului de consum vor fi mai ridicate în anii de sfîrșit a acestui interval, depășind chiar volumele constituite pentru consum la începutul intervalului în condițiile unei totale renunțări la acumulare.

Sînt adevăruri magistral evidențiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Referindu-se la efectele economico-sociale ale ratei înalte a acumulării și ale dezvoltării în ritm rapid a economiei, în cuvîntarea rostită la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România secretarul general al partidului arăta că dacă în perioada în care rata acumulării s-a ridicat la circa o treime din venitul național am fi acordat, de exemplu numai 25% pentru dezvoltare, am fi realizat un ritm mai redus de creștere economică, iar venitul național ar fi mult mai mic. În această situație dacă am fi alocat pentru consum un procent de 75% și pentru dezvoltare de 25%, fondul de consum pe locuitor ar fi ajuns la circa 10 500 lei. Or, prin alocarea a 67% pentru consum și a 33% pentru dezvoltare am ajuns la un fond de consum pe locuitor de circa 11 800 lei. În 1976 venitul național al României era de 3—4 ori mai mic, adică de circa 1 000 dolari pe locuitor — față de țările cu o dezvoltare medie. Dar în 1960 această diferență era de 8—10 ori. Este evident că am realizat progrese însemnate, dar mai avem încă mult de făcut pentru a lichida rămînerea în urmă de la care am pornit. În

această situație chiar dacă am aloca pentru consum întregul venit național — ceea ce desigur nu este posibil — consumul ar fi în România tot de câteva ori mai mic decât în țările la care ne-am referit anterior, care au un venit național mai mare. Iată de ce este necesar să menținem o rată înaltă a acumulării, pentru a ajunge în 1990 la un venit național de circa 2 500—3 000 dolari pe locuitor³⁾.

Depășirea sarcinilor — resurse suplimentare pentru îmbunătățirea vieții

ÎN PROCESUL EVOLUȚIEI țării prezintă, desigur, importanță calea — extensivă sau intensivă — pe care se înfăptuiește creșterea economică. În primul caz se urmărește cu precădere sporirea cantitativă a factorilor de producție, iar în al doilea se are în vedere, cu deosebire, promovarea largă a progresului tehnic, ridicarea calificării și îmbogățirea experienței muncitorilor, a personalului tehnic, a personalului de conducere, intensivizându-se producția și accelerându-se procesul de ridicare a eficienței economice. Experiența țării noastre relevă că dacă în perioada de până în 1965 dezvoltarea și, în acest cadru, industrializarea țării, au avut loc cu deosebire pe seama factorilor extensivi, după Congresul al IX-lea al partidului în procesul de dezvoltare și creștere economică au fost create toate condițiile menite să asigure acțiunea cu precădere a factorilor intensivi. Ca urmare a acestor preocupări societatea a reușit și reușește să reducă continuu efortul de acumulare necesar pentru a asigura o anumită creștere a venitului național, ceea ce amplifică posibilitățile de a imprima, în același cadru, un ritm înalt de dezvoltare a forțelor de producție și de ridicare astfel a nivelului de trai material și spiritual al populației (tabelul nr. 4).

Cu atât mai importantă apare în această lumină necesitatea încadrării fiecărei unități economice, a fiecărui om al muncii în

Tabelul nr. 4

Evoluția coeficientului de eficiență a acumulării în perioada 1956—1980

	1956— 1960	1961— 1965	1966— 1970	1971— 1975	1976— 1980
1. Cota destinată din venitul național utilizat pentru dezvoltare, în %	16,0	24,3	28,8	34,1	33—34
2. Sporul de venit național din ultimul an al perioadei față de ultimul an al perioadei precedente — în mld. lei				circa 150	circa 250
3. Intensitatea creșterii venitului național din ultimul an al perioadei pe baza unui procent de	27	51	60		
acumulare — mld. lei	$\left(\frac{2}{1}\right)$ 1,69	2,10	2,29	4,40	7,3

Sursa : Anuarul statistic 1976, p. 45 ; Nicolae Ceaușescu, Cuvintare la Congresul Consiliilor populare, județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, Știința, nr. 10,406, din 5 febr. 1976.

procesul de realizare și depășire a sarcinilor, de obținere a unor însemnate producții suplimentare în condițiile sporirii mai accentuate a productivității muncii și ale diminuării mai intense a cheltuielilor materiale și de producție, ale promovării tot mai largi a noului în producție, în conducerea și organizarea acesteia. Stă în puterea colectivelor, a fiecărui om al muncii ca prin desfășurarea unei activități superioare să asigure multiplicarea continuă a mijloacelor materiale și financiare necesare sporirii permanente a bunăstării poporului.

Dan POPESCU

¹⁾ Marx-Engels, Opere, vol. 20, p. 307.

²⁾ Vezi Ioan V. Totu, Temeiuri ale dezvoltării prezente și de perspectivă a României, în Revista economică nr. 6/1977.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvintare la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, Știința, nr. 10476, din 27 aprilie 1976.

EDUCAȚIE ȘI DEZVOLTARE

(Urmare din pag. 3)

cît și celei de la specializarea „comerț interior”. Se înțelege, de asemenea, că dezvoltarea puternică a serviciilor și perspectivele acestui sector de activitate impun formarea unui tip aparte de economiști care vor fi pregătiți în cadrul specializării „Economia serviciilor pentru alimentație publică și turism”.

Au fost transpuse în viață indicațiile conducerii partidului privind îmbunătățirea la toate specializările a pregătirii juridice, în probleme de gestiune, de relații valutare și de comerț exterior, legarea problematicii de conducere și organizarea unităților economice, de procesele reale ale economiei românești. Predarea economiei politice se asigură într-o structură nouă care permite într-o măsură mai mare centrarea predării pe politica Partidului Comunist Român. În general în planurile de învățămînt și programele analitice, în metodele de transmitere, însușire și verificare a cunoștințelor, în întreaga organizare a instituțiilor au fost încorporate măsurile stabilite prin Hotărîrea din decembrie 1975 a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind perfecționarea învățămîntului economic superior, ceea ce a permis noi pași înainte în eliminarea descriptivismului, în ridicarea nivelului științific și îmbogățirea conținutului educativ, în întărirea caracterului combativ, militant al cursurilor și seminariilor, al întregului proces de învățămînt.

În toate instituțiile de învățămînt economic superior o atenție neslăbită a fost acordată perfecționării conținutului și for-

melor integrării spre a-i spori valoarea instructivă și educativă, pe baza angajării efective în rezolvarea unor probleme concrete ale economiei românești. Ca volum și preocupare, activitățile productive și racordarea lor organică cu activitățile didactice tradiționale au ajuns să ocupe un loc de prim ordin în ansamblul procesului instructiv-educativ. Formele utilizate permit studenților să realizeze relevanța pentru profesiunea viitoare a cunoștințelor dobîndite, le asigură deprinderi concrete valoroase, le permit să participe alături de cadrele didactice — în unitățile proprii de cercetare și prestări de servicii sau în întreprinderi — la rezolvarea unor importante probleme, de cercetare. În cursul anului trecut, colectivul Academiei de Studii Economice a executat zeci de contracte de cercetări pentru întreprinderi și instituții, ale căror rezultate vor permite noi sporuri de productivitate și economii, noi progrese în ridicarea eficienței activității economice. Au fost executate și sînt în curs de executare contracte cu strălucire, ceea ce a atras și atrage venituri relativ importante. O realizare deosebit de meritorie este participarea masivă și cu foarte bune rezultate a studenților A.S.E. la prelucrarea datelor recensămîntului populației, animalelor și locuințelor. Realizări similare au fost obținute și de instituțiile de învățămînt economic superior din celelalte centre universitare.

Miile de studenți ai Academiei de Studii Economice, corpul profesoral, întregul personal al acestei instituții cu solide tradiții științifice și progresiste pot spune cu un sentiment de îndreptățită mîndrie :

sintem pe deplin pregătiți pentru deschiderea noului an universitar. Această afirmație îmbracă nu atît și nu în primul rînd realitatea executării unor multiple operații repetitive, inerente încheierii definitive a vechiului an și redemarării mecanismelor didactice. Ea vrea să spună că urmările grele ale cutremurului din 4 martie au fost în întregime lichidate și că aceasta se datorește într-o măsură hotărîtoare eforturilor eroice desfășurate de membrii colectivului nostru, indiferent pe ce parte a catedrei se află, eforturi desfășurate fără preget și fără întreruperi, ziua și noaptea, în zile de lucru sau de sărbătoare, eforturi care nu puteau izvorî decît dintr-o înaltă conștiință revoluționară, dintr-un puternic sentiment de dragoste față de patrie, de partid și de conducătorul său — tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dacă împreună cu cadrele didactice și restul personalului, studenții n-ar fi asigurat decopertarea în zeci de amfiteatre și săli de clasă, în zeci și sute de camere de cămin, dacă n-ar fi asigurat evacuarea a sute de tone de materiale, dacă n-ar fi ajutat pe zidari și zugravi, dacă mulți dintre ei nu s-ar fi transformat ei înșiși în zidari și zugravi, dacă în spații de învățămînt, cămine și cantine, totalizînd mii de metri pătrați, n-ar fi asigurat curățenia, astăzi n-am fi în situația reîncepterii studiului în condiții normale, nu numai cu nimic inferioare, dar, din multe puncte de vedere, mai bune decît anul trecut. Iubitului conducător al partidului și statului îi putem raporta cu fruntea sus că înflăcărata sa chemare la înzecirea eforturilor pentru înlăturarea grabnică a urmărilor seismului, pentru realizarea neabătută a obiectivelor și sarcinilor stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R. a avut în incinta noastră același puternic ecou ca și în uzine și pe ogoare, ca și în rîndurile colectivelor muncitorești și țărănești de pe întregul cuprins al țării.

„Fără o reducere a cheltuielilor de producție, a cheltuielilor materiale, fără introducerea unui spirit temeinic de bună gospodărire, de reducere a consumurilor și fără a spori în mod serios, pe această bază, eficiența activității economice nu vom putea asigura creșterea venitului național, și, deci, a posibilităților ca societatea să poată dispune de un venit net cât mai mare, atât în scopul dezvoltării, cât și pentru ridicarea nivelului general de viață al poporului”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei)

Întreprinderea — teren de creativitate și de promovare a noului

PLANUL FIZIC REALIZAT INTEGRAL, CU CHELTUIELI CÎT MAI REDUSE

DEZVOLTAREA ACCELERATĂ a economiei, creșterea venitului național și ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai al poporului, impun — ca o cerință imperioasă — intronarea în fiecare unitate productivă a unei riguroase **discipline de plan**. Aceasta presupune ca, prin creșterea accentuată a productivității muncii, să se obțină sporuri cât mai mari la producția

fizică, în sortimentele planificate, printr-o desfășurare ritmică a producției și în condiții de calitate și eficiență economică ridicată.

Cum se materializează aceste sarcini, cum acționează consiliile oamenilor muncii din întreprinderi pentru a realiza exemplar sarcinile de plan din acest an ?

Produce peste plan prin gospodărirea rațională a metalului

ANALIZA noastră are ca obiect modul în care colectivul Întreprinderii de radiatoare, echipament metalic, obiecte și armături sanitare din Capitală a reușit, în primele 8 luni din 1977, să răspundă imperativelor amintite.

cerii costurilor de producție, în general, și a celor materiale, în special. Pe ansamblul întreprinderii, în primele 7 luni ale anului, cheltuielile totale planificate la 1 000 lei producție-marfă au fost micșorate, față de sarcina de plan, cu 0,39 lei, iar cele materiale cu 2,73 lei.

Să urmărim în continuare pe ce căi s-a acționat, în principal, pentru obținerea micșorării costurilor de producție.

Stadiul realizării principalilor indicatori de plan

UNITATEA bucureșteană în cadrul căreia am desfășurat investigația, este profilată pe realizarea unor produse care contribuie direct la îndeplinirea planului de investiții, la realizarea cerințelor de confort și funcționalitate a noilor construcții de locuințe și a obiectivelor social-culturale. Ținînd seama de acest lucru, în cadrul preocupărilor colectivului pentru realizarea sarcinilor acestui an, pe primul plan s-au situat, ca obiective majore: **creșterea accentuată a productivității muncii și scăderea costurilor de producție**.

Așa cum rezultă din tabelul nr. 1 pe primele 8 luni a.c. indicatorii producție globală și producție marfă au fost depășiiți, marcînd creșteri substanțiale față de perioada corespunzătoare a anului trecut: **producția fizică** a fost realizată, iar la principalele produse, s-au înregistrat chiar depășiri de plan. În ce

Tabel nr. 1
Realizarea principalilor indicatori de plan pe primele 8 luni ale anului 1977

Indicatorul	Realizat	
	față de plan 1977	față de perioada corespunzătoare din 1976
Producția globală	101,50	113,30
Producția marfă	100,23	116,55
Productivitatea muncii	103,20	109,90
Producția fizică realizată la unele produse principale		
- căzi de baie (buc.)	+368	+19556
- radiatoare (m) ²	+652	+10132

priveste **productivitatea muncii**, nivelul planificat a fost depășit cu 3,2%, fiind mai mare, față de perioada corespunzătoare din 1976, cu 9,9%.

Caracteristica de bază a activității desfășurate este însă aceea a împlinirii eforturilor pentru obținerea unui volum sporit de produse cu acelea ale redu-

SCĂDEREA GREUTĂȚII SPECIFICE A PRODUSELOR

În planul tehnic al întreprinderii sînt prevăzute a fi modernizate și re-proiectate, în acest

an, un număr de 104 produse urmărindu-se, îndeosebi, reducerea consumului de metale neferoase — materiale scumpe și deficitare. În primele 8 luni a.c. au fost re-proiectate 67 de produse. Ponderea produselor noi și re-proiectate în această perioadă a fost de 39%, în loc de 30% planificat. De menționat că prin re-proiectare s-a urmărit — concomitent cu reducerea gabaritelor produselor, a greutateii lor specifice, îmbunătățirea calitativă și estetică a acestora, precum și creșterea parametrilor funcționali. Astfel, greutatea netă nouă la cele trei tipuri de căzi de baie este mai mică cu 2—3 kg/buc.; la radiatoare cu 0,100—0,250 kg/element. În cazul unor produse de echipament metalic (feronerie) reducerile de greutate s-au situat între 1/2 și 2/3 față de cea veche.

Desigur, reducerile de metal obținute nu sînt spectaculoase în sine. Dar dacă ținem seama de producția de masă realizată economiile se concretizează, pe

ansamblu, în zeci și sute de tone de metale neferoase și de peste 1 100 tone de fontă.

PROMOVAREA TEHNOLOGIILOR O altă cale urma- NOI

NOI pentru reducerea cheltuielilor materiale este aceea a introducerii unor tehnologii noi, mai eficiente. De exemplu, în trecut corpul de baterie stativă era turnat. Această tehnologie a fost înlocuită, piesa respectivă executându-se în prezent prin **matrițare multidirecțională**. Ce efecte economice derivă din aceasta? Rebuturile sînt, practic, înlăturate, obținându-se în plus îmbunătățirea calității și creșterea productivității muncii cu circa 50%. De asemenea, o serie de piese care pînă nu de mult se turnau sub presiune, cu mari pierderi de metal, au fost trecute pe o nouă tehnologie: **turnarea automată prin injecție**. În acest fel, pierderile de metal sînt în prezent de maximum 5% din greutatea pieselor respective, față de 50% cît se înregistra prin folosirea vechiului procedeu. În sfîrșit, introducerea procedurii de realizare a unor **piese din pulberi feroase sinterizate** în sectorul de echipament metalic (feronerie) a condus la înlocuirea unor repere (cilindri de siguranță și automate de închidere), care necesitau înainte un mare consum de metal. Numai economia realizată pe această cale se ridică, în primele 7 luni ale anului, la mai bine de 18 tone de alamă.

EXTINDEREA INLOCUITO- RILOR

Proiectanții și tehnologii întreprinderii și-au orientat atenția și spre înlocuirea unor materiale mai scumpe cu altele mai ieftine, printre care și masele plastice. Așa, de exemplu, au fost create patru modele noi de garnituri de minere cu șilduri din masă plastică, în loc de aluminiu, obținându-se astfel o economie de 22 tone de metal. De asemenea, broaștele îngropate confecționate din oțel și alamă, se execută în prezent din mase plastice. De pe urma acestor înlocuiri rezultă o economie de bandă de oțel laminată la rece de 20 tone și de aliaje de zinc de 16 tone.

Desigur, problema înlocuitorilor metalului nu se rezumă numai la aceste cazuri pe întreaga întreprindere. Dar acțiunea nu a atins nici pe departe proporții satisfăcătoare, mai ales dacă avem în vedere sutele de produse existente în nomenclator. În labirintul produselor și al reperelor care necesită consum de metale neferoase, deficitare și scumpe este, desigur, dificil de stabilit nivelul posibil de înlocuire a metalelor și de calculat economicitatea acestuia. Dificil, dar nu imposibil pentru factorii de răspundere care trebuie să-și asume și să primească sarcini mai precise în acest sens, pentru ca realizările să corespundă atât posibilităților, cît și cerințelor actuale.

Inlocuitorii utilizați, respectiv masele plastice, ar putea — printr-un efort și conlucrare conjugate între furnizor

(industria chimică) și beneficiar (I.R.E.M.O.A.S.) — să fie diversificați, să întrunească parametrii (durabilitate, funcționalitate, estetică) superiori. **la nivelul celor mai bune performanțe cunoscute pe plan internațional.** Este nevoie însă de preocupări și mai perseverente, de căutări creatoare, de folosirea unor tehnici și tehnologii corespunzătoare pentru ca, într-un viitor cît mai apropiat, tot mai multe produse, piese sau subansamble să fie executate din înlocuitori ai metalului.

O cerință : reducerea normelor de consum...

PRINCIPALUL în reducerea cheltuielilor materiale îl constituie **diminuarea sistematică a normelor de consum.** În primele 8 luni ale anului în întreprindere s-a înregistrat, ca urmare a desfășurării acțiunii de reprojectare a unor produse, a introducerii de noi tehnologii etc., o reducere sensibilă a normelor de consum la principalele produse (tabelul nr. 2).

Tabel nr. 2

Denumirea produsului	Reducerea normelor de consum la unele produse (In kg fontă)	
	Realizat față de plan	pe element
radiatoare		
tip 660/150 2	— 0,10	
tip 600/200 3	— 0,23	
cazi de baie		
tip 1200 mm	— 2,00	
tip 1500 mm	— 2,50	
tip 1700 mm	— 3,00	

Neîndoielnic, s-au obținut unele rezultate bune în acest domeniu. Dar ele nu constituie nici pe departe limita posibilă. Nu trebuie uitat nici o clipă că **la fundamentarea normelor de consum trebuie să stea principiul potrivit căruia acestea pot fi îmbunătățite continuu, ținându-se seama de cuceririle științei și tehnicii contemporane, de avantele ce derivă din organizarea superioară a producției, din calificarea și experiența dobîndite de executanți etc.** În acest sens, apare necesitatea de a se acționa cu fermitate, în continuare, pe linia mai bunei gospodării și valorificării a metalului, în așa fel încît rezultatele obținute să se reflecte direct în micșorarea normelor de consum. Aceasta cu atât mai mult cu cît dintre cele 360 norme de consum existente, doar 5 sînt de stat, 7 departamentale, iar restul — adică 348 — uzinale.

Cum poate fi explicată și justificată situația normelor de consum, aceleași, practicate de mulți ani în întreprindere? Evident, nu pot fi ignorate particularitățile specifice întreprinderii analizate, ale vastului său profil productiv și nici nevoile tot mai mobile ale beneficiarilor. Dar imobilismul în stabilirea și aplicarea normelor de consum indică o stare păgubitoare pentru unitatea economică în cauză și pentru economie în general. Ne referim, îndeosebi, la normele uzinale care au o pondere covârșitoare în totalul normelor de consum practicate de întreprindere.

Valorificarea tuturor resurselor secundare

ESTE CERT, și faptele confirmă că, în primele 8 luni ale anului, colectivul întreprinderii a dobîndit unele realizări importante atît în ce privește îndeplinirea sarcinilor cantitative de plan, cît și în direcția reducerii cheltuielilor de producție, mai ales pe seama micșorării celor materiale. Totuși, mai pot fi depistate și evidențiate încă importante rezerve ce se cer neîntîrziat valorificate, pentru îmbunătățirea în viitor a rezultatelor obținute pe linia gospodării și valorificării într-un grad mai înalt a metalului. Vom enumera unele dintre acestea.

Grija colectivului întreprinderii pentru utilizarea cît mai economică a metalului se regăsește, practic, și în **scăderea accentuată a volumului de rebuturi** în secțiile de producție. Ele înregistrează — în funcție de secție, metal, tehnologie ș.a. — niveluri diferite. La secția căzi de baie și radiatoare se mențin, deși au scăzut cu 5% față de perioada similară din 1976, la un nivel încă destul de ridicat — 7%. Secțiile armăturii sanitare și echipament metalic ating, firesc, procente mai scăzute — 1,69 și 0,54 —, înregistrînd reduceri mai substanțiale față de aceeași perioadă — 28% și, respectiv, 20%.

Dar posibilitățile de a diminua și mai mult rebuturile care atrag după ele pierderi atît de metal, cît și de manoperă, sînt încă mari. Unele din măsuri au și fost conturate de specialiștii întreprinderii. Astfel, secția căzi de baie are în vedere modificarea constructivă a ramelor de formare — măsură care va influența pozitiv această operație și, implicit, va reduce rebuturile. Dată fiind însă importanța acestei măsuri ar fi indicat ca ea să-și găsească o cît mai grabnică finalizare. În același timp, pentru diminuarea rebuturilor și sporirea calității produselor se cere desfășurată o mai intensă muncă educativă în vederea respectării întocmai a tehnologiilor de turnare, a întăririi responsabilității în producție.

O altă sursă pentru mai buna gospodărire și valorificare a metalului — insuficient valorificată — o constituie **recircularea deșeurilor.** În general, deșeurile de fontă din turnătorie reintră integral în procesul de producție. Cele din secțiile de prelucrări metalice sînt predate întreprinderii de colectare și prelucrare a metalelor. Sigur că unele din acestea ca, de pildă, șpanurile nu pot fi refolosite. Dar sînt alte numeroase deșeuri — căderi de metale care, sortate, ar putea fi valorificate în mai mare măsură la executarea unor repere mici și astfel ar putea crește și mai mult coeficientul de utilizare a metalului. Aceste probleme se cer studiate mai atent de specialiștii întreprinderii și urmate de măsuri concrete, viabile.

REALIZARILE obținute de colectivul întreprinderii în primele 8 luni a.c. pe linia gospodării și valorificării mai bune a metalului sînt, desigur, pozitive. Ele se cer însă amplificate, găsind noi posibilități care să determine o mai cuprinzătoare reducere a normelor de consum, a cheltuielilor materiale în vederea sporirii eficienței întregii activități economice a unității.

L. ȚINTEA
D. GHEORGHE

Lemnul — o materie primă valoroasă, care trebuie să-și găsească corespondență în valoarea ridicată a produselor

INTREPRINDEREA de prelucrare a lemnului Reghin este binecunoscută în țară și peste hotare. Produsele sale și-au câștigat un binemeritat renume, fie că e vorba de instrumente muzicale (violi, viole, ghitare, mandoline etc.), de ambarcațiuni (schifuri, canoe, caiacuri, bărci universale etc.), sau de alte articole de sport (rachete, palete, mese de ping-pong, schiuri etc.). Unitatea respectivă realizează însă și produse de utilitate mai largă: mobilă, cherestea, panouri pentru cofraje etc., la care întrebunțează cantități mari de masă lemnoasă.

Dar, caracteristic acestei întreprinderi este preocuparea de a asigura o valorificare cât mai înaltă a lemnului, realizând obiecte pentru clipele de destindere ale omului. Materialele lemnoase utilizate la obținerea acestor produse au mare valoare economică: buștenii de rezonanță sînt extrași cu grijă și pricepere din pădurile Gurghiului sau Sucevei; dulapii de frasin, paltin, cires etc., de cea mai bună calitate, sînt aduși de la mari depărtări din țară; buștenii de cedru sînt importați din codrii Libanului, iar lemnul de mahon, abanos, palisandru etc. provine din pădurile tropicale.

Fiecare metru cub de lemn valorificat superior

PRIN „Programul național pentru conservarea și dezvoltarea fondului forestier în perioada 1976—2010” s-a prevăzut ca, în deceniul 1976—1985, volumul de tăieri anuale să fie limitat la 20 mil. mc masă lemnoasă brută pe picior. Chiar în aceste condiții, producția industrială a ramurii de exploatare și prelucrare a lemnului a înregistrat și va înregistra creșteri de la an la an. Astfel, sectorul de exploatare și prelucrare a lemnului din cadrul M.E.F.M.C. are prevăzută în anul 1977 o creștere a producției de 6,6% față de anul 1976, iar în anul 1978 va avea o creștere de 4,7% față de anul 1977. În acest fel, se transpune în viață Hotărârea celui dintîi Congres al consilierilor oamenilor muncii, și anume ca **întregul spor de producție în industria de exploatare și prelucrare a lemnului să se realizeze prin sporirea gradului de valorificare a masei lemnoase.**

Concretizarea acestei sarcini poate fi urmărită prin indicatorul care exprimă valoarea produselor obținute dintr-un metru cub de masă lemnoasă exploatarea (volum net). Realizările din trim. I 1977 arată că unitățile de producție ale M.E.F.M.C. acționează eficient pentru ridicarea continuă a valorii fiecărui metru cub de lemn industrializat. În această acțiune de valorificare cât mai înaltă a lemnului, întreprinderea de prelucrare a lemnului Reghin participă cu rezultate foarte bune.

Produsele cu o mare valoare unitară realizate de întreprindere (instrumente muzicale, ambarcațiuni, articole de sport, mobilă), ridică cu mult peste media ramurii, valoarea fiecărui metru cub de lemn transformat în produse. Astfel, realizările pe anul 1976 (calculule anuale sînt mai concludente decît cele pe un trimestru sau chiar pe un semestru, datorită duratei relativ mari a procesului de producție și structurii foarte variate a produselor) indică următoarele nivele: la mobilă corp —

4 100 lei/mc, la articole de sport — 5 100 lei/mc, la ambarcațiuni — 5 300 lei/mc, iar la instrumente muzicale — 10 000 lei/mc.

În acest fel, această resursă valoroasă a țării — lemnul și îndeosebi cel de rezonanță — capătă valorificarea cea mai înaltă. Apare deci perfect justificată creșterea substanțială a producției acestor produse efectuată, mai ales, în ultimii doi ani: dublare la articolele sportive — ambarcațiuni; creștere cu 30% la instrumente muzicale.

Cum pot înlocui resursele secundare lemnul masiv

ÎN AFARA acestor produse de vîrf, întreprinderea realizează și alte articole din lemn: cherestea de rășinoase, cherestea de fag, cherestea diverse specii, PAL, lăzi de fag, panouri pentru cofraje etc. În halele de gatere, 135 mii mc bușteni urmează să fie

Depășirea unor indicatori de plan în primele 8 luni din 1977

● Producția globală industrială	8,8 mil. lei
● Producția marfă	6,7 mil. lei
● Produse — cherestea de rășinoase	600 mc
— cherestea diverse specii	1 400 mc
— PAL	104 mii mp
— instrumente muzicale	1,5 mil lei
● Productivitatea muncii pe total personal	450 lei

debitați în cherestea anul acesta. Rezultatele statistice indică faptul că **normele de consum de bușteni pentru cherestea au fost realizate cu economii atît în anul 1976** (320 mc bușteni rășinoase, 304 mc bușteni fag, 171 mc bușteni diverse specii), **cît și în sem. I 1977** (172 mc bușteni pe total). Este un rezultat meritoriu, care se datorește, în

primul rînd, alegerii celor mai raționale scheme de debitare, ținîndu-se seama de diametrele și calitățile buștenilor.

Ideea valorificării cât mai depline a masei lemnoase e prezentă și în modul în care este planificată materia primă pentru producția de PAL: numai 20% lemn brut (lobde), iar restul de 80% material lemnos din resurse secundare — față de 43% și, respectiv, 57% cît este pe totalul Centralei de prelucrare a lemnului. Dar de fapt ce sînt aceste resurse secundare în cazul I.P.L. Reghin? Ele sînt formate, în primul rînd, din rămășițe și rumeguș de la prelucrarea buștenilor în cherestea, la care se adaugă lemn de mici dimensiuni rezultate de la fabricarea lăzilor, a instrumentelor muzicale, a mobilei și a ambarcațiunilor, precum și o anumită cantitate de crăci de la exploatarea arborilor. O mare parte din aceste resurse secundare erau pînă nu de mult date la foc, sau nu aveau nici o utilizare. Realizările din primele 8 luni ale anului în curs (vezi tabelul) vădese faptul că întreprinderea este hotărîită să considere sarcinile de plan ca fiind minime.

La producția de mobilă, comparînd realizările față de plan, rezultatele apar satisfăcătoare: **economii de peste 26 mii mp furnire și peste 6,7 mii mp PAL numai într-un singur semestru.** Sînt însă de pus în discuție nivelele unor coeficienți de utilizare planificați de centrală pentru I.P.L. Reghin. Potrivit acestor nivele, dintr-un metru cub de cherestea de fag mai mult se pierde decît se regăsește în mobilă, iar dintr-un metru cub de cherestea de rășinoase, o treime devin deseuri și doar două treimi devin mobilă. Pentru creșterea coeficienților de utilizare, ar fi de analizat posibilitatea croirii centralizate a cherestelei pentru nevoile mai multor unități din zonă, care realizează o gamă mai largă de produse, în baza unui plan extins de colaborare.

O situație care trebuie să stea în atenția consiliului oamenilor muncii este cea de la producția de lăzi, la care anul trecut s-au consumat suplimentar 879 mc, iar în sem. I încă 558 mc cherestea de fag, prin depășirea normei de consum cu 3,3% și, respectiv, cu 3,7%. Motivarea acceptată de unii specialiști din întreprindere și anume că depășirea s-ar datora faptului că în producția de lăzi a crescut ponderea celor cu lamele subțiri, apare ca fiind paradoxală. Se știe doar că lăzile cu lamele subțiri încorporează în ele mai puțin lemn decît cele cu lamele groase, deci dintr-un metru cub de cherestea de fag se poate obține o cantitate mai mare de lăzi. După o asemenea judecată ar însemna să facem lăzi cît mai groase spre a nu depăși norma de consum. Desigur, nu aceasta este calea de rezolvare. Soluționarea chestiunii stă în mina unității, și anume în luarea unor măsuri tehnico-organizatorice ca, de exemplu, extinderea utilizării fierăstraielei panglică moderne, care reduce pierderile prin rumeguș la debitarea lamelor subțiri, întărirea controlului și a autocontrolului calitativ pe toate fazele de producție pentru eliminarea refuzurilor calitative, respectarea tehnologiei de fabricație, pentru evitarea bracului tehnic.

P. CIOCLU

O componentă esențială a ridicării nivelului de trai:

ÎNFĂPTUIREA RITMICĂ A PROGRAMULUI CONSTRUCȚIEI DE LOCUINȚE

REFERINDU-SE la diferitele măsuri de creștere a nivelului de trai, la fundamentarea lor pe înfăptuirea programelor de dezvoltare economică accelerată a țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat, în cuvintarea la adunarea populară din municipiul Brașov de la începutul acestei luni, asupra problemei locuințelor. În acest cincinal construim, numai în orașe, un milion de apartamente — cu aproape 200 de mii mai mult decît prevederile inițiale. „Și această suplimentare — sublinia secretarul general al partidului — am putut-o adopta tot ca un rezultat al realizărilor pe care le-am obținut în dezvoltarea diferitelor sectoare de activitate. Dar este adevărat că necesitățile de locuințe sînt încă mari, mai cu seamă că fiecare dorește să locuiască cît mai bine. Fiecare dorește, dacă a locuit într-o cameră, să aibă cel puțin 2, cu baie, cu tot confortul. Și este normal, înțelegem aceste necesități. Dar trebuie să înțelegem, totodată, că depinde de felul cum acționăm pentru a soluționa aceste probleme“.

UN OBIECTIV DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ

Realizarea programului de locuințe din cincinal reprezintă un obiectiv de importanță națională, prin implicațiile lui directe asupra îmbunătățirii vieții a milioane de oameni. A acționa pentru înfăptuirea lui înseamnă :

— a asigura resursele financiare pentru locuințele din fondurile statului, prin creșterea mai rapidă a venitului național, cu aportul fiecărui om al muncii ;

— a mări productivitatea muncii și, pe această cale, cîștigurile individuale, deci resursele bănești ale populației pentru construcția de locuințe propriate personală ;

— a pune la dispoziția șantierelor de locuințe, în cantități sporite, resursele fizice necesare — materiale și utilaje de construcții cu performanțe superioare, sarcină a ramurilor de resort ; a contribui la suplimentarea efectivelor de constructori, prin îndrumarea spre șantiere a forței de muncă de care se pot dispensa industria (în urma raționalizării activităților neproductive) și agricultura cooperatistă, ca și prin participarea oamenilor muncii din întreprinderi, viitori beneficiari ai noilor locuințe, la executarea unor lucrări de construcție a acestora ;

— a rezolva operativ și eficient detaliile de sistematizare, eliberarea amplasamentelor — datorie a consiliilor populare ;

— a obține, în proiectarea și execuția locuințelor, un nivel înalt al soluțiilor constructive, tehnologice și organizatorice, capabile să micșoreze drastic consumurile de materiale și de muncă, precum și un ritm rapid, eliminînd decalajele și întîrzierile.

Insistăm asupra importanței ultimului punct, care se referă direct la materializarea programului de locuințe, ținînd seama de uriașul salt cantitativ ce trebuie să se producă în acest an, pentru înscrierea în dinamica necesară înfăptuirii volumului planificat pe întregul cincinal. În 1977 urmează să fie date în folosință un număr de apartamente, din fondurile statului și din fondurile populației cu sprijinul statului, aproape dublu față de cel realizat în 1976. Nici o altă ramură sau subramură a economiei nu înregistrează o asemenea creștere de la un an la altul. Iar dacă ținem seama și de importantul

volum de lucrări solicitat de repararea și consolidarea imobilelor avariate de cutremurul din martie, este lesne de apreciat ce efort presupune în acest an construcția de locuințe.

PREOCUPĂRI INEGALE. REZULTATE DIFERENȚIATE

Unele restricții tehnologice specifice activității pe timp de iarnă, cerințele ciclului sistematizare-proiectare-execuție și alți factori fac ca punerea în funcțiune a locuințelor să nu se desfășoare liniar pe parcursul anului ; chiar prin plan, ponderea principală a sarcinilor în acest domeniu este concentrată în semestrul II.

Programul fizic pe primele 8 luni din 1977, la locuințele al căror beneficiar sînt consiliile populare, a fost realizat în condiții satisfăcătoare în județele Cluj, Constanța, Neamț, Galați, Timiș, Argeș, Iași, Brașov, Buzău, Prahova. Unități de execuție cum sînt cele din județele Cluj (furtaș pe țară în anul trecut), Timiș, Suceava au predat în acest interval mai mult de jumătate din numărul de apartamente prevăzut în planul anual.

Astfel de rezultate se întemeiază pe o bună pregătire (sub raportul asigurării amplasamentelor, proiectelor, finanțării) și pe preocuparea unităților de construcții pentru valorificarea tuturor condițiilor unei activități ritmice și susținute. Premise care n-au fost rezolvate în mod adecvat în județe ca Botoșani, Gorj, Brăila, Mehedinți, Arad, Satu Mare, Vrancea, Dimbovița, unde restanțele față de planul de punere în funcțiune pînă la 31 august se cifrează la cîte 600—1 200 de apartamente.

Iată cum se situează diferitele județe (procente în plus sau în minus) față de media pe ansamblul consiliilor populare privind proporția realizării, în 8 luni, a numărului de apartamente ce trebuie predate în acest an :

● **peste medie** : Cluj (+20) ; Timiș (+16) ; Suceava (+14) ; Covasna, Olt, Sălaj (+10) ; Argeș, Hunedoara, Prahova, Satu Mare (+8) ; Brașov, Buzău, Constanța, Ialomița, Maramureș (+7) ; Iași (+6) ; Alba, Neamț, (+4) ; Bihor, Covasna (+3) ; Bacău, Dimbovița, Galați (+2) ; Bistrița-Năsăud (+1). La nivelul mediei : Sibiu ;

● **sub medie** : Tulcea (—1) ; Brăila, Harghita, Vaslui (—3) ; Mureș, Vilcea

(—5) ; Arad (—6) ; Botoșani, Dolj, municipiul București (—10) ; Gorj, Ilfov, Vrancea (—11) ; Mehedinți (—14) ; Teleorman (—20). (O mențiune specială pentru municipiul București, județele Teleorman și Dolj : nivelul mai scăzut al realizărilor are în mare parte cauze obiective — suplimentarea planului după cutremurul din 4 martie și solicitarea intensă a constructorilor la repararea clădirilor avariate).

Trebuie ținut seama că media la care ne-am referit este sub previziuni, ceea ce face necesar ca pentru recuperarea restanțelor, în perioada septembrie-decembrie să fie date în folosință lunar cu peste 20% mai multe apartamente decît era prevăzut.

Mai mult de o zecime din numărul apartamentelor cuprinse în programul pe 1977 au ca titular de plan diferite ministere economice, iar ca executant fie unități ale consiliilor populare, fie organizații proprii de construcții ale acestor ministere. Stadiul punerii lor în funcțiune, deosebit de rămas în urmă (doar 19% din cifra anuală), este mai cu seamă consecința întîrzierilor în pregătirea acestor investiții. Dacă din locuințele pentru Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare au fost predate aproape jumătate, în schimb ministerele energiei electrice, industriei metalurgice, economiei forestiere și materialelor de construcții se înscriu doar cu cîteva procente, iar la ministerele industriei construcțiilor de mașini și industriei ușoare nu s-a dat în folosință nimic din totalul de peste 5 500 de apartamente ai căror beneficiari sînt.

În prezent, din locuințele ce rămîn de predat pînă la finele anului, mai bine de o treime se află în finisaj, o bună parte chiar în stadii avansate, putînd fi puse la dispoziția oamenilor muncii în septembrie-octombrie. La circa 50% se execută structurile. O concentrare mai mare a eforturilor se cere realizată în județele Dolj, Iași, Timiș, Arad, Botoșani, Brașov, la blocurile aflate încă la fundație.

Recuperarea rămîinerilor în urmă este condiționată prioritar de fermitatea cu care se va acționa pentru eliminarea deficiențelor ce au persistat pînă acum în activitatea unor șantiere, întreprinderi și trusturi de construcții.

IMPORTANTE REZERVE DE CREȘTERE A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII

Aceste deficiente sînt exprimate sintetic în nivelul productivității muncii, care în semestrul I nu s-a ridicat, pe media unităților consiliilor populare, la nivelul scontat. De la începutul anului, parcul mecanic al organizațiilor de construcții locale a sporit cu 160 de macarale-turn, peste 50 de automacarale de mare capacitate, 94 de buldozere, peste 100 de excavatoare, 150 de automalaxoare de beton ș.a. Efortul făcut de economia naționa-

lă pentru asigurarea acestei dotări nu a fost pretutindeni însoțit de măsuri consecutive în vederea folosirii cât mai bune a utilajelor existente. Între coeficienții de schimb obținuți, de pildă, la excavatoare de unitățile din județele Bacău, Bihor, Brașov, Hunedoara (2,1—2,4) și media pe total consiliile populare (1,56) este o diferență sensibilă, alimentată mai cu seamă de rezultatele necorespunzătoare obținute în această privință de unitățile din Alba, Buzău, Teleorman, municipiul București, Prahova, Dimbovița, Ialomița, Sălaj, Vrancea. Aceeași remarcă și pentru indicii de folosire intensivă a acestei grupe de utilaje. Întreprinderea județeană de construcții-montaj Vilcea a obținut o productivitate pe unitatea de capacitate la excavatoare, de 8 ori inferioară mediei pe țară și încă și mai mică față de cea înregistrată de unități din județe vecine — Argeș, Dolj, Hunedoara. În rindul unităților deficiente la acest indicator al planului tehnic se înscriu și cele din județele Alba, Maramureș, Sălaj, Timiș.

Dacă neajunsurile în pregătirea condițiilor de atacare și desfășurare a lucrărilor au avut, la o serie de șantiere, o influență determinantă în folosirea nesatisfăcătoare a utilajelor și mijloacelor de transport, o cauză la fel de importantă au constituit-o ineficiența, inconsecvența măsurilor luate de unele conducători de întreprinderi și șantiere pentru asigurarea fronturilor de lucru, buna organizare a fluxului tehnologic și a muncii, asigurarea din timp a necesarului de mecanici și șoferi, contractarea lucrărilor mecanizate la plan fizic sau în acord global.

Desigur că o mai bună exploatare a mașinilor de construcții ar fi suplinit în parte deficitul de forță de muncă, resimțit mai cu seamă pe șantierele de

locuințe din București, din județele Dimbovița, Arad, Sibiu, Alba, Harghita. Olt. Efectivele existente nu sînt totdeauna bine folosite. Se aplică doar în mică măsură lucrul în două schimburi, care ar condensa durata de execuție; se produc intreruperi în producție; inclusiv datorită faptului că industria prefabricatelor nu livrează uneori panourile mari în mod ritmic, la nivelul repartițiilor și în seturi complete penramuri de construcții-montaj, efortul tru montaj.

REZERVE IN EXPLOATAREA ACCORDULUI GLOBAL

Încă timid este exploatarea și importanta sursă de creștere a productivității muncii și de scurtare a duratei de execuție, pe care o reprezintă organizarea și remunerarea muncii în acord global. Dacă trusturile sau întreprinderile de construcții ale unor județe ca Alba, Bacău, Bihor, Brașov, Brăila, Buzău, Constanța, Hunedoara, Ialomița, Maramureș, Neamț, Sălaj, Suceava se situează la un nivel de extindere superior mediei pe ramură, în schimb procentele atinse în județele Arad, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Covasna, Dimbovița, Mehedinți, Teleorman, Vaslui ș.a. sînt considerabil sub posibilități. Pe ansamblul unităților de construcții ale consiliilor populare județene și al municipiului București, nivelul de generalizare (număr de ore muncite în acord global / număr total de ore lucrate) a fost, în trimestrul II a.c., de 66,1% — față de 66,7% pe totalul ramurii de construcții-montaj. Privită pe o perioadă de mai mulți ani (și raportîndu-ne tot la trimestrul II al fiecăruia), se desprinde cu ușurință existența unor importante rezerve de extindere a acordului global:

1973	1974	1975	1976	1977
53,0%	65,3%	64,7%	61,7%	66,1%

Și totuși, tocmai construcția de locuințe — caracterizată prin obiecte cu caracter repetitiv, executabile în lanț, cu front de lucru continuu pentru fiecare meserie — se pretează cel mai bine la acordul global. Trebuie, totodată, înțeles bine un lucru: nu contractarea pe părți de lucrări, ci pe obiecte întregi corespunde optim împlinirii intereselor generale și individuale, care cer — în cazul locuințelor — ca blocul să fie dat în folosință mai devreme. Reținerea față de utilizarea acestei forme deosebit de avantajoase nu poate fi explicată decît prin evitarea obligației de a programa pe o perioadă mai lungă lucrările și resursele și de a respecta această programare. Conducerea unităților de construcții sînt datoare — în lumina indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei de lucru din 11 august a.c. în municipiul Tg. Jiu — să promoveze aplicarea acordului global pe obiecte, contractînd realizarea acestora cu o formație completă, de la inginer pînă la muncitor. Desigur, componența acestei formații va fi variabilă în timp, întrucît la același obiect se succed meserii diferite, dar metodologia nu împiedică subcontractarea cu echipe de specialitate. Totodată, în acordul global trebuie cuprinși de asemenea mecanicii de utilaje și personalul de deservire, precum și cadrele tehnico-ingenerești și maistrii, care vor fi remunerați la nivelul mediu al realizării normelor de către muncitorii din formație, cu corecția adusă în gradul de îndeplinire

Dan CONDREA

(Continuare în pag. 24)

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

Capacitatea de execuție — folosită din plin

ÎN ORAȘUL de reședință, la Buhuși-Moinesti, Comănești, Slănicul Moldovei, Sascut, în viitorul oraș Podu Turcului și în alte localități ale județului, Trustul de construcții Bacău are de executat în acest an 3 885 de apartamente. Potrivit preliminarilor, pînă la finele lunii în curs, numărul apartamentelor date în folosință locatarilor se va ridica la peste 61% din acest total, depășindu-se sarcina fizică de plan pe primele 3 trimestre cu 108 apartamente. Actualul stadiu fizic al blocurilor aflate în lucru oferă garanția realizării programului anual.

Un asemenea bilanț pozitiv este cu atît mai meritoriu, cu cît demarajul în '77 a fost îngreuiat de primirea cu întârziere a unei bune părți din documentația. Călușiiți de indicațiile secretarului general al partidului privind creșterea eficienței activității pe ansamblul ramurii de construcții-montaj, efortul de recuperare a urmărit în principal creșterea potențialului de execuție, folosirea lui cît mai bună, disciplinarea întregii activități.

● 2 SCHIMBURI. Încă din luna mai,

în condițiile deschiderii unor largi fronturi de lucru, s-a generalizat folosirea utilajelor și forței de muncă în două schimburi prelungite la realizarea lucrărilor de infrastructură și structură. Prin redistribuirea personalului de specialitate, s-a asigurat asistența tehnică în schimbul II la nivel corespunzător. La principalele grupe de utilaje și instalații tehnologice de șantier au fost obținuți coeficienți de schimb (raportați la schimb de 8 ore, cumulați pe 8 luni) considerabil superiori celor stabiliți ca minim obligatoriu pentru ansamblul ramurii: peste 1,8 la excavatoare și macarale-turn, peste 2,3 la buldozere și centrale de beton.

● ÎNNOIEREA FORȚEI DE MUNCĂ. De la începutul cîmălului, aproape 700 de muncitori — cam a zecea parte din efectivul trustului — au absolvit cursurile de calificare sau de ridicarea calificării, cu ori fără scoatere din producție. Este o acțiune non-stop, care amplifică forța șantiierelor, traducîndu-se în ritm și calitate. După Congresul consiliilor oamenilor muncii, din rîndurile personalului auxiliar din in-

dustria și din C.A.P.-uri au sosit la trustul de construcții peste 200 de muncitori, al căror aport se va materializa, pînă la finele anului, în echivalentul a mai mult de 100 de apartamente.

● ACORD GLOBAL. 91% din muncitorii care lucrează în acord global sînt cuprinși în formații conduse de maistri, cu contract-angajament de acord global. Tendința este de a majora încă această cifră, pînă la nivelul maxim.

● INDUSTRIALIZARE. Pentru a spori gradul de industrializare a execuției structurilor constructive, în afara utilizării pe scară mai largă a panourilor mari din beton armat primite din industrie, trustul și-a mărit pînă la circa 8 000 mc/an propria capacitate de producere a prefabricatelor, rezolvîndu-și necesarul de elemente de planșee, fațade, scări la blocurile cu structuri mixte.

● PROGRAMARE. La nivel de trust, șantier, lot, obiect se aplică programarea trimestrială, lunară și decadală a producției și a resurselor materiale și umane, pe baza metodei drumului critic și folosind tehnica electronică de calcul. Perfecționarea pe această cale a organizării și conducerii activității are un rol deosebit în ritmicizarea realizării planului valoric și fizic, contribuind, prin prevenirea discontinuităților și necoordonărilor, la scurtarea termenelor de dare în folosință a noilor locuințe.

Prind viață hotărârile Congresului consiliilor oamenilor muncii

ÎNTREGUL PERSONAL — INTEGRAT DEPLIN ÎN ACTIVITATEA DE BAZĂ A ÎNTREPRINDERII (II)

ANALIZIND problemele folosirii cât mai judicioase a forței de muncă din întreprinderi, Congresul consiliilor oamenilor muncii a stabilit ca activitatea muncitorilor auxiliari — în special a celor care lucrează în domeniul aprovizionării, transporturilor interne și în alte compartimente — să fie astfel organizată, încât aceștia să poată lucra în meseria pentru care sînt calificați sau să aibă posibilitatea ca, într-un timp scurt, să-și însușească o meserie de bază și apoi să lucreze efectiv — cel puțin jumătate din timpul lor de muncă — în sectoarele direct productive din întreprinderi. Se poate aprecia, pe baza unor calcule estimative că dacă numai jumătate din cei aproape un milion de muncitori auxiliari și necalificați vor lucra în activitatea de bază — la nivelul planificat al productivității muncii industriale pentru anul în curs — se va putea obține o producție suplimentară, pînă în 1980, de peste 95 miliarde lei. Negreșit, o rezervă de asemenea importanță se cere grabnic fructificată, atît în interesul întreprinderilor și economiei naționale, cît și în interesul direct al celor la care se referă măsura respectivă.

În continuarea analizei începute în numărul 34 al revistei, prezentăm astăzi rezultatele obținute, precum și problemele care apar în procesul transpunerii în practică a acestei hotărîri la cele 4 întreprinderi care au făcut obiectul anchetei noastre.

Muncitori de bază din cei auxiliari

1 La întreprinderea de autoturisme din Pitești există un demaraj bun, cu rezultate imediate. Astfel, de la 1 august a.c., un număr de 856 muncitori auxiliari au trecut să lucreze integral în secțiile de producție, în felul următor: 80% dintre ei lucrează pe mașini-unelte în schimburile II și III, iar ceilalți 20% au fost integrați la executarea operațiilor de montaj. De menționat că peste 70% dintre aceștia dispun de o calificare într-o meserie de bază, pe care o valorifică în prezent, iar ceilalți 30% se califică prin cursuri de scurtă durată la noile locuri de muncă unde au fost repartizați. Pînă la sfîrșitul anului, conducerea întreprinderii pregătește trecerea altor 250 de muncitori auxiliari în activitatea direct productivă. Se estimează că trecerea acestor 1100 de muncitori auxiliari în activitatea direct productivă se va solda cu o creștere a producției fizice și marfă cu 9-10% și o sporire a productivității muncii pe angajat cu aproximativ 8%.

2 La întreprinderea „Vulcan” s-a trecut, încă din luna februarie a.c., la transpunerea în practică a concluziilor unui studiu privind integrarea în activitatea de producție din secțiile de bază a unui număr de 242 muncitori auxiliari ce lucraseră pînă atunci ca primitori-distribuitori, încărcători-descărcători etc. Mai mult de 60% dintre aceștia, deținînd deja o calificare, au trecut să lucreze în meseriile

pentru care erau pregătiți, iar ceilalți (40%) s-au calificat la noile locuri de muncă pentru meseriile la care în întreprindere existau necesități presante: sudori, lăcătuși, cazangii.

De la 1 septembrie a.c., a fost finalizat un al doilea studiu care prevede trecerea la muncă în acord în activitatea productivă de bază a încă 300 de muncitori auxiliari, în două modalități distincte:

a) normarea muncii și trecerea la muncă în acord pentru acea categorie de muncitori auxiliari (mașiniștii de pod rulant și cei de la montaj), care sînt calificați și direct implicați în procesul de producție; este vorba de punerea de acord a situației scriptice cu cea faptică, deoarece ei sînt în fapt muncitori de bază după munca ce o execută, fiind considerați însă impropriu auxiliari, în virtutea unor criterii ce au devenit astăzi perimate;

b) trecerea directă în producție sau la cursuri de calificare de scurtă durată a unor categorii de muncitori auxiliari ce deservește producția (primitori-distribuitori, pregătitori, muncitori de la curățenie etc.); în această categorie sînt peste 150 persoane, mai mult de jumătate fiind deja calificate într-o meserie sau alta.

Valorificarea superioară a forței de muncă a reprezentat și reprezintă pentru întreprindere o necesitate internă, impusă de amplificarea continuă a activității productive, în condiții de eficiență și productivitate la rîndul lor sporite. Faptul că au fost inițiate acțiuni eficiente pe această linie, cu rezultate bune, încă înainte de Congresul consiliilor oamenilor muncii — hotărârile acestuia venind să impulsioneze mai mult aceste începuturi bune — de-

monstrează că, în întreprindere există un teren fertil pentru inițierea valoroase, care să contribuie la rezolvarea unor importante probleme interne.

Practica o ia înaintea studiilor

3 La Combinatul petrochimic din Pitești, nevoile producției au făcut necesară, încă de la începutul lunii iulie a.c., trecerea unui număr de 170 de muncitori auxiliari (de la sectoarele de întreținere și reparații) în activitatea de investiții, pentru preluarea de la constructor (care nu avea capacitate suficientă) a unor lucrări de construcții-montaj în valoare de 5,5 milioane lei. Acești muncitori vor lucra la construcția și montajul obiectivelor de investiții (instalația de dimetil-tereftalat, instalația normal-parafine și instalația de condiționare prometrinigran) pînă la finele anului 1977, cînd expiră termenul de punere în funcțiune iar, în continuare, vor lucra direct în producția acestor instalații, ca muncitori calificați în meserii specifice proceselor de producție respective.

Tot din luna iulie a.c., alți 22 de muncitori de la sectorul de reparații mecanice au fost detașați pe timp de 6 luni la Grupul de șantiere Pitești al Trustului de montaj utilaj chimic din București, la instalațiile aflate în construcție. La darea în folosință a instalațiilor, și acești muncitori vor rămîne să lucreze — conform meseriilor lor — în procesele de producție ale respectivelor instalații.

De adăugat că toți acești 192 muncitori, care lucrează acum la obiective de investiții, sînt calificați în diferite meserii: 152 sînt lăcătuși-mecanici, 20 sudori, 10 timplari și zidari și 10 zug avi. O parte din ei își însușesc, pînă la terminarea obiectivelor la care lucrează sau ulterior, și alte meserii devenind muncitori policalificați, fapt ce va contribui la o integrare mai completă, operativă și eficientă a lor în activitatea direct productivă viitoare.

Lată un exemplu în care cerințele producției au luat-o înaintea mișcării prea lente a studiului problemelor, așa cum se întîmpla în august cînd încă se mai lucra la studiul trecerii altor categorii de muncitori auxiliari în activitatea de bază, studiu ce urma să se finalizeze în septembrie, deci, cu o întîrziere de două luni față de data hotărîrii Congresului.

Cu toate rezultatele obținute pînă acum, se poate aprecia că la **Combinatul petrochimic din Pitești** este necesar să se acționeze cu mai multă operativitate în direcția integrării muncitorilor auxiliari de la compartimentele de aprovizionare și transport intern în activitatea de producție și a trecerii muncitorilor necalificați la cursuri de calificare sau să se calibreze direct la locurile de muncă.

Muncitorii necalificați — în centrul atenției

4 În cadrul întreprinderii „Semănătoarea” din București raportul dintre muncitorii direct productivi și cei indirect productivi, la începutul lunii august a.c., era de 3,2 la 1. Din totalul celor ocupați în activități auxiliare, 492 erau muncitori necalificați, la care se adaugă alți 65 muncitori necalificați ce activează în secțiile de producție. Planul de calificare, pentru anul în curs, prevede participarea a 550 muncitori specializați necesari diverselor sectoare. Este vorba deci, despre aproape întreg numărul de muncitori necalificați existent în întreprindere. De altfel, în general, cei care au urmat, urmează sau vor urma să se calibreze la școlile întreprinderii sau la locurile de muncă din secții, provin în proporție de 90% din întreprindere și numai 10% din afară. Totuși, în acest an, doar 300 din cei 460 muncitori necalificați își vor însuși o calificare și vor trece să lucreze în activitatea direct productivă cel puțin jumătate din timpul lor de muncă, ceilalți urmînd să capete o calificare începînd cu anul viitor. Este un început bun, deși incomplet și în in-

tirziere față de necesități și față de hotărîrea Congresului C.O.M. din iulie. **Grăbirea materializării măsurilor adoptate și completarea acestora cu soluții și pentru ceilalți muncitori auxiliari (în special cei necalificați) sînt două cerințe imperioase pentru întreprindere.**

Dat fiind că aproape 60% din muncitorii indirect productivi ai întreprinderii execută în prezent munci normate, retribuite în acord global, trebuie avut în vedere că aceștia sînt muncitori de bază, chiar dacă nu sînt încadrați în secțiile principale de producție, deoarece activitatea lor este indispensabilă bunului mers al activității întreprinderii. În sfîrșit, pentru ca cea mai mare parte a muncitorilor auxiliari din activitatea de aprovizionare, de transport intern și alte activități similare să se poată transfera în activitatea direct productivă, se impune să crească gradul de mecanizare al muncilor respective, acțiune care se desfășoară încă prea lent, din cauza unei preocupări insuficiente a factorilor de răspundere din întreprindere. Se cere un intens efort de creativitate și organizațional pentru ca trecerea muncitorilor auxiliari în sectoarele direct productive să se realizeze, în primul rînd, prin efort propriu, cu investiții suplimentare minime.

Din analiza întreprinsă la cele 4 mari întreprinderi republicane, privind mai buna utilizare a personalului tehnico-ingineresc din serviciile funcționale și a muncitorilor auxiliari în activitatea direct productivă se degajă unele concluzii privind rezultatele obținute și o serie de aspecte asupra cărora trebuie să se concentreze eforturile, în continuare, în acest an. Dintre ele, consemnăm :

● acțiunile practice întreprinse pînă în prezent nu pot fi considerate că au rezolvat pe deplin sarcinile în acest dome-

niu, deoarece cea mai mare parte a rezultatelor obținute sînt doar parțial satisfăcătoare ca grad de cuprindere a personalului vizat, iar soluțiile adoptate nu întotdeauna au fost cele mai eficiente.

● deoarece acțiunea se află în plină desfășurare trebuie insistat în continuare pe linia urmării și controlului riguros al modului concret de integrare, operativă și efectivă, a personalului respectiv, în noile secții și colective de lucru.

● dat fiind că, în scurta perioadă de timp ce s-a scurs de la declanșarea acțiunii, nu s-a putut evalua complet și la toate nivelele eficiența redistribuirii personalului auxiliar, se impune a fi depistate și reliefate cifric, influențele complexe pe care acestea le are asupra unor indicatori importanți : productivitatea muncii, producția fizică, cheltuielile neproductive, calitatea lucrărilor și a produselor, retribuiția muncitorilor, etc.

● Pentru ca reușita acțiunii să fie deplină, fără a afecta alte activități din întreprindere, nu trebuie pierdute din vedere măsurile „de complementaritate”, ca, de exemplu : stricta raționalizare a numărului actualelor „situații” și hirtii, documente, exagerat de multe, care se cer serviciilor funcționale din întreprindere de forurile tutelare sau de sinteză ; sporirea gradului de mecanizare a unor activități auxiliare, cel puțin la nivelul fondurilor prevăzute în acest scop ; elaborarea unor studii fundamentate de prognoză și marketing etc.

Rezolvarea judicioasă a tuturor acestor probleme poate contribui substanțial la integrarea deplină a întregului personal în activitatea de bază a întreprinderilor și centralelor.

I. SOARE
Gh. DRĂGHICI

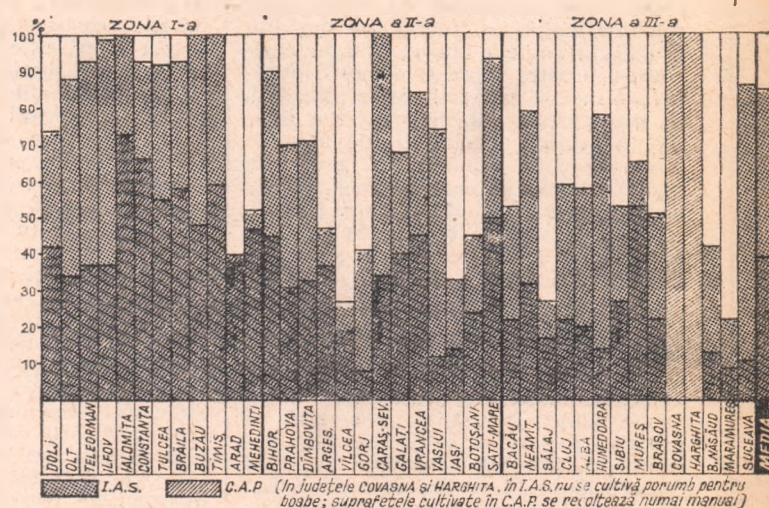
COMENTARIU LA UN GRAFIC

Virf de muncă în campania agricolă de toamnă

IN LUNILE septembrie și octombrie se execută cel mai important volum de lucrări din campania agricolă de toamnă. Dintre acestea, se detașează, ca importantă și complexitate, **recoltarea porumbului pentru boabe**, care se va efectua pe aproximativ 3,5 mil. ha. Pentru ca recoltarea să se înscrie într-un timp cât mai scurt și deci pentru a evita situațiile din anii precedenți, cînd stringerea porumbului se prelungea pînă la sfîrșitul anului, în unitățile agricole au fost luate măsuri energice privind creșterea ponderii recoltării mecanizate. Cu urmare, în această toamnă, recoltarea porumbului pentru boabe trebuie să se înscrie, în toate unitățile agricole, în 35 zile normale de lucru, urmînd ca ea să se incheie definitiv și integral cel mai tîrziu de 1 noiembrie. **Principala măsură adoptată a fost aceea a sporirii numărului de mașini cu care se recoltează porumbul pentru boabe**, numărul acestora ajungînd la aproape 6 000 în coope-

rativale agricole și la 4 500 în întreprinderile agricole de stat. Dacă toate mașinile de recoltat existente vor funcționa cu viteză zilnică planificată, se pot recolta zilnic peste 43 mii ha. Viteza zilnică de recoltare va fi dublată însă prin măsurile luate de a se recolta porumb și manual.

Din graficul alăturat rezultă un grad mai ridicat de mecanizare a recoltării porumbului în I.A.S. față de C.A.P., atît în fiecare județ (cu excepția județului Arad, unde cooperativele agricole recoltează — procentual — mai mult decît întreprinderile agricole de stat) cît și pe total sectoare (de stat față de cel cooperatist). Deosebit de pozitiv este faptul că în întreprinderile agricole de stat din cinci județe (Ilfov, Ialomița, Buzău, Timiș și Caraș-Severin) recoltatul mecanizat al porumbului se realizează în proporție de 100%. Totuși, în ansamblu, față de programul adoptat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare privind recoltarea mecani-

Gradul de mecanizare a recoltării porumbului în campania de toamnă '77.

zată a porumbului se constată unele întîrzieri, dat fiind că procesul de mecanizare a recoltării porumbului pentru boabe trebuia să se incheie în această toamnă în întregul sector socialist.

Județele, îndeosebi trusturi de mecanizare, trebuie să ia măsuri din timp pentru confecționarea și adaptarea unor dispo-

zitive la mașinile de recoltat existente, pentru menținerea și îmbunătățirea parametrilor tehnici ai acestor dispozitive în perioada de recoltare pentru a asigura condiții sporite încheierii recoltatului porumbului în timp util.

I.M.

La baza consolidării cooperativelor agricole:

ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONTINUĂ A REZULTATELOR ECONOMICO-FINANCIARE

ÎN ACTUALA ETAPĂ de dezvoltare a economiei noastre socialiste, întărirea economico-organizatorică a tuturor cooperativelor agricole de producție reprezintă un comandament esențial ce se realizează atât prin folosirea pe scară tot mai largă a unor factori de producție moderni și activi (mecanizare, chimizare, irigații, material biologic superior, forță de muncă calificată etc.), cât și prin perfecționarea neconținută a organizării producției și a muncii și a tuturor elementelor mecanismului economic propriu, precum și a interdependențelor acestuia cu mecanismul economic general.

În acest context, se impune perfecționarea utilizării pirghiilor economice, financiare și de credit prin intermediul cărora se creează și se repartizează principalele fonduri ale cooperativelor agricole. Analizele economico-financiare ale activității de producție din cooperative trebuie să urmărească atât nivelurile și tendințele indicatorilor specifici

(producție globală, producție marfă, cheltuieli materiale, producție netă, fond de dezvoltare și fond de consum), cât mai ales raporturile de corelare în care se găsesc sau trebuie să se găsească acești indicatori pentru a putea asigura creșterea și dezvoltarea economică la nivelul acestor unități agricole. Valoarea acestor analize constă în aprecierea științifică a volumului producției globale și a structurii sale pe sectoare de producție agricolă, a dezvoltării și folosirii eficiente a bazei tehnico-materiale din cooperative, a mărimii absolute și relative a valorii nou create (producția netă) și a perfecționării repartitiei optime a acesteia între fondul de dezvoltare și fondul de consum.

Existența și promovarea în continuare a unor corelații juste din punct de vedere economic între acești indicatori reflectă perfecționarea procesului de îmbinare a intereselor individuale cu cele colective, atât în cadrul proprietății de grup, cât și în raporturile acesteia cu proprietatea întregului popor.

Perfecționarea neconținută a raportului cheltuieli materiale — producție netă

UN ROL HOTĂRÎTOR în obținerea de rezultate superioare în activitatea cooperativelor agricole îl are eficiența cu care se fac cheltuielile materiale de producție. Sporirea acestei eficiențe nu are în vedere, în primul rând, reducerea mărimii absolute a volumului cheltuielilor materiale, lucru aproape imposibil în actuala etapă, când în agricultura noastră cresc continuu cantitățile de factori materiali ce se utilizează în sfera producției, ci reducerea relativă a acestor cheltuieli (pe tona de produs, sau ca pondere în producția globală și marfă), deci în raport cu obținerea unor producții tot mai mari, care să justifice aceste cheltuieli și care să poată asigura reproducția lărgită în continuare.

Concomitent cu preocuparea de a obține producții agricole sporite, în scopul satisfacerii depline a cerințelor crescînde ale populației pentru produse agroalimentare și a celor de materii prime pentru industria alimentară și ușoară, trebuie să se urmărească aspectul calitativ al activității, reflectat cu precădere în realizarea unor astfel de producții, cantitativ și calitativ superioare, cu cheltuieli materiale relativ mai mici, respectînd cerința de bază a unei activități eficiente: depunerea unui efort (cheltuieli) minim și obținerea unui efect util (producție netă) maxim. În acest sens, rezultatele economice ale cooperativelor agricole vor fi favorabile, respectiv eficiente, dacă creșterea cheltuielilor materiale va fi devansată de o creștere mai rapidă a producției fizice și, pe această bază, a

celei globale. Reducerea relativă a cheltuielilor materiale implică o creștere mai accelerată a producției nete (atît ca pondere în producția globală, cît și ca volum absolut), ceea ce creează premise economice solide pentru dezvoltarea și consolidarea cooperativelor (pe seama fondului propriu de dezvoltare) simultan cu creșterea veniturilor și a nivelului de trai al membrilor cooperatori.

Raportul dintre creșterea producției globale și creșterea nivelului cheltuielilor materiale depinde de etapa de dezvoltare în care se găsește fiecare unitate cooperatistă. Astfel, dacă această etapă este caracterizată de introducerea accelerată a progresului tehnic, cheltuielile materiale corespunzătoare vor spori și ele substanțial, ceea ce va face necesară luarea unor măsuri capabile să ducă la eficientizarea acestora într-un timp cît mai scurt, care să determine o reducere relativă a cheltuielilor în raport cu volumul sporit al producției globale și producției nete. Atunci cînd cooperativa agricolă se află într-o etapă de desăvîrșire a introducerii progresului tehnic, rezultatele eficienței acestei introduceri fiind deja probate de nivelurile și raporturile în care se găsesc principalii indicatori economico-financiar, eforturile următoare se concentrează spre păstrarea și ameliorarea acestor niveluri și raporturi. O cerință de mare însemnătate teoretică și practică în analiza dinamică a raporturilor producției globale, producției nete și cheltuielilor materiale se referă la atingerea și păstrarea următoarei corelații:

$$I_{PN} > I_{PG} > I_{CM}$$

unde:

I_{PN} = indicele de creștere a producției nete

I_{PG} = indicele de creștere a producției globale

I_{CM} = indicele de creștere a cheltuielilor materiale.

Am întreprins o analiză concretă a problematicii abordate în acest studiu, inclusiv asupra corelației anterioare, la Consiliul intercooperatist Ulmeni, județul Ilfov, pentru perioada 1971—1976 (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Dinamica producției globale, cheltuielilor materiale și producției nete la Consiliul intercooperatist Ulmeni, județul Ilfov

	1971 = 100,0		
	1972	1974	1976
Producția globală	107,6	119,7	150,4
Cheltuielile materiale	104,4	131,7	171,9
Producția netă	110,0	110,3	155,4
Ponderele producției nete	102,3	93,2	95,6
Ponderele cheltuielilor materiale	96,0	109,8	105,7

Cu excepția anului 1972, corelația necesară în dinamica celor trei indicatori nu se realizează, datorită creșterii mai accentuate a cheltuielilor materiale, cooperativele respective aflîndu-se într-o etapă de introducere masivă a progresului tehnic. Totuși, în 1976 există o tendință de apropiere a indicilor analizați, creșterea substanțială a volumului cheltuielilor materiale fiind însoțită de sporiri notabile ale producției globale și nete. La nivelul fiecăreia dintre cele 5 cooperative ale consiliului, rezultatele sînt diferite, în funcție de condițiile concrete și de preocuparea pentru eficientizarea producției și a cheltuielilor, în special pe linia reducerii relative a cheltuielilor materiale. Astfel, la cooperativele agricole Ulmeni și Curcani ritmul creșterii cheltuielilor materiale devansează mult ritmul creșterii producției globale și a celei nete. La celelalte cooperative

situația este mai bună, dar și ele mai au încă de acționat cu hotărâre pentru atingerea corelațiilor optime dintre rezultatele lor economico-financiare. Tendința îmbunătățirii acestor rezultate este evidentă mai ales în ultimul an analizat (1976) în comparație cu anul anterior, ceea ce ne îndreptățește să considerăm că într-o perioadă scurtă cooperativele Consiliului Ulmeni vor fi într-o situație structural îmbunătățită, când activitatea lor de producție se va desfășura în condițiile unei eficiențe ridicate.

Rezervele existente în gospodărirea mijloacelor materiale și financiare, în organizarea mai judicioasă a producției și a muncii sînt reflectate de ponderea mare a cheltuielilor materiale în cadrul producției globale, atît la nivelul consiliului cît și în fiecare cooperativă agricolă din acest consiliu. În plus, această pondere, în general mare, a manifestat o permanentă tendință de creștere în ultimele două cincinale. Pe totalul Consiliului intercooperatist Ulmeni, ponderea respectivă a crescut de la 43,8% în 1971 la 46,3% în 1976. Totuși, în unele cooperative (Ulmeni, Curcani și Oltenița) se constată o anumită tendință de reducere a ponderii cheltuielilor materiale în producția globală, ca urmare a creșterii mai rapide a producției față de creșterea volumului cheltuielilor materiale efectuate pentru obținerea sa. În actualul cincinal, reducerea și mai însemnată a ponderii cheltuielilor materiale reprezintă o sarcină de prim ordin pe linia ameliorării calității rezultatelor activității de producție din cooperative, criteriul eficienței devenind hotărîtor și în aprecierea eforturilor depuse în agricultura cooperatistă.

Executarea unor lucrări de bună calitate și la timpul lor optim, folosirea mai completă a bazei tehnico-materiale, eliminarea cheltuielilor neeconomice, sînt căile cele mai sigure ale creșterii producției și a cheltuirii eficiente a mijloacelor avute la dispoziție.

Pe de altă parte, o reflectare concludentă și cu mari implicații pentru dezvoltarea unităților agricole cooperatiste, în ce privește **raportul în care se găsesc producția globală și cheltuielile materiale, o dă plusprodusul creat în aceste unități, respectiv producția netă**, atît ca nivel și dinamică a volumului său cît și ca pondere în cadrul producției globale. Creșterea continuă a volumului producției nete și a ponderii sale în cadrul producției globale înseamnă materializarea practică a desfășurării unei activități eficiente, crearea de condiții sporite pentru producția lărgită și pentru creșterea veniturilor membrilor cooperatori. În cooperativele Consiliului intercooperatist Ulmeni, volumul producției nete manifestă o certă tendință de creștere, dar ponderea sa în producția globală a scăzut în perioada 1971—1976, tocmai ca urmare a creșterii mai rapide a cheltuielilor materiale; aceasta arată că valoarea nou creată în aceste unități nu se înscrie totdeauna în ritmul obligatoriu impus de volumul cheltuielilor efectuate, eficiența acestora fiind doar

parțială, ca urmare a fructificării incomplete a rezervelor existente pe această linie. Este neîndoielnic că și în această privință unitățile agricole analizate se află pe drumul cel bun, dovadă — creșterea continuă a volumului producției nete, dar mai au pînă la atingerea situației optime, care constă în creșterea ponderii producției nete, concomitent cu scăderea ponderii cheltuielilor materiale în producția globală.

În aprecierea rezultatelor cooperativelor agricole, nu este suficient să avem în vedere sporirea producției la hectar sau pe cap de animal, creșterea productivității muncii sau a volumului valoric al producției globale, ci trebuie găsit un criteriu (indicator) sintetizator al raportului dintre eforturile depuse și rezultatele obținute. Unul din criteriile cele mai potrivite pentru optimizarea relației cheltuieli-rezultate este **sporul producției nete**, ce devine maxim, conform relației:

$$\Delta PN = PN_1 - PN_0 = \text{maxim}$$

în următoarele condiții (restricții):

$$PG_1 \geq PG_0; \frac{CM_1}{PG_1} \leq \frac{CM_0}{PG_0}; pv = \text{constant}$$

unde: PN = producția netă în perioada curentă și în cea de bază

$\frac{CM}{PG}$ = ponderea cheltuielilor materiale în producția globală, în perioada curentă și în cea de bază.

PG = producția globală în cele două perioade

pv = prețurile de valorificare a producției agricole.

Altfel spus, asigurarea creșterii maxime a producției nete într-un interval de timp cere creșterea producției globale în aceeași perioadă, concomitent cu reducerea ponderii cheltuielilor materiale în producția globală.

Rata fondului de dezvoltare — efect și cauză a eficienței activității economice din cooperative

ATUNCI cînd se asigură condițiile maximizării producției nete, se creează implicit posibilitatea sporirii certitudinii realizării unui fond de dezvoltare mărit, aceasta fiind sursa principală a autofinanțării reproducției lărgite în cooperativele agricole. Consolidarea și dezvoltarea economico-socială a acestor unități agricole este de neconceput în afara unui ritm susținut de creștere a producției nete și a fondului propriu de dezvoltare. Încetinirea ritmului de creștere a producției nete și a ponderii sale, în producția globală, creează greutăți în constituirea fondului de dezvoltare și chiar imposibilitatea încadrării în prevederile statutare, conform cărora, pentru fondul de dezvoltare trebuie să se aloce cel puțin 18%

din producția netă. Există cazuri cînd, volumul producției nete fiind insuficient de mare și trebuind să se asigure venituri corespunzătoare membrilor cooperatori, nu se mai poate asigura rata minimă a fondului de dezvoltare (18%), ci una mai scăzută, cu consecințe negative asupra dezvoltării viitoare a cooperativelor respective.

Analiza comparativă și în dinamică a datelor privind rata fondului de dezvoltare la cooperativele agricole din Consiliul intercooperatist Ulmeni (tabelul nr. 2), ne indică existența unor

Tabelul nr. 2

Rata fondului de dezvoltare (ponderea în producția netă) la cooperativele din Consiliul Ulmeni

	1972	1974	1976
1. CAP Ulmeni	19,0	13,9	18,3
2. CAP „8 Martie“	22,3	22,4	21,1
3. CAP Oltenița	21,1	17,9	11,7
4. CAP Mitreni	20,7	11,1	24,3
5. CAP Curcani	16,1	17,5	19,9
Total Consiliu	20,0	16,4	18,6

însemnate rezerve pe această linie, diferențieri mari de la o cooperativă la alta, concomitent cu o îmbunătățire a situației în timp, la toate unitățile (cu excepția C.A.P. Oltenița).

La rîndul său, asigurarea unor fonduri proprii sporite pentru dezvoltare, este de natură să creeze condiții pentru valorificarea mai eficientă a tuturor cheltuielilor, prin sporirea mai rapidă a producției în raport cu sporirea cheltuielilor.

Urmărind creșterea gradului de participare cu fonduri proprii la dezvoltarea bazei tehnico-materiale a cooperativelor agricole de producție trebuie să se aibă în vedere că numai prin asigurarea eficienței cheltuielilor materiale se pot obține producții nete sporite, din care se pot forma atît fondul de dezvoltare, cît și fondul de consum în proporțiile care să respecte prevederile statutare, să corespundă nevoilor de dezvoltare și de consum ale cooperativelor și ale membrilor lor.

Am constatat că în practică, analizele efectuate nu folosesc suficient indicatorul producției nete, care figurează atît în planul financiar al unităților cooperatiste, cît și în dările de seamă ale acestora. În prezent, sînt asigurate condițiile teoretice și practice pentru calcularea costurilor de producție în aceste unități, dar încă nu se fac suficiente eforturi pentru raționalizarea consumurilor în vederea optimizării structurii și reducerii mărimii lor. Lucrătorii din cooperativele agricole și consiliile intercooperatiste trebuie să înțeleagă că toate modificările și progresele ce au loc pe linia planificării și evidenței cheltuielilor de producție nu sînt un scop în sine, ci trebuie și pot să servească la luarea deciziilor în sensul creșterii rentabilității și a perfecționării activității economice.

La baza luării tuturor măsurilor în desfășurarea activității economice trebuie să stea raționamentul eficienței economice ridicate și nu al unui consum mare de resurse.

lector. univ. Tatiana MOȘTEANU

Control preventiv

CREȘTEREA eficienței actului de control presupune ca acesta să se exercite cât mai aproape de locul și timpul în care se petrec operațiile economice. Numai un control prin excelență preventiv, capabil să oprească operații nelegale, neeconomicoase și nereale, poate să contribuie în cel mai înalt grad la creșterea rapidă a economiei.

Realizări notabile s-au obținut la Sucursala județeană Cluj a Băncii Naționale prin extinderea controlului preventiv asupra plăților care se efectuează zilnic de către unitățile socialiste. Intervenția băncii în procesul aprovizionării, chiar în cursul îndeplinirii obligațiilor contractuale, se dovedește oportună deoarece împiedică efectuarea de plăți nelegale sau achiziționarea unor materii și materiale care se găsesc la cumpărător în stocuri supra-normative. Experiența a arătat că oportunitatea intervenției se probează ca eficientă și nu afectează desfășurarea normală a proceselor de producție, numai dacă se cunosc temeinic realitățile din întreprindere, dacă se prevăd corect direcțiile evoluției lor și se înfăptuiește o colaborare strinsă între personalul operativ de la ghișeu și inspectorii de teren. Ca atare, s-a stabilit ca în fiecare zi, înaintea deplasării la întreprinderi, inspectorii să analizeze la ghișeu situația economică a unităților controlate, să revadă principalele operațiuni efectuate în ziua precedentă sau care se vor efectua în cursul zilei, ca apoi la întreprindere să poată interveni prompt pentru a preveni apariția incapacității de plată. De asemenea, personalul operativ are obligația să pretindă avizul inspectorului pentru efectuarea operațiunilor de decontare sau de refuz de plată în momentul în care se pune sub semnul îndoielii legalitatea operației.

Având în vedere rezultatele pozitive obținute prin folosirea metodelor de control mai sus-amintite, propun generalizarea lor în toate unitățile operative ale Băncii Naționale.

Petru PRUNEA
Cluj-Napoca

Umiditatea cerealelor

SE ȘTIE că, adesea, din cauza condițiilor meteorologice sau pentru motivul că mijloacele mecanice trebuie utilizate eşalonat în timp și pe unități agricole, recoltarea cerealelor începe mai devreme, când umiditatea este mai ridicată și, uneori, se încheie chiar fără să se ajungă la umiditatea acceptată. De asemenea, se știe că cooperativele agricole nu dispun — toate — de spații de depozitare sau acestea sînt necorespunzătoare. Pentru cooperativele agricole care nu dispun de spații de depozitare și uscare a cerealelor propun să se preia uimul de către bazele de recepție (ca formă de plată pentru utilizarea combinei) la umiditatea la care se recoltează cerealele, respectiv la umiditatea la care se preia întreaga producție de cereale contractată de cooperativele agricole.

Ilariu BÎRSAN
președintele C.A.P. Aita Seac
județul Covasna

ECOURI

Cheltuieli materiale

ÎN LEGĂTURĂ cu materialul „Reducerea cheltuielilor materiale”, publicat în nr. 28/1977, vă comunicăm următoarele:

Problemele referitoare la planificarea producției marfă și a costurilor de producție pe întreprinderi, precum și eventuala lor corectare în funcție de situațiile concrete ce apar pe parcursul executării planului, sînt de resortul centralelor industriale și al ministerelor respective, iar în ultimă instanță de resortul Comitetului de Stat al Planificării.

Comitetul de Stat pentru Prețuri — prin lucrători din aparatul central sau prin organele teritoriale (inspectoratele județene de stat pentru controlul prețurilor) — urmărește periodic îndeplinirea indicatorilor de costuri planificați și aplicarea planurilor de măsuri elaborate de unitățile economice pentru încadrarea acestora în costurile planificate.

În ce privește dificultățile în realizarea indicatorului „Cheltuieli la 1000 lei producție marfă”, arătate în material, menționăm că ele au fost generate și de faptul că prețurile pe baza cărora s-a elaborat planul economic pe anul 1977 au fost determinate prin coeficienți sau calcule globale, ceea ce a condus la unele diferențe față de prețurile efective intrate în vigoare la 1 ianuarie 1977 pentru o serie de produse. Neconcordanțele de acest gen urmează să fie înlăturate prin modificarea corespunzătoare a indicatorilor din planurile unităților economice, acțiuni care se află în curs de desfășurare pe baza Decretului Consiliului de Stat nr. 254 din 30 iulie a.c. privind aprobarea influențelor asupra indicatorilor de plan economici și financiari pe anul 1977 din aplicarea prețurilor de producție și de livrare reasezate aprobate prin Decretul nr. 394/1976 și stabilirea de măsuri pentru depășirea producției și creșterea eficienței economice.

N. HOANCĂ

director adjuncț
Comitetul de Stat pentru Prețuri

Norme

REFERITOR la articolul intitulat „Norme” din numărul 31 al Revistei Economice, prin care se propune admiterea decontării penalităților calculate conform H.C.M. nr. 306/1970 prin dispoziția de încasare supusă avizării plătitorilor, vă comunicăm următoarele:

În Normele metodologice nr. 1/1972 ale Băncii Naționale (partea a II-a privind efectuarea plăților între unitățile socialiste, pct. 222) se prevedea dreptul unităților socialiste de a introduce dispoziții de încasare supuse avizării pentru penalități calculate în conformitate cu H.C.M. nr. 306/1970, art. 1, lit. g (neplata prețului) și lit. h (refuz nejustificat). Totodată se prevedea că decontarea acestor documente poate fi refuzată pentru erori de calcul sau nerespectarea condițiilor le-

gale în modul de calculare al penalităților pretinse.

Din analiza aplicării timp de 4 ani a acestor prevederi au rezultat, însă, multe neajunsuri, determinate de faptul că întreprinderile introduceau documente nereale, fapt ce a făcut ca marea majoritate a acestora să fie refuzate de plătitori, sporind astfel în mod inutil volumul de muncă la bancă și la întreprinderi. De asemenea, Arbitrajul de Stat central, sesizînd unele abuzuri ce se produceau în decontarea penalităților respective, a solicitat modificarea acestei prevederi din Normele Băncii Naționale.

Ținînd seama de cele expuse și în scopul simplificării muncii la bancă și la întreprinderi, prin eliminarea refuzurilor de plată, în noile Norme nr. 2/1977 s-a renunțat la reglementarea anterioară, stabilindu-se ca instrument de încasare a penalităților, calculate în conformitate cu H.C.M. nr. 306/1970, dispoziția de încasare, fie avînd consimțămîntul expres al plătitorului, fie însoțită de o hotărîre arbitrală (pct. 100 din Normele nr. 2/1977).

Considerăm că dispoziția de încasare avînd consimțămîntul expres al debitorului constituie un instrument operativ, care elimină refuzurile de plată, dar impune totodată o vigoare corespunzătoare din partea furnizorului, pentru obținerea consimțămîntului respectiv, urmînd ca sesizarea arbitrajului să se facă numai în cazurile cînd nu s-a ajuns la o înțelegere între parteneri.

A. PETRESCU

director
Banca Națională

Rezerve interne

CONSIDERĂM dezbaterile „R.E.” cu privire la „Folosirea la parametri înalt a capacităților de producție” ca binevenită atît sub aspectul mobilizării întreprinderilor în această direcție, cît și sub aspectul acordării unui sprijin din ce în ce mai substanțial din partea forurilor tutelare (centrale, ministere) în vederea transpunerii în practică a politicii partidului nostru de introducere a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în activitatea curentă de producție, de folosire cît mai bună a rezervelor potențiale de producție. În această lumină am privit și materialul publicat în nr. 31 din 5 august al „R.E.”

Referirile și reflexiile făcute în acest material cu privire la unele deficiențe reieșite în activitatea noastră în urma dezbaterii organizate de „R.E.” au făcut obiectul unei analize și stabilirii unor măsuri. Prin introducerea unor noi formule organizatorice și tehnologice, care să conducă la scurtarea duratei reparațiilor față de prevederile din normative, s-a reușit reducerea duratei de staționare a instalațiilor pentru reparații cu 1-2 zile față de prevederile din normative și în unele cazuri cu 3-4 zile. Această reducere a fost posibilă și ca urmare a unei asigurări mai bune cu materiale, piese de schimb și utilaje, ca și a utilizării unor metode avansate de reparații și de organizare superioară a muncii lucrătorilor.

ing. N. POPESCU

director al Combinatului
de îngrășăminte chimice Năvodari

Tehnici și metode moderne în sprijinul eficienței producției

CONDOCEREA PRIN COSTURI — INSTRUMENT DE ECONOMISIRE A RESURSELOR MATERIALE

IN MOD APROAPE UNANIM, literatura de specialitate a tratat problema economisirii resurselor materiale la nivelul întreprinderii, prin prisma procedeelor și măsurilor tehnologice. Apreciem însă că, în afara procedeelor tehnologice, specifice fiecărei subramuri sau întreprinderi, foarte importantă poate fi existența unor indicatori economici și a unor metode de conducere la nivelul întreprinderii, care să antreneze obiectivul în economisirea resurselor materiale. Indicatorul care ar putea să promoveze reducerea costurilor materiale, în cazul când ar deveni un indicator principal al întreprinderii, deci cu atribuții suplimentare, ar fi producția netă¹⁾.

Adoptarea producției nete ca indicator principal trebuie să însemne mai ales schimbarea opticii conducerii întreprinderii: a urmări creșterea producției globale nu cu prețul unei ponderi ridicate a costurilor materiale, ci făcând totul pentru scăderea costurilor materiale, care să înlesnească mărirea producției nete. Deci, de la o producție cantitativă la o producție de maximă eficiență.

INTRUCÎT procesul de conducere ar trebui să înceapă întotdeauna cu stabilirea obiectivelor, problema care se pune în fața întreprinderilor ce au ca indicator principal producția netă este stabilirea obiectivului prioritar. Analizele efectuate au condus la concluzia

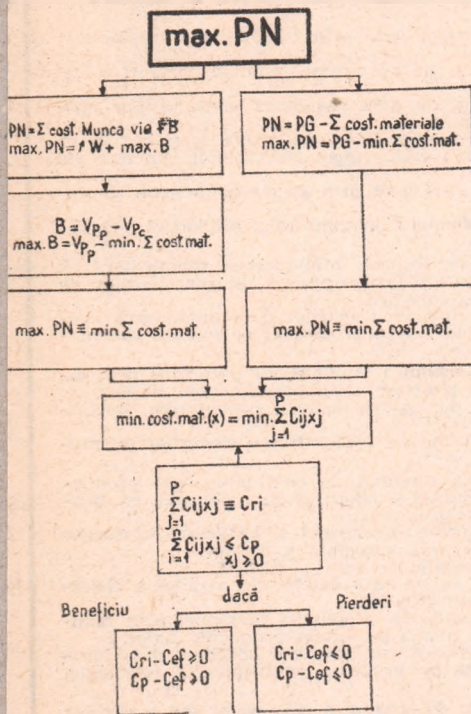

Fig. 1: Modelul matematic al maximizării producției nete

C_{ij} — costul materiei prime i pentru produsul j (consum specific) X_j — cantități din produsul j ; C_{ef} — costuri efective; C_p — costuri planificate; C_{ri} — costuri totale ale materiei prime i pentru toate produsele j , $j = 1... p$.

că acesta constă în maximizarea producției nete prin minimizarea costurilor materiale, în care scop se stabilește ecuația funcției obiectiv și modelul matematic al maximizării producției nete.

$$\text{Funcția obiectiv: } F_{\max} = \sum_{i=1}^n P_{ni} X_i,$$

în care:

P_{ni} — producția netă unitară a producției i ,

X_i — cantitatea în unități fizice ce se va realiza din produsul i ,

conduce la necesitatea creșterii producției nete pentru fiecare produs, atelier, întreprindere, iar modelul matematic al maximizării producției nete, redat în fig. 1, conduce la necesitatea minimizării costurilor materiale.

Nu numai pentru acest caz — al întreprinderilor industriale ce au ca indicator principal producția netă — dar chiar și pentru toate unitățile economice productive (indiferent de ramura din care fac parte), prof. dr. Emilian Dobrescu²⁾ apreciază că drept criteriu al optimului microeconomic poate fi considerat maximizarea producției nete. Această afirmație evidențiază, pe de o parte, existența posibilității de generalizare a producției nete, pornind de la criteriul optimului macroeconomic — considerat a fi „legea maximizării bunăstării sociale”, iar pe de altă parte, ea subliniază oportunitatea și necesitatea accelerării stabilirii unei (unor) metode de conducere a întreprinderii care să poată asigura planificarea, urmărirea, realizarea și maximizarea producției nete. O astfel de metodă trebuie să garanteze maximizarea producției nete, prin minimizarea costurilor materiale, să aibă în același timp un puternic conținut economic și uman și să elimine unele contradicții neantagoniste dintre interesele economiei naționale și intere-

sele unităților economice, dintre interesele întreprinderii și interesele lucrătorilor acesteia.

DUPĂ o analiză critică a metodelor de conducere a întreprinderii industriale, cunoscute din literatura de specialitate, s-a ajuns la concluzia că singura metodă adecvată scopului propus este conducerea prin costuri. În conceptul acesteia, informațiile din domeniul costurilor, concentrarea atenției asupra cunoașterii nivelului lor constituie elemente definitorii ale promovării eficienței economice.

Conducerea prin costuri în vederea economisirii resurselor este un concept care ține seama nu numai de existența planului național unic și, respectiv, de necesitatea realizării tuturor indicatorilor dați prin plan, ci și de faptul că metoda de conducere, ca atare, trebuie să se circumscrie în același timp sistemului instituțional al conducerii colective — ceea ce este cu totul altceva decât conducerea prin bugete, descrisă în literatura de specialitate.

Pentru că nu există metode „pure” în nici un fel de proces economic și cu atât mai mult în cele de conducere, conducerea prin costuri este concepută nu ca o metodă pură, ci ca una care se asociază cu metodele conducerii prin obiective, conducerii previzionale (predictive), conducerii prin excepție și conducerii motivaționale, cu folosirea informațiilor asupra costurilor și a producției nete (dar și a indicatorilor derivați din care provine prin metode indirecte), în fig. 2 (pag. 18).

● Ea are relații cu conducerea prin obiective, în care obiectivul principal este maximizarea (depășirea) producției nete prin minimizarea costurilor materiale, respectiv economisirea resurselor. În vederea realizării obiectivului principal (criteriul optimului microeconomic), acesta se defalcă în subobiective (vezi caseta din pag. 18).

● Conducerea prin costuri este, în același timp, o conducere previzională; am putea-o denumi „conducere predictivă prin costuri”, deoarece își propune a stabili cum anume trebuie să se ac-

¹⁾ „Rolul și funcțiile producției nete în sistemul indicatorilor valorici”. Revista economică, nr. 6, 7, 8, 13, 14, 31 și 35/1976.

²⁾ Emilian Dobrescu, Optimul economiei socialiste, Ed. Politică, București, 1976, p. 18 și 223.

ționeze într-o întreprindere pentru minimizarea costurilor și maximizarea criteriului optimului microeconomic (maximizarea producției nete), cum se vor atinge obiectivele și sub-obiectivele, ce variante sînt posibile și în ce condiții pot fi aplicate în practică.

În vederea îndeplinirii acestor deziderate, în metoda conducerii prin costuri avem în vedere :

— elaborarea unui model al planificării costurilor și producției nete, folosind prelucrarea automată a datelor cu ajutorul calculatorului Felix C-256;

— aplicarea unor instrumente și tehnici moderne, care să permită direcționarea realizării obiectivului propus³⁾.

● Este de neconceput folosirea conducerii prin costuri, fără a se apela și la **conducerea prin excepție**. Evidențierea abaterilor (excepțiilor), a consumurilor specifice, costurilor (totale, materiale, directe și indirecte), a producției nete (și deci, în cazul metodei prin repartiție, a compoziției acesteia) a determinat realizarea unui model al urmăririi producției nete și a costurilor pe calculatorul Felix C-256. pe lună, trimestru, an, întreprindere, secție, atelier și produse.

● Conducerea prin costuri are relații cu **conducerea motivațională**, deoarece prin introducerea producției nete ca indicator prioritar se facilitează înțelegerea de către oamenii muncii din respectiva întreprindere a legăturii dintre realizarea venitului național și aportul ce-l aduc la realizarea producției nete.

De asemenea, faptul că în realizarea producției nete, hotărâtoare sînt minimizarea costurilor materiale și respectiv economisirea resurselor motivează oamenii muncii din întreprindere în a aprecia că **de felul în care reduc consumurile specifice depinde minimizarea costurilor materiale; respectiv, că de economisirea resurselor materiale depind, pînă la urmă, nivelul retribuțiilor și ridicarea nivelului general de trai; că de felul în care se realizează producția netă pe elementele sale componente depinde și realizarea de beneficii, respectiv obținerea gratificațiilor.**

● Metoda conducerii prin costuri dă o importanță deosebită **calculației costurilor**. Costurile trebuie să măsoare exact activitatea de producție, prin adaptarea metodei de calculație la specificul producției; conducerea prin costuri are în vedere folosirea nu numai a unei singure metode de calculație (asa cum se întîmplă în prezent în majoritatea întreprinderilor), ci adoptarea mai multor metode: pe linii de fabricație, ateliere

³⁾ Tehnici pe care le-am prezentat în articolul „Rezultatele unor aplicații”, Revista economică, nr. 30/1976.

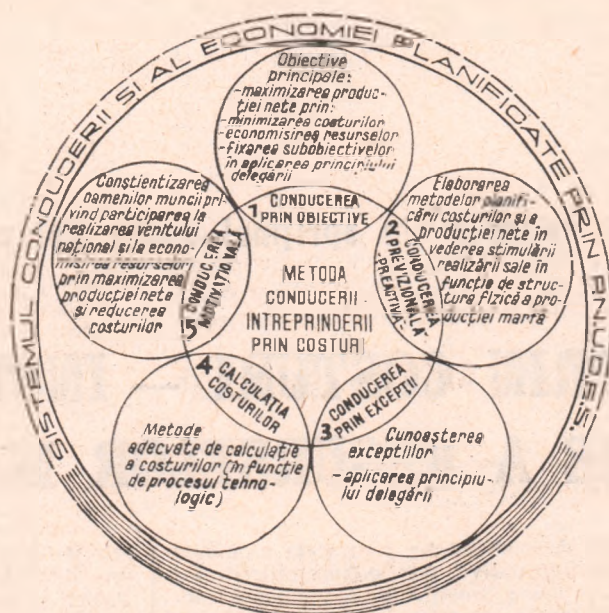

Fig. 2. Conducerea întreprinderii prin costuri și relațiile sale cu alte metode de conducere

secții de producție, în funcție de specificul procesului tehnologic al producției și produselor realizate.

Pentru cazul concret al industriei celulozei, hirtiei și fibrelor artificiale (domeniul studiat de autor), se are în vedere realizarea a trei grupe care să satisfacă exigențele calculației costurilor și anume :

— **producția cu ciclul scurt de fabricație și fără o diversificare sortodimensională** — de exemplu celuloza din paie, celuloza din

foioase, din rășinoase, sulfura de carbon, oxigenul, precum și unele producții auxiliare (energia termică, electrică) — pentru care se indică **metoda globală și metoda costurilor standard** (normate);

— **producția de masă cu ciclul scurt de fabricație și cu diversificare sortodimensională** — de exemplu: hirtia de scris-tipar, hirtia de ziar, de ambalaj, celofanul, mucavaua, cartoanele etc. — pentru care se indică: **tehnica indicilor de echivalență** (ca fiind cea mai nimerită), **metoda costurilor standard, direct-costing**;

— **producția de serie** — fie prin tratarea la suprafață a unor hirtii și cartoane în vederea innobilării, fie pentru confecții din hirtie și cartoane — pentru care se indică: **metoda pe comenzi, metoda costurilor standard**.

Prezentarea succintă a conducerii prin costuri pune în evidență, în același timp, că urmărirea costurilor, a producției nete, a tuturor celorlalți indicatori pînă la nivel de secție, atelier, satisface o cerință de bază a conducerii economice — și anume **cunoașterea elementelor de eficiență economică de către cei ce conduc nemijlocit procesul de producție** (maistru, șef de atelier, șef de secție), ceea ce conduce la modificarea criteriilor de apreciere a activității lor (de la criteriul cantitativ la criteriul de eficiență economică).

Realizarea unor informații multiple și sintetice este ajutată și ușurată mult de existența P.A.D., a unui sistem informatic în vederea conducerii prin costuri a întreprinderii, probleme ce ne propunem să le prezentăm într-un articol viitor.

Ionel DUMBRAVĂ

Obiective specifice în conducerea prin costuri

- **Director**: maximizarea (depășirea) producției nete prin minimizarea (reducerea) costurilor în vederea economisirii resurselor.
- **Director adjunct**: minimizarea cheltuielilor de aprovizionare și desfacere: mărirea vitezei de rotație a mijloacelor circulante.
- **Inginer șef**: minimizarea costurilor materiale prin reducerea consumurilor specifice pe produs; maximizarea producției marfă.
- **Contabil șef**: evidențierea tuturor abaterilor prin calculația costurilor și urmărirea acestora prin prelucrarea automată a datelor; minimizarea cheltuielilor generale ale întreprinderii și secțiilor.
- **Planificare-dezvoltare**: optimizarea producției nete prin structura de plan a producției fizice.
- **Programarea, pregătirea, urmărirea producției**: maximizarea producției marfă; minimizarea consumurilor specifice pe produs.
- **C.t.c.-laboratoare**: prevenirea defectelor de calitate, minimizarea rebuturilor.
- **Organizarea producției și a muncii**: organizarea și normarea tuturor locurilor de muncă; simplificarea manipulării, depozitării, ambalării.
- **Proiectare de produse și tehnologii**: minimizarea costurilor prin diminuarea consumurilor specifice pe produse și tehnologii în cadrul procesului de înnoire sau modernizare a producției.
- **Proiectare pentru autoutilare** — **piese de schimb**: minimizarea costurilor prin diminuarea consumului de metal; asimilarea pieselor ce se procură prin import.
- **Aprovizionare**: minimizarea cheltuielilor de aprovizionare; minimizarea stocurilor de materii prime și materiale fără mișcare.
- **Desfacere**: minimizarea cheltuielilor de desfacere; minimizarea stocurilor de produse finite fără mișcare.
- **Personal-învățămînt-retribuire**: recalcularea fondului de retribuție după producția netă; retribuția după norme în acord simplu și acord global; ridicarea calificării cadrelor, creșterea conștiinței și răspunderii profesionale.
- **Financiar**: planificarea productivă a costurilor; urmărirea și analizarea costurilor prin metode moderne de calculație și prelucrarea automată a datelor.
- **Contabilitate**: evidențierea abaterilor (excepțiilor) prin postcalcul.
- **Oficiu de calcul**: introducerea prelucrării automate a datelor pe baza unui sistem informatic pentru conducerea prin costuri a întreprinderii.
- **Șef de secție (atelier) de producție**: maximizarea producției fabricate, prin minimizarea costurilor și maximizarea producției marfă pe seama producției fizice.
- **Maistru (șef de echipă) tehnolog**: minimizarea consumurilor specifice prin încadrarea în cantitățile alocate prin fișa limită pe produs; maximizarea producției fizice.
- **Muncitori tehnologi**: încadrarea în normele de consum a produselor sau a părților de produs realizate; maximizarea producției fizice prin depășirea normelor de muncă și reducerea consumurilor.
- **Șef secție (atelier) mecano-energetic**: minimizarea cheltuielilor planificate (normate) pentru întreținerea și funcționarea utilajelor (C.I.F.U.); minimizarea timpilor de intervenții (RT, RC, RC., RK) cu mărirea fiabilității reparațiilor; maximizarea producției proprii cu minimizarea costurilor, minimizarea consumurilor energetice.
- **Maistru (șef de echipă) mecano-energetic**: minimizarea C.I.F.U.; minimizarea timpilor de opriri planificate; creșterea indicilor de utilizare extensivă a utilajelor.
- **Muncitori de întreținere și reparații**: minimizarea timpilor de reparații; minimizarea costurilor înscrise în devizele antecalcul.

„Trebuie să acționăm ferm pentru automatizare, pentru introducerea mijloacelor moderne în conducerea producției, a întreprinderilor, în gestiunea economică ; dar aceasta trebuie să ne ducă efectiv la elaborarea de metode noi de conducere, la o reducere simțitoare a personalului“.

NICOLAE CEAUȘESCU

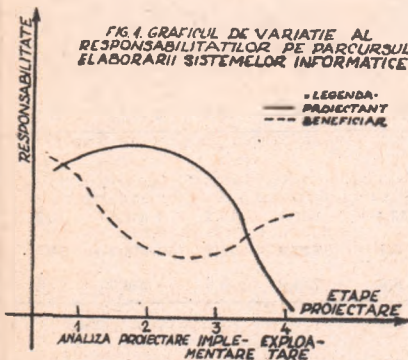
GESTIUNEA, CONTROLUL ȘI EFICIENȚA SISTEMELOR INFORMATICE

ELABORAREA și implementarea sistemelor informatice implică modificări în structura și desfășurarea activităților economice al căror flux de informații le prelucreează automat, astfel încât prin introducerea calculatoarelor electronice să se asigure o creștere a eficienței activității economice, o îmbunătățire a deciziilor și o economie de personal.

O aplicație în cadrul unui sistem informatic înlocuiește parțial sau total o activitate economică. Ca o consecință, aplicației i se atribuie toate responsabilitățile juridice și economice ale activității respective.

CUM PROIECTĂM SISTEMELE INFORMATICE ?

Aceste operații se efectuează în mai multe etape, de către echipe comune alcătuite din specialiști în analiza și proiectarea sistemelor informatice și din specialiști în problemele economice pentru care se elaborează sistemul — beneficiarii acestuia. Responsabilitatea specialiștilor pe parcursul etapelor de desfășurare a procesului de proiectare variază conform graficului din fig. 1, astfel încât în etapa elaborării documentației de exploatare și în exploatarea propriu-zisă a sistemului, responsabilitatea funcționării lui revine beneficiarului.

Desființarea unor evidente manuale, modificarea structurii purtătorilor de informații, apariția unor informații noi creează un nou specific activității economice și implicit și condiții pentru realizarea unui nou sistem de organizare a muncii și economisirea personalului ce execută munci de evidență, de rutină. Astfel, este necesară modificarea gestiunii activității și a procedurilor de control. Aspectele de gestiune ale activității prelucrate automat sînt prezentate, conform metodologiei de elaborare a sistemelor informatice, în dosarele de implementare-exploatare ale aplicațiilor. Dar aceste dosare se limitează, de regulă, la grafice de predate a documentelor primare, a listelor de validare și control și a situațiilor finale de raportare. Beneficiarul sistemului informatic stabilește sarcinile și responsabilitățile în fluxul automat de prelucrare a datelor, persoanele ce răspund de exploatarea aplicației, ca și modalitățile de utilizare mai eficientă a personalului.

Întreținerea în exploatare a aplicațiilor de prelucrare automată a datelor, de către beneficiarii lor, necesită organizarea unor colective specializate (stații de calcul, compartimente de informatică, oficii de calcul), al căror personal de deservire este alcătuit atît din specialiști în informatică, cît și din specialiști în probleme economice. Specialiștii din serviciile unității economice în care s-a introdus prelucrarea automată a datelor trebuie să aibă cunoștințe de informatică, astfel încît să poată răspunde noilor condiții de desfășurare a activităților.

Gestiunea, controlul și eficiența unui sistem informatic este revizuită sub două aspecte:

- din punct de vedere tehnic, al funcționării programelor aplicațiilor, al întreținerii bazelor de date și asigurării securității fișierelor acestora;

- din punctul de vedere al procesului economic ce se efectuează cu ajutorul prelucrării automate a datelor și al eficienței acestora, atît pe linia îmbunătățirii activității economice, a optimizării deciziilor cît și al mai buneii utilizări a personalului.

Specialiștii în informatică — analiștii-programatori — răspund de aspectul tehnic al gestiunii și controlului sistemului. În etapa proiectării sistemului ei stabilesc, împreună cu beneficiarii acestuia, termenii de predate a documentelor primare, condițiile de validare și control asupra datelor primare, structura și termenii de obținere a situațiilor finale. Intrarea în exploatare a aplicațiilor impune respectarea termenilor de obținere a informațiilor de raportare ale activității economice. Aceste termene sînt reglementate de relațiile pe care le stabilește juridic unitatea economică, cu alte organizații economico-financiare ale economiei naționale. Spre exemplu, introducerea aplicațiilor de gestiune a stocurilor de materiale conduce la obținerea automată a balanțelor analitice, pe baza cărora unitățile întocmesc bilanțurile și le înaintează băncii finanțatoare, la termene stabilite. Întîrzierea termenilor de obținere a balanțelor conduce — datorită faptului că evidentele manuale (fișele de stoc) nu se mai țin — la imposibilitatea întocmirii bilanțului și atrage după sine penalizări din partea băncilor.

Sarcina analistului programator, responsabil cu întreținerea în exploatare a aplicației, este de a asigura eliminarea oricărui risc în fluxul tehnologic al prelu-

crării datelor, condițiile de salvare a sistemului, perfecționarea și dezvoltarea acestuia.

RESPONSABILITĂȚILE BENEFICIARILOR

Gestiunea, sub aspect economic, a sistemului informatic implică noi responsabilități și sarcini ale beneficiarilor lui. Eliminarea evidențelor manuale, obținerea unor situații de ieșire cu un conținut nou atrag după sine necesitatea schimbării unor concepții de rutină.

Controlul desfășurării unei activități economice utilizează un sistem de referințe. Acesta nu impune cerințe particulare în sistemele de evidență manuală a unor activități; evidențele conținînd înregistrările economice sînt accesibile controlului, iar acesta nu intrerupe cursul normal al desfășurării activității. Utilizarea prelucrării automate a datelor modifică însă elementele fundamentale ale sistemelor de referință pentru controlul activității, deoarece:

- documentele primare, odată ce au fost transpuse pe un suport tehnic de prelucrare automată, nu mai sînt utilizate în fluxul de prelucrare;

- în anumite sisteme informatice, documentele primare, tradiționale ale activităților economice pot fi suprimate prin utilizarea dispozitivelor de intrare directă (sistemele de teleprelucrare), putîndu-se astfel elimina o importantă cantitate de muncă de rutină;

- registrele de evidență istorice (arhivele) sînt înlocuite prin fișiere istorice pe suporturi magnetice;

- ciclul prelucrării datelor nu necesită listarea operațiilor de calcul, ci numai editarea rezultatelor, ceea ce poate conduce la o diminuare substanțială a costurilor sistemului;

- proiectarea sistemelor informatice, de regulă, nu ține seama de editarea unor stări ale sistemului la apariția unor anomalii sau a unor cazuri de excepții;

- accesul la fișierele istorice de pe suporturi magnetice nu se poate face decît prin utilizarea calculatoarelor și a unor programe;

- secvența înregistrărilor și fluxul prelucrării datelor sînt dificil de urmărit, pentru că majoritatea datelor se găsesc memorate și se transmit prin program.

Avînd în vedere aceste caracteristici, controlul unei activități economice în cadrul unui sistem informatic capătă două aspecte:

- controlul sistemului fără utilizarea calculatorului;

- controlul sistemului cu utilizarea calculatorului;

Pornind de la aspectele formalizabile ale controlului, acele referințe de control care se bazează pe un flux de prelucrare a datelor pot fi programate și sistemul informatic poate avertiza utilizatorul la excepțiile apărute în sistemul de referință. Astfel se creează un sistem informatic cu „gestiune automată“. Decizia de remediere a situațiilor de excepție revine beneficiarului sistemului, realizîndu-se astfel controlul fără utilizarea calculatorului.

Proiectarea sistemului de referințe necesar controlului unui sistem informatic trebuie să se realizeze paralel cu proiectarea soluțiilor tehnice ale aplicațiilor de prelucrare automată a datelor din sistem, sarcină ce revine colaboratorilor din partea beneficiarului la proiectare. Receptivitatea beneficiarului trebuie să fie la fel de mare pe toată durata de realizare a sistemului informatic. El trebuie să fie convins că prelucrarea automată a datelor nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de perfecționare a activității economice; nu devine un înlocuitor al său, ci un instrument la îndemîna sa, pentru a lucra mai eficient. De regulă, sistemele informatice introduc și noi referințe pentru controlul activității — și anume, con-

Marian OPREA

(Continuare în pag. 32)

VENITUL NAȚIONAL PE LOCUIITOR, INDICATOR DE SINTEZĂ AL CREȘTERII ȘI DEZVOLTĂRII ECONOMICE (1)

CORELAȚIA DINTRE „CREȘTEREA” ȘI „DEZVOLTAREA” ECONOMICĂ

Conceptul și modelul creșterii economice poartă amprenta relațiilor de producție dominante. În socialism, creșterea economică este concepută

ca un proces de sporire a produsului social și a venitului național pe locuitor, în condițiile modernizării permanente a structurii economiei naționale, prin utilizarea cu eficiență maximă a factorilor de producție combinați între ei în diferite modele economice. Așadar, creșterea economică se materializează într-un ritm susținut de sporire a venitului național pe locuitor, bazat pe o anumită structură a economiei naționale, care asigură condiții optime pentru acțiunea unor factori ca : productivitatea muncii și volumul muncii productive în așa fel ca să permită, pentru o perioadă îndelungată, sporirea în ritm înalt a produsului social și a venitului național total și pe locuitor.

O contribuție importantă la precizarea conceptului de „dezvoltare” economică aduc documentele partidului nostru. La Conferința Națională a P.C.R. din 1972, referindu-se la unele probleme teoretice ale evoluției României pe drumul socialismului și comunismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia : „Am prezentat la început situația venitului nostru național, raportul dintre forța de muncă din industrie și agricultură și ceilalți factori de care trebuie să se țină seama în aprecierea nivelului de dezvoltare al unei țări. Deci, aprecierea că România este o țară în curs de dezvoltare este o realitate de care trebuie să ținem seama în trasarea obiectivelor noastre viitoare. A considera suficient faptul că am lichidat clasele exploatare, că am făurit o economie socialistă unitară și relații socialiste de producție, fără a ne preocupa de nivelul dezvoltării forțelor de producție ale industriei, agriculturii, științei, culturii, ar fi o greșeală de neiertat : aceasta ar putea să determine încetinirea ritmului dezvoltării țării noastre...”¹⁾ De asemenea, la Congresul al XI-lea al P.C.R., precum și în alte Expuneri, formulând obiectivele privind „noul ordin economic și politică internațională”, tovarășul Nicolae Ceaușescu aduce importante contribuții la fundamentarea conceptului de „dezvoltare” economică.

Așadar, conceptul românesc privind „dezvoltarea” economică sau stadiul de dezvoltare economică al unei țări cuprinde acele elemente care caracterizează nivelul atins de forțele de producție în principalele ramuri ale economiei naționale și, evident, nivelul productivității muncii, structurile socio-profesionale ale populației, care în ultimă instanță se reflectă în venitul național total și pe locuitor. „Dezvoltarea” economică nu poate fi apreciată numai pe baza unui singur indicator, fie el chiar și venitul național pe locuitor. În etapa actuală, de exemplu, conjunctura economică mondială a permis ca unele țări, care dispun de importante resurse de petrol să înregistreze o creștere accelerată a venitului național, ajungând la un nivel al acestuia pe locuitor de peste 5 000 dolari²⁾ fără a putea fi însă considerate ca fiind țări dezvoltate din punct de vedere economic.

Conceptele de „creștere” și „dezvoltare” economică după opinia noastră cuprind unele elemente de ordin cantitativ și cali-

tativ specifice și caracterizează din unghiuri diferite ansamblul vieții economico-sociale într-o țară sau alta, într-o etapă de dezvoltare. Aceste concepte surprind potențialul economic al unei țări, nivelul de folosire a acestuia și implicațiile utilizării resurselor materiale și umane asupra vieții economico-sociale. Așadar, în conceptul de „creștere” și „dezvoltare” economică există o strânsă legătură și condiționare reciprocă. Elementul comun al celor două concepte este venitul național pe locuitor privit sub dublu aspect : al dinamicii și al nivelului absolut. „Creșterea economică are ca obiectiv, în special, dinamica venitului național pe locuitor ; prin modelele creșterii economice se urmăresc

Tabelul nr.

Gruparea statelor lumii după mărimea produsului național brut pe locuitor în 1974 și situația lor în populația globului

Grupe de venituri	Țări și teritorii		Populația		Produsul național brut		
	Nr. total	% din totalul mondial	milioane locuitori	% din totalul mondial	mld. dolari	% din totalul mondial	dolari pe locuitor
A	1	2	3	4	5	6	7
I. State cu un P.N.B. pe locuitor de peste 5 000 dolari	19	10,7	411,8	10,6	2 612,4	47,3	6
II. State cu un P.N.B. pe locuitor între 2 001—5 000 dolari	29	15,4	631,5	16,3	1 362,6	33,7	2
A. între 2 001—3 000 dolari	16	8,5	412,9	10,7	1 012,3	18,3	2
B. între 3 001—5 000 dolari	13	6,9	218,6	5,6	350,3	15,4	3
III. State cu un P.N.B. pe locuitor între 500—2 000 dolari, din care :	60	31,9	498,9	12,9	518,2	9,4	1
A. între 501—1 000	30	16,0	253,0	6,6	202,9	3,7	
B. între 1 001—1 500	17	9,0	184,1	4,7	212,1	3,8	1
C. între 1 501—2 000	13	6,9	61,8	1,6	103,2	1,9	1
IV. State cu un P.N.B. pe locuitor între 201—500 dolari	46	24,5	1 191,2	30,7	376,6	6,8	
V. State cu un P.N.B. pe locuitor dină la 200 dolari, din care :	34	18,1	1 142,6	29,6	154,0	2,8	
A. până la 100	13	6,9	176,6	4,6	17,9	0,3	
B. între 101—200	21	11,2	966,0	25,0	136,1	2,5	
TOTAL	188	100	3 875,9	100	5 523,7	100	1 4

Sursa : Calculat pe baza World Bank Atlas, population per caput product and growth rates, published by the World Bank/1976, p. 14—

¹⁾ Conferința Națională a Partidului Comunist Român, 19—21 iulie 1972, București, Editura politică, 1972, p. 69—70.

²⁾ În anul 1974 s-a înregistrat un produs național brut pe locuitor de 10 030 dolari în Kuweit, 11 050 dolari în Uniunea Emiratelor Arabe, de 7 240 dolari în Qatar etc., World Bank Atlas, 1976, p. 14.

astfel de îmbinare a factorilor tehnici, economici și sociali pentru a asigura o anumită dinamică a venitului național pe locuitor într-o etapă dată. În schimb „dezvoltarea” economică crează în special cu venitul național pe locuitor în mărime absolută. Dar, atât „creșterea”, cât și „dezvoltarea” economică, sunt o anumită structură a economiei naționale, un anumit mod de dezvoltare a forțelor de producție, al științei și tehnologiei, de organizare a producției și muncii, unele probleme de ordin social care nu în toate situațiile sînt cuantificabile. Toate aceste elemente sînt suportul creșterii, într-un anumit ritm. Ritmul național pe locuitor, într-o perioadă de timp determinată. Pe de altă parte, aceste elemente, alături de nivelul venitului național pe locuitor, permit caracterizarea nivelului de dezvoltare economică a unei țări.

„DEZVOLTAREA” ECONOMICĂ ȘI DECALAJELE PLAN MONDIAL

Pentru a ilustra legătura dintre conceptul de „creștere” și „dezvoltare” economică vom utiliza unele date statistice referitoare la venitul național pe locuitor. Decalajele pe plan mondial, în ceea ce privește dezvoltarea economică sînt apreciate, de regulă, pornind de la nivelul venitului național pe locuitor. Reținînd locul acestui indicator în determinarea gradului de dezvoltare economică ărilor lumii, situația în anul 1974 se prezenta astfel: 13 țări, cã 70% aveau un produs național brut pe locuitor de pînă la 1 000 dolari; 46 de țări și teritorii, adică circa 25%, aveau un produs național brut pe locuitor de pînă la 500 dolari; 30 de țări și teritorii, adică 16% aveau un produs național brut pe locuitor între 501—1 000 dolari și un număr egal de țări (30) puneau de un produs național brut pe locuitor între 1 000 și 2 000 dolari pe locuitor. Numai 48 de țări și teritorii, circa 25%, puneau în anul 1974 de un produs național brut pe locuitor peste 2 000 dolari.³⁾

Decalajul foarte mare existent între nivelul de dezvoltare economică al țărilor lumii iese în evidență și din compararea eritelor grupe de țări în funcție de produsul național brut pe locuitor și ponderea lor în populația globului și în produsul național brut mondial.

Se constată așadar, cã cele 19 state cu un produs național brut pe locuitor de peste 5 000 dolari deși reprezintă numai circa 7% din totalul statelor și dețin 10,6% din populația globului. Produceau 47,3% din produsul național brut mondial. Dacă la acestea adăugăm și cele 29 state cu un produs național brut pe locuitor între 2 001—5 000 dolari, observăm cã 48 de țări și teritorii, adică ceva mai mult de un sfert din totalul acestora, au o pondere de circa 27% în populația globului, concentrează circa 81% din produsul național brut mondial. La celălalt pol se află țările sărace, cu un produs național brut pe locuitor foarte scăzut. De exemplu, statele cu un produs național brut pe locuitor de pînă la 500 dolari dețin peste 42,5% din numărul total al țărilor și teritoriilor, și produc numai 9,6 din produsul național brut mondial.

Concluziile formulate privind „dezvoltarea” economică a diferitelor țări ale lumii pe baza produsului național brut pe locuitor sînt întemeiate pe faptul cã acest indicator oglindește în mod clar, gradul de dezvoltare a forțelor de producție, nivelul productivității muncii, modul de folosire a factorilor de producție etc. Evident cã pentru o caracterizare multilaterală a stadiului de dezvoltare economică a unei țări, acest indicator trebuie completat cu alți indicatori privind structura economiei naționale, structurile socio-profesionale, precum și indicatorii care caracterizează tendințele în dezvoltarea și modernizarea mijloacelor de producție. Totodată concepem „dezvoltarea” economică în strînsă legătură cu „creșterea” economică. „Dezvoltarea” economică este rezultat al „creșterii” economice și premisă a acesteia.

IMPLICATIILE CREȘTERII ECONOMICE ASUPRA DECALAJELOR MONDIALE

Practica demonstrează cã, pentru a determina o modificare substanțială în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică a diferitelor țări, este necesară asigurarea condițiilor care sã permită obținerea unui ritm ridicat de creștere a venitului național total și pe locuitor, pentru o perioadă îndelungată de timp.

³⁾ Calculat pe baza World Bank Atlas, population per capita product, and growth rates, 1976.

⁴⁾ Petre Tănășie, Cooperarea industrială a țărilor în curs de dezvoltare, București, Editura politică, 1972, p. 32—33.

Evoluția corelației dintre ritmul de creștere a produsului național brut și dezvoltarea economică a diferitelor țări, apreciată în funcție de nivelul acestui indicator, în perioada 1960—1974 este prezentată în tabelul nr. 2

Tabelul nr. 2

Corelația dintre ritmul mediu anual de creștere și nivelul produsului național brut pe locuitor (în dolari S.U.A.), în perioada 1960—1974. (P.N.B. este exprimat în prețurile pieței 1974)

Țara	Produsul național brut pe locuitor (dolari)		Ritmul mediu anual de creștere în perioada 1961—1974	Decalajul relativ față de S.U.A.	
	1960	1974		1960	1974
1	2	3	4	5	6
Statele Unite	3 728	6 670	2,9	1,00	1,00
Elveția	2 713	7 870	3,0	1,374	0,848
Suedia	2 874	7 240	3,2	1,297	0,921
Canada	2 747	6 190	3,7	1,357	1,078
R. F. Germania	2 154	6 260	3,7	1,731	1,065
Franța	2 049	5 440	4,4	1,819	1,226
Japonia	776	4 070	8,8	4,804	1,639
R. D. Germană	1 335	3 950	3,1	2,793	2,180
R. S. Cehoslovacă	1 409	3 330	2,4	2,646	2,003
R. P. Polonă	773	2 510	4,0	4,823	2,657
U.R.S.S.	746	2 330	3,8	4,997	2,803
R. P. Ungară	691	2 180	3,2	5,395	3,060
R. P. Bulgaria	375	1 780	4,5	9,941	3,747
R. S. F. Iugoslavia	451	1 310	4,9	8,266	5,092
R. S. România	329	1 100	8,3	11,331	6,064

Sursa: Calculat pe baza World Bank Atlas, population, per capita product, and growth rates, 1976.

Datele statistice referitoare la dinamica produsului național brut în perioada 1960—1974 demonstrează teza potrivit căreia reducerea decalajelor între nivelurile dezvoltării economice a diferitelor țări ale lumii are la bază un ritm înalt al creșterii economice. Așadar, o condiție fundamentală pentru dezvoltarea economică este creșterea economică, asigurarea pentru o perioadă mai îndelungată a unui ritm ridicat de creștere a produsului național brut pe locuitor. Pe de altă parte, țările cu un nivel de dezvoltare mai ridicat, au posibilitate să valorifice pe o treaptă superioară factorii tehnici, economici, naturali, demografici etc. Așa se explică faptul cã în ultimele două decenii, în țările dezvoltate din Europa, în Statele Unite ale Americii, Japonia, Canada și Australia au fost înregistrate ritmuri deosebit de înalte ale creșterii economice. Astfel, reducerea decalajului economic față de aceste țări, devine o problemă dificilă pentru țările în curs de dezvoltare. În perioada menționată, de exemplu, ritmul mediu anual de creștere a produsului național brut pe locuitor a fost de 2,8—3,5% în țările Africii, 3,9—4,6% în țările Americii Latine, de 4,1—4,5% în țările Asiei și 3,9—4,6% în Orientul Mijlociu. Se apreciază cã în 1980 produsul național brut pe locuitor în țările în curs de dezvoltare va spori numai cu 40% față de anul 1970, crescînd de la 210 la 295 dolari, iar în țările capitaliste dezvoltate creșterea va fi de la 2 775 la 3 990 dolari. În consecință, dacă în 1970 produsul național brut pe locuitor în țările capitaliste dezvoltate depășea de 13,2 ori nivelul acestui indicator din țările în curs de dezvoltare, în 1980 acest decalaj va fi de 13,6 ori⁴⁾, ceea ce evident înseamnă nu o atenuare ci o adîncire a decalajelor între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare.

Analiza comparativă a nivelului și ritmului de creștere a produsului național brut pe locuitor din diferite țări confirmă cã țările care realizează un ritm accelerat de creștere au perspectiva de a reduce, într-un interval de timp mai scurt, decalajul economic față de țările dezvoltate. Pe ansamblul țărilor lumii se constată o tendință generală de reducere a decalajului față de S.U.A. în ceea ce privește nivelul produsului național brut pe locuitor. Această tendință este imprimată de posibilitățile noi oferite de revoluția științifică — tehnică contemporană pentru desfășurarea reproducerii lărgite, pentru creșterea în ritm susținut a produsului național brut pe locuitor, de eforturile mari pe care le fac toate țările și în special cele în curs de dezvoltare pentru accelerarea dezvoltării lor economico-sociale.

conf. univ. dr. C. BĂRBĂCIORU
Craiova

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

IN CONTEXTUL dezbaterilor ideologice contemporane centrate asupra analizei — în mod constant comparative — a sistemelor socio-politice existente, ca și a evoluțiilor lor viitoare, poate fi individualizat un grup de teorii al căror caracter este predominant prospectiv. Acestea sînt teoriile „societății post-industriale”, expuse în lucrările unor sociologi și economiști occidentali cum sînt Daniel Bell, Alain Tauraine, Herman Kahn, Anthony Wiener etc. Ideea „societății post-industriale” se înscrie în problematica mai largă a desolidării sensului și formelor de evoluție ale societății contemporane, problematică ce cunoaște modalități diferențiate de abordare; seria acestora pornește de la cele cu caracter predominant eseistic (chiar gazetăresc) și se încheie cu acelea care utilizează metode științifice de prognoză, după cum aria investigației propriu-zise poate avea un caracter restrîns sau unul de ansamblu. Un element mobilizator al acestor preocupări este revoluția științifică și tehnică contemporană, multiplele sale implicații de ordin social, politic. Datorită caracterului sistematic al investigațiilor sale, sociologul american Daniel Bell este considerat — atît în literatura de specialitate din țara noastră cît și în cea occidentală — exponentul principal al acestei orientări teoretice. Lucrarea sa de largă circulație *The Coming of Post-Industrial Society*¹⁾ reprezintă, pe dimensiunea sa principală, o încercare de prognoză socială, de închegare a unei imagini a configurației societății de mîine.

Societatea „post-industrială”, consideră autorul american, se cere privită ca „...o previziune despre o schimbare în cadrul social al societății occidentale”. Avem astfel nu o frescă a unei ordini sociale complete cît „...o încercare de a descrie și explica o schimbare axială în structura socială a societății”²⁾. Acest concept se referă în special „...la schimbări ce au loc în structura socială, modul în care se transformă economia și în care se redefineste sistemul ocupațional, ca și unele relații între teoretic și empiric; în mod parti-

LIMITE LOGICE
ȘI ONTOLOGICE
ALE MODELULUI
„SOCIETĂȚII
POST-INDUSTRIALE”

cular știința și tehnologia”³⁾. După opinia lui Daniel Bell omenirea va asista la apariția acestui nou tip societal — tipul de societate „post-industrială” — în următorii trezeci-cincizeci de ani; el ar deveni o caracteristică majoră a secolului XXI pentru țările avansate din punct de vedere industrial, cînd s-ar afirma plenary cele cinci dimensiuni care îi sînt atribuite: **crearea unei economii de servicii** (prima și cea mai simplă caracteristică a unei societăți „post-industriale” afirmă sociologul american, este aceea că marea majoritate a forței de muncă este angajată în sfera serviciilor; dar, pentru acest tip de societate este specifică creșterea a celei categorii din sfera serviciilor care cuprinde aparatul guvernamental); **predominanța clasei specialiștilor și a tehnicienilor** ar constitui un efect direct al economiei de servicii, care determină expansiunea muncii de birou, a educației și a aparatului guvernamental; semnificativ ar fi rolul oamenilor de știință și al tehnicienilor, care ar forma grupul „cheie” într-o societate „post-industrială”. **Primatul cunoștințelor teoretice** semnifică la Bell faptul că, într-o societate modernă, toate domeniile vieții sociale sînt condiționate, în evoluția lor, de îmbogățirea cunoștințelor teoretice (chimia este, afirmă D.B.,

în cadrul sferei industriale, prima ramură industrială modernă în virtutea legăturii sale interne cu știința și tehnologia). **Controlul tehnologiei** va fi posibil, în societatea „post-industrială”, prin elaborarea unor noi tipuri de previziuni și noi puri de planificare; aceasta ar reprezenta după cum afirmă sociologul american nouă fază în istoria economică: având conștient, planificat al schimbării tehnologice și, pe această cale, reducerea ceea ce este nedeterminat în ce privește viitorul economic. În sfîrșit, o ultimă dimensiune a „societății post-industriale” este **crearea unei noi „tehnologii intelectuale”,** bazate pe computer și pe tehnologii de decizii. Formele concrete de manifestare a acestor trăsături generale, observate de sociologul american, vor fi însă diferite de la țară la țară, vor fi condiționate de particularități sociale, etnice, lingvistice și geografice — idee ce ni se pare demerit de a fi menționată.

Lucrarea *The Coming of Post-Industrial Society* are un convingător caracter analitic. Ca model prognostic, conceptul „societate post-industrială” ar avea născut să ordoneze „uriașul număr de perspective posibile referitoare la schimbarea macro-istorică”. În planul investigației concrete, cele cinci dimensiuni care conferă semnificație conceptului societății „post-industriale” sînt produsul unor „scheme conceptuale” (în terminologia autorului „principii axiale” și „structuri axiale”) prin intermediul cărora seria infinită de evenimente sociale este grupată și clasificată în funcție de unele criterii stabilite („crearea economiei de servicii” și „preponderanța clasei specialiștilor și tehnicienilor” sînt determinate pe această dimensiune).

Dimensiunile conceptului de „societate post-industrială” sînt, în fapt, indicații sociologice. Se poate realiza, într-adevăr, pe această cale contactul cu realitatea empirică, dar elementul tehnic al metodei de investigație în cîmpul științelor sociale nu poate asigura, numai el, obiectivitatea științifică. În „Contribuții la

FIȘE

Dr. Traian Lazăr

Acțiunea
legii valorii în
agricultura
R. S. România

București — 1977

Editura politică

● Lucrarea dr. Traian Lazăr *Acțiunea legii valorii în agricultura R.S. România, Editura politică, 1977, 173 p., își propune să*

trateze unele implicații ale acțiunii legii valorii în stimularea producției agricole, în creșterea economică a acestei ramuri în general. Autorul argumentează teza că, în procesul dezvoltării relațiilor de producție socialiste, a conducerii și planificării economice, se produce o lărgire a relațiilor marfaro-bănești în întreaga economie, implicit în agricultură, are loc o creștere a rolului și funcțiilor lor. Ocupîndu-se de procesul formării valorii și prețurilor în agricultură, T.L. consideră că, cel puțin în prezent, există o scară a cheltuielilor de producție pentru unul și același produs, în funcție de condițiile pedo-climatice respective. În legătură cu acțiunea prețurilor, de stimulare a progresului tehnic în agricultură, se propune introducerea unor sisteme de prețuri mobile la mașinile agricole, care să reflecte permanent evoluția cheltuielilor sociale de producție, perfecționarea corelației de prețuri între produsele agricole și cele indus-

triale ș.a. Se analizează dinamica valorii și a prețurilor la bunurile agricole și se insistă asupra utilizării pirghiilor valorice pentru stimularea progresului în această importantă ramură a economiei naționale.

Natura banilor actuali

● În studiul lui Antonín Bružek Proces demonetizace zlatá v kapitalistické měnové soustavě a podstata soudobých peněz (*Procesul demonetizării aurului în sistemul valutar capitalist și esența banilor actuali*), apărut în nr. 6/77 al revistei cehoslovace *POLITICKÁ EKONOMIE*, se arată că, pentru a înțelege natura banilor actuali, se impune considerarea lor ca o categorie istorică. Dezvoltîndu-se o dată cu producția de mărfuri, banii trebuie să poată mijloci cantitatea, în creștere continuă, a actorilor de schimb. În procesul dezvoltării economiei capitaliste s-a intensificat tot mai mult, ince-

pînd chiar cu perioada pre-capitalistă, tendința de limitare a rolului aurului monetar. În decursul a patru secole, în decursul nostru s-a produs înlăturarea plină a aurului monetar în circulația din cadrul economiei naționale, aurului rămînînd funcțiunea de monedă mondială. Ulterior, aurul a fost treptat înlăturat și de pe piețele mondiale, fiind înlocuit cu valutele naționale, fiind exclusiv pentru a evita perirea deficitelor balanțelor de plăți. Apărut cîndva din lumea mărfurilor și dobîndind atunci funcția de bani, aurul, spre deosebire de A.B., se reîntoarce în lumea mărfurilor, o serie de alte mărfuri putînd să îndeplinească astăzi rolul pe care îl jucase aurul în mod solitar.

Protecționism ofensiv

După cum relatează THE MES, din 27 VII 1977, ministrul adjunct pentru comerț al S.U.

economiei politice" K. Marx arăta că tip de analiză care procedează prin riere, catalogarea, redarea și încăea în definiții schematice a fenomenelor care se manifestă la nivelul vieții se opreste, în fapt, la jumătatea lui, scopul cunoașterii științifice acela de a ajunge la esența fenomenelor, la nivelul legității lor interne, ceea ce opacă simplei observații. Or, tocuptura între rezultatele demersului științific (care conține, dealtfel, numeroase observații juste, cum ar fi sublinierea recunoaștințelor teoretice într-o societate modernă) și integrarea lor într-un text explicativ global constituie inadecvata principială a lucrării sociologului american. Cercetarea ansamblului social, spectarea configurației sale viitoare, nu pot lipsi de un fundament filozofic; difrarea sensului real al istoriei rămâne scopul suprem și, în același timp, al de validitate al oricărei elaborări etice.

Intenția declarată a autorului american aceea de a evita un determinism obcum ar fi un determinism economic tehnologic; în fapt, el înlătură prin orice abordare deterministă a fenomenelor ce se manifestă la nivelul societății. Pe ce cale s-ar putea realiza eva menționată? Prin intermediul meto-principiilor și structurilor „axiale”. În această perspectivă, analiza societății este fi orientată de un principiu axial de altul. Astfel, afirmă D.B., în timp termenii de feudalism, socialism sînt gîndirea marxistă, rezultatul unor sche-conceptuale de-a lungul axei relați-de proprietate, noțiunile de societate industrială, industrială și post-indus-lă ar fi consecințe conceptuale de-a gul axei producției și a tipurilor de oștințe care sînt folosite. În calitatea de „ordonări logice impuse de analist inii faptelor”, principiile și structurile ale reprezintă un efort în a specifica nu o relație cauzală, ci poziția centrală care un fenomen o deține, din punct vedere logic, asupra altor fenomene.

Cum se concretizează această metodă la nivelul conceptului de „societate post-industrială”? Principiul axial, deci fenomenul care deține „primatul logic” în această schemă conceptuală este locul central al cunoaștințelor teoretice ca sursă a inovației și a formulării politicii societății — prin urmare, un element al revoluției științifice și tehnice, aparent neutru. Oprindu-se asupra amplitudinii revoluției științifice și tehnice ca măsură a dezvoltării economice a diferitelor națiuni Daniel Bell prezintă sistemul economiei americane drept prototip al societății viitoare, nu numai pe plan economic, dar **ca un tip societal complex**. Se poate spune de aceea că, sub aspectul implicațiilor ideologice, lucrarea **The Coming of Post-Industrial Society** reprezintă un efort de acreditare a societății capitaliste contemporane, de afirmare a posibilităților sale evolutive. Sociologul american scoate în afara discuției relația contradictorie socialism-capitalism și introduce concepte care reflectă exclusiv gradul dezvoltării tehnico-materiale: stadiul „preindustrial” (specific țărilor a căror economie se bazează în mare parte pe industrie extractivă), stadiul „industrial” (țări a căror economie este axată pe producția de bunuri), stadiul „post-industrial” (unde economia este bazată pe servicii). În această perspectivă, societatea „post-industrială” ne apare mai degrabă ca model al societății americane, promovat ca formulă de viitor la nivelul întregii planete și nu ca o sinteză a fenomenelor majore care se manifestă în lumea contemporană; pasajul următor este relevant în acest sens: „Iată S.U.A. drept singura mea unitate de ilustrare nu numai pentru că le cunosc mai bine, dar întrucît procesele schimbării sînt mai avansate și mai vizibile aici. Acest lucru îmi permite de asemeni să am contact cu particularul și să obțin avantajele imediatității și ale recunoașterii, în timp ce rețin contextul generalizărilor sociologice”¹⁾.

Se va împlini oare previziunea sa, se întreabă Daniel Bell? În măsura în care

schimbările ce afectează structura socială vor evalua în cadrul limitelor lor logice, răspunsul, consideră autorul american, este afirmativ. Conceptul de „societate post-industrială”, admite D. Bell, este „o ficțiune, o construcție logică a ceea ce ar putea fi, față de care realitatea socială viitoare poate fi comparată în intenția de a vedea ce anume a intervenit în modificarea societății”. Prin urmare, „limitele logice” în interiorul cărora dobîndește viabilitate acest model prognostic se situează dincolo de mișcarea reală a istoriei. După modul în care a fost condusă investigația propriu-zisă, această logică este logica unui sistem perimat din punctul de vedere istoric, ale cărui crize au un caracter structural și nu își au suportul în caracteristicile sale tehnico-științifice, ci în cele ale esenței sociale. Teoria „societății post-industriale”, este, pe dimensiunea sa principială, o teorie a statu-quo-ului. Or cadrul logic al sistemului capitalist nu concordă cu sensul major al istoriei; dimpotrivă, negarea lui, trecerea spre eliberarea omului de exploatare, spre echitate reprezintă o treaptă superioară în evoluția societății, care se impune ca trăsătură fundamentală a socialismului și a epocii noastre. Nu poate fi însă trecută cu vederea și existența unor elemente de real cîștig științific pe care lucrarea le aduce îndeosebi privind elucidarea unor aspecte ale revoluției științifico-tehnice, a unor schimbări pe care le generează la nivelul ansamblului social. Analiza întreprinsă de Daniel Bell oferă, în această privință, dacă nu soluții, cel puțin puncte de pornire pentru cercetări ulterioare.

Cristian N. POPESCU

¹⁾ D. Bell, *The Coming of Post-Industrial Society. A Venture in Social Forecasting*, New York, 1973.

²⁾ D. Bell, op. cit. p. 119.

³⁾ Idem, p. 13.

⁴⁾ Idem, p. X.

Frank Weil, a declarat, într-o interviu la Londra, că guvernele țărilor occidentale recurg prezent mai mult decît în trecut la subvenții, la politici de asigurare cu resurse și la crearea de zone întregi fără bariere tarifare. În mod deosebit el a menționat metodele de protejare a porturilor împotriva pierderilor cauzate de creșterea costurilor de producție. Weil a subliniat că există o deosebire esențială între acest fel de protecționism defensiv și protecționismul tradițional, defensiv, al barierelor comerciale. Protecționismul defensiv este mult mai greu de depistat, fiind vizibil. Modificările cursurilor de schimb ale monedelor — spus el — vor continua să aibă un rol în influențarea comerțului internațional prin concurența pentru export, dar tot mai mult vor conta barierele comerciale, subvențiile de export, angajamentele financiare, tehnica de marketing și compensațiile (bar-

Relansarea nu are o bază temeinică

● Revista **NEWSWEEK** (29 VIII a.c.) publică la rubrica sa economică, sub titlul *The U.S. economy: worries about a downturn (Economia S.U.A.: temeri relative la o încetinire a mersului afacerilor)*, o sinteză a opiniilor unor marcanti economiști americani, nu prea optimiști în ce privește perspectiva economiei americane în anii ce vin. Cu cererea de consum în creștere și cu inflația în curs de moderare, se spune în articol, economiștii americani ar trebui să fie mulțumiți... și totuși nu sînt. Problema ar consta în faptul că cheltuielile pentru investiții în fabrici noi și mașini pentru industria grea rămîn în urma ritmului obișnuit într-o perioadă de relansare. Deși creșterea reală a producției va fi mai mare decît s-a prevăzut (8 sau 9 la sută față de 3 sau 4), o mare parte din capitalul investit a fost destinat echipamentului ușor, celui

de transport, antipoluare ș.a., care contribuie prea puțin la creșterea capacității de producție a industriei. Chiar actualul președinte al Consiliului consilierilor economici, Charles L. Schultze, deși optimist în ce privește viitorul imediat, admite că, pe termen lung, sînt probleme. Mai pesimiști, Alan Greenspan, fost președinte al aceluiași consiliu, precum și alți economiști consideră că, dacă investițiile de capital nu se vor ameliora rapid, nu numai S.U.A., dar și întregul Occident vor cunoaște înainte de sfîrșitul anului viitor, o nouă recesiune economică.

Colocviul de geografie a turismului

● Sub egida Institutului de geografie și a Institutului de economie comerțului interior și a turismului, în zilele de 9 și 10 septembrie 1977, a avut loc, în localul Academiei de studii economice din București, cel de al

FIȘE

IV-lea colocviu național de geografie turismului. Manifestarea, devenită tradițională, a înrunit participarea a numeroși cercetători, cadre didactice, specialiști din unități centrale și locale, organizatori de turism etc., asigurîndu-se un cadru interdisciplinar dezbaterilor.

Cele circa 30 de comunicări prezentate s-au axat pe următoarele teme: Turismul și protecția mediului înconjurător; Turismul de sfîrșit de săptămînă; Circulația turistică internă și internațională în România. Expuneri generale ce au dezvoltat unele puncte de vedere originale, au alternat cu contribuții regionale, unele de un deosebit interes.

Comunicările urmează să apară într-un volum, prin grija Ministerului Turismului. Viitoarea reuniune, cel de al V-lea colocviu, a fost anunțată pentru anul 1980.

COMERȚUL ȘI ANALIZA INFORMAȚIONAL-DECIZIONALĂ

PREOCUPĂRILE multiple din ultimele decenii, privind perfecționarea conducerii organismelor social-economice la diverse niveluri, includ numeroase și variate discipline de specialitate, printre care un loc deosebit de important îl ocupă analiza sistemelor informațional-decizionale. Rolul acesteia, este să pregătească și să organizeze, cu ajutorul unei metodologii proprii, aplicarea procedeelor și tehnicilor puse la dispoziție de toate celelalte discipline moderne ale conducerii. Pe de altă parte, analiza sistemelor informațional-decizionale este chemată să fie aplicată cu mare eficiență în activitatea practică de conducere din toate ramurile economiei naționale.

În acest domeniu de preocupări, lucrarea doctorului Vasile Smărăndescu* reprezintă, pe de o parte, o contribuție la definirea metodologică a analizei informațional-decizionale, iar, pe de altă parte, o aplicare practică a acestei metodologii la un domeniu de mare importanță pentru viața economică — comerțul interior.

Evidențindu-se importanța sistemului informațional-decizional în procesul de conducere, în lucrare se prezintă și se analizează principalele probleme ale perfecționării conducerii comerțului interior.

Se definesc mai întâi principalele probleme metodologice legate de concepul de sistem informațional-decizional integrat. Sunt prezentate și dezbătute noțiuni de bază, ca sistem informațional economic, sistem informatic, flux al datelor, decizia, sistem informațional integrat, interpretarea cibernetică a acestuia, principiile care trebuie să

stea la baza organizării unui astfel de sistem informațional-decizional integrat ș.a. Merită a fi subliniată concepția îndrăznească pe care și-o însușește autorul, îmbogățind-o cu idei proprii, privind primatul obiectivelor în organizarea sistemului informațional economic. Pornind de la obiectivul strategic al comerțului interior — contribuția la creșterea nivelului de trai al populației — V.S. consideră că deciziile în cadrul acestei activități se referă la: cumpărător, fond de marfă și factori necesari care facilitează legătura între cumpărător și fondul de marfă. Această împărțire a deciziilor îl determină să definească și subsistemele pe care le ia în considerare și anume: subsistemul cumpărătorului, subsistemul fondului de marfă și subsistemul factorilor necesari ca fondul de marfă să intre în posesia cumpărătorului. Autorul oferă o prețioasă definire a sistemelor și subsistemelor comerțului interior, concretizată în schema logică care descrie mecanismul informațional-decizional îmbunătățit. Contribuția practică pe care o realizează în felul acesta este deosebită, întrucât, pe baza acestor scheme logice se poate continua analiza și proiectarea informatică, mergând până la elaborarea și implementarea programelor de calculator.

Organizarea sistemului informațional-decizional propus vizează întreprinderea comercială cu amănuntul. Acest mod de a pune problema dă posibilitatea de a se construi sisteme adaptabile la toate treptele organizatorice ale comerțului interior din țara noastră.

Autorul înmănușiază o serie de

modele matematice, aplicabile îndeosebi în comerțul interior, contribuind în felul acesta la lărgirea arsenalului de procedee la dispoziția practicii decizionale din acest domeniu. Sint incluse: modelul optimizării repartiției mărfurilor cu ajutorul programării liniare; modelul previzionării desfacerilor în funcție de venituri cu ajutorul coeficientului de elasticitate; modelul privind calculul volumului de desfaceri a mărfurilor cu ajutorul curbei de regresie; modelul privind defalcarea planului de desfacere pe grupe de mărfuri sau pe unități prin folosirea coeficienților de elasticitate; modelul de determinare a sezonității desfacerilor de mărfuri cu ajutorul indicilor de sezonaliitate; modelul privind calculul ratei stocului și transformarea acestuia în perioada de timp pentru acoperirea desfacerilor; modelul privind stabilirea corelației dintre volumul desfacerilor și stocurilor de mărfuri, cu ajutorul coeficientului de corelație. Toate aceste modele reprezintă un deosebit interes teoretic și aplicativ.

În lucrare se prezintă eficiența sistemului propus, precum și aplicabilitatea acestuia, dintre care desprindem: asigurarea elementelor necesare cercetării cererii de mărfuri a populației; fundamentarea științifică, în structura sortimentală, a fondului de marfă; stabilirea și defalcarea fundamentală a planului; controlul permanent al stocului de mărfuri; apropierea momentului obținerii informațiilor de cel al luării deciziilor; asigurarea bazei informaționale care să permită aplicarea mai largă a metodelor matematice ș.a.

Prin tematica aleasă, orientarea abordării acesteia, nivelul științific, originalitatea ideilor prezentate, stilul atractiv și aplicabilitatea sa practică, lucrarea doctorului Vasile Smărăndescu, reprezintă o contribuție deosebită, teoretică și practică, care nu trebuie să lipsească din biblioteca nici unui economist.

conf. dr. Gheorghe BOLDUR

* Dr. Vasile Smărăndescu: Sistemul informațional-decizional integrat în conducerea comerțului interior, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1977.

Programul construcției de locuințe

(Urmare din pag. 11)

a condițiilor pentru acordarea retribuției integrale.

PARALEL CU RECUPERAREA, PREGĂTIREA LUI '78

Întrucât la blocurile aflate în execuție, ciclul lucrărilor se deplasează spre finisaje și instalații, diminuându-se suprasolicitarile la lucrările de fundații și structuri, potențialul astfel eliberat trebuie concentrat din plin asupra frontului de lucru pentru iarnă. S-a stabilit, în ce privește consiliile populare, un program care prevede ca încă în acest an să fie atacate 160 mii de apartamente din planul pe 1978, dintre care la sfârșitul lunii decembrie o pătrime să fie pregătite pentru finisare, iar jumătate să se afle în faza realizării structurilor. Aceasta nu numai pentru a menține capacitatea de producție a organizațiilor de construcții, ci

ca o condiție indispensabilă îndeplinirii planului de punere în funcțiune pe primul semestru al anului viitor și respectării termenelor la blocurile înalte cu durată de execuție mai mare de 12 luni. Până la începutul lui septembrie au fost începute blocuri totalizând mai puțin de 40 mii de apartamente, ceea ce este insuficient pentru încadrarea în ritmul propus. Se impune, de aceea, să se acționeze susținut pentru asigurarea amplasamentelor (îndeosebi în județele Arad, Botoșani), a proiectelor (județele Arad, Argeș, Constanța, Hunedoara, Bihor, Buzău ș.a.) pentru atacarea lucrărilor pe măsura primirii documentațiilor (dacă trustul de construcții al județului Argeș a deschis șantierele pentru toate blocurile proiectate până acum, cel al județului Mureș ține încă în du-lap documentațiile primite pentru 413 apartamente !).

Se cere din partea cercetării în construcții, a Institutului de proiectări pentru construcții tipizate, a organiza-

țiilor județene de proiectare — cu concursul industriei materialelor și prefabricatelor de construcții — o preocupare sporită pentru creșterea gradului de industrializare a lucrărilor. Actualele soluții fac apel în măsură încă prea redusă la prefabricate (în municipiul București, de pildă, mai puțin de o șesime din numărul locuințelor ce se execută în acest an sînt integral prefabricate). Promovarea unor soluții prezentate în expoziția de la finele anului trecut, crearea și aplicarea altora încă mai eficiente, bazate pe materiale noi, pe elemente ușoare, care să necesite în general mai puțină manoperă și în special mai puțini dulgheri și zidari, să elimine finisajele umede, să transforme șantierele în locuri de montaj al elementelor produse în fabrici, să reducă durata de execuție a unui bloc nu cu zile, ci cu luni, reprezintă cerințe de prim ordin pentru ca și în domeniul locuințelor să se înfăptuiască sarcina formulată de secretarul general al partidului — îmbunătățirea radicală a modului de a concepe și de a realiza construcțiile.

erințe ale noii ordini economice internaționale

O STRATEGIE ACTIVĂ PENTRU AL TREILEA DECENIU O.N.U. AL DEZVOLTĂRII (II)

Cooperarea economică între țările în curs de dezvoltare

INTERESELE supreme ale luptei pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale impun ca țările în curs de dezvoltare să realizeze o colaborare tot mai strinsă pentru soluționarea problemelor progresului lor economico-social. Prin cooperare între ele țările în curs de dezvoltare pot să-și satisfacă reciproc multe din necesitățile lor de materii prime, de produse industriale, de tehnologie, de mijloace financiare. De asemenea, amplificarea relațiilor de cooperare dintre țările în curs de dezvoltare, contribuie la întărirea solidarității și unității lor de acțiune, atât de necesare în procesul instaurării noii ordini economice internaționale.

Cooperarea economică dintre țările în curs de dezvoltare se afirmă tot mai mult ca o nouă dimensiune a cooperării internaționale. Strategia internațională pentru cel de-al 3-lea Deceniu al dezvoltării ar trebui să prevadă, într-un capitol distinct, hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a milita în mod constant pentru extinderea și diversificarea cooperării economice și tehnico-științifice dintre ele, atât pe plan bilateral, cât și pe plan multilateral. În acest scop, țările în curs de dezvoltare, este necesar să acționeze pentru încheierea de acorduri interguvernamentale de cooperare economică și tehnico-științifică pe termen lung, care să asigure stabilitate și perspectivă raporturilor lor reciproce de cooperare: pentru crearea de organisme menite să examineze și să promoveze cooperarea dintre ele (comisii mixte interguvernamentale etc.); să încheie acorduri, convenții sau alte înțelegeri de cooperare pentru evitarea dublei impuneri, garantarea investițiilor, transferul beneficiilor, pentru asigurări sociale etc.; să creeze întreprinderi mixte de producție și de comercializare a produselor, companii de transport și de asigurări; să înființeze bănci, consorții financiare, să constituie un sistem de acordare și garantare a creditelor de export. De asemenea, țările în curs de dezvoltare ar putea avea în vedere: acordarea reciprocă de preferințe comerciale, în cadrul unui sistem global de preferințe între aceste țări: efectuarea unui schimb reciproc de licențe și brevete; acordarea reciprocă de asistență tehnică și financiară; realizarea unor programe comune de cercetare; înființarea de instituții și centre regionale sau internaționale de cercetare; acordarea reciprocă de burse pentru formare și specializare de cadre în domenii în care fiecare fără are experiență; organizarea de seminarii, colocvii, vizite de docu-

mentare etc. cu privire la organizarea învățămîntului de toate gradele etc.

Pornind de la importanța întrajuto- rării și cooperării între țările în curs de dezvoltare pentru accelerarea dezvoltării lor economice și sociale, Strategia Deceniului al 3-lea al dezvoltării ar putea prevedea în mod expres angajamentul țărilor dezvoltate și al organiza-țiilor internaționale de a sprijini în mod activ realizarea programelor convenite de țările în curs de dezvoltare pentru intensificarea și diversificarea relațiilor lor reciproce de cooperare.

Sprijinirea eforturilor de progres ale țărilor în curs de dezvoltare

ȚĂRILE în curs de dezvoltare sînt conștiente că factorul primordial în lichidarea subdezvoltării lor îl reprezintă propriile lor eforturi de dezvoltare, pentru folosirea deplină a întregului lor potențial material și uman, care trebuie potențat printr-un sprijin efectiv și substanțial din partea țărilor dezvoltate și a organizațiilor internaționale. În dezbaterile internaționale, s-a acceptat deja principiul că cooperarea internațională în folosul dezvoltării reprezintă un obiectiv comun și o îndatorire comună pentru toate țările lumii.

Țărilor dezvoltate le revine o mare responsabilitate în sprijinirea efectivă a eforturilor de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare. Obligația țărilor dezvoltate de a sprijini accelerarea dezvoltării economice și sociale a țărilor în curs de dezvoltare nu este numai o obligație morală, ci și o chestiune de interes nemijlocit întrucît însăși dezvoltarea lor este afectată, direct sau indirect, de persistența subdezvoltării și adîncirea decalajelor dintre state.

În lumina acestor considerații, un capitol important al Strategiei internaționale pentru cel de-al 3-lea Deceniu al dezvoltării ar trebui să-l reprezinte cooperarea și colaborarea dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare în folosul accelerării progresului economic și social al acestora din urmă. Unele dintre măsurile care ar trebui întreprinse în diferite domenii sînt în faza discuțiilor, altele chiar pe cale de a fi realizate, iar altele ar putea fi avute în vedere pentru perioada următoare. Întrucît pînă la adoptarea de către Adunarea Generală a O.N.U., probabil în 1980, a Strategiei internaționale pentru al 3-lea Deceniu al dezvoltării, urmează să aibă loc o serie de mari conferințe internaționale între care Conferința Națiunilor Unite pentru cooperare tehnică între țările în curs de dezvoltare (1978), sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării (1978), a V-a Conferință a Națiunilor Unite pentru co-

merț și dezvoltare (1979), a III-a Conferință generală a O.N.U.D.I. (în 1979), Conferința O.N.U. asupra științei și tehnologiei în folosul dezvoltării (în 1979), Conferința mondială pentru reforma agrară și dezvoltarea rurală (în 1979), a VI-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate (tot în 1979) etc., este firesc ca aceste conferințe să aducă o contribuție importantă la definirea măsurilor ce urmează a fi întreprinse pe plan internațional în folosul progresului economic și social al țărilor în curs de dezvoltare.

Sprijinul pe care țările dezvoltate îl pot acorda țărilor în curs de dezvoltare pentru creșterea și diversificarea economiilor lor naționale ar urma să se materializeze în: promovarea unor forme moderne de cooperare în producție; acordarea de asistență tehnică și financiară menită să completeze posibilitățile materiale și disponibilitățile financiare ale țărilor în curs de dezvoltare; construirea de obiective economice sau dezvoltarea capacităților de producție existente; constituirea de societăți mixte de producție în industrie, agricultură, construcții, transporturi etc.

În domeniul comerțului internațional s-ar putea prevedea angajamentul țărilor dezvoltate de a colabora cu țările în curs de dezvoltare pentru: încheierea de acorduri comerciale guvernamentale pe termen lung, menite să dea un caracter stabil schimburilor comerciale, în avantajul reciproc al producătorilor și consumatorilor; constituirea de întreprinderi mixte de comercializare a produselor țărilor în curs de dezvoltare precum și pentru dezvoltarea porturilor și flotelor maritime ale acestor țări; încheierea de acorduri sau de aranjamente internaționale pe produse prin care să se evite măsurile unilaterale, să se înlăture fenomenele negative de pe piața internațională și să se asigure desfășurarea pe baze echitabile a schimburilor comerciale; crearea și funcționarea eficientă a Fondului comun de finanțare a stocurilor internaționale de materii prime; facilitarea accesului produselor exportate de țările în curs de dezvoltare pe piețele țărilor dezvoltate, prin eliminarea discriminărilor, restricțiilor cantitative și a altor bariere tarifare și netarifare. În acest context, de mare importanță ar fi permanentizarea sistemului generalizat de preferințe vamale în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, îmbunătățirea acestui sistem prin extinderea tratamentului preferențial la toate produsele exportate de aceste țări, instituirea unor reguli cât mai suplă de aplicare de către țările dezvoltate a schemelor lor de preferințe, simplificarea, armonizarea și ameliorarea regulilor de origine a mărfurilor etc. Ar trebui să se prevadă în

mod expres în viitoarea Strategie angajamentul țărilor dezvoltate de a nu folosi sistemul de preferințe ca mijloc de presiune politică sau economică și nici ca mijloc de retorsiune contra țărilor în curs de dezvoltare.

Cooperarea economică internațională ar putea fi stimulată dacă Strategia ar prevedea adoptarea unei convenții internaționale pentru garantarea investițiilor și evitarea dublei impunerii precum și pentru respectarea de către investitori străini a atributelor suverane ale țărilor în curs de dezvoltare, precum și alte măsuri ca: elaborarea și adoptarea unei convenții internaționale cu privire la drepturile și obligațiile țărilor creditoare și debitoare, precum și la rezolvarea diferendelor care apar în practica acordării, folosirii și rambursării împrumuturilor acordate de o țară alteia; crearea unei bănci internaționale destinată să finanțeze datoria externă a țărilor în curs de dezvoltare; perfecționarea sistemului internațional de credite etc.

Țările dezvoltate pot să sprijine finanțarea dezvoltării economice și sociale a țărilor în curs de dezvoltare prin măsuri ca: transferarea, în fiecare an, sub formă de ajutor public pentru dezvoltare, a 1 la sută din produsul intern brut al țărilor dezvoltate; reducerea cu 10 la sută a bugetelor militare și transferarea, fără condiții, a unei jumătăți din mijloacele astfel economisite țărilor în curs de dezvoltare fie direct, fie prin intermediul O.N.U.; sporirea cotelor-părți de participare la capitolul instituțiilor internaționale și regionale de finanțare a dezvoltării economice și sociale a țărilor în curs de dezvoltare; creșterea contribuțiilor voluntare la finanțarea activităților Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare (P.N.U.D.), Fondului internațional pentru dezvoltarea agriculturii (F.I.D.A.), Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltarea industrială (O.N.U.D.I.), precum și a altor programe de sprijinire a eforturilor de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare; înlesnirea plății datoriei externe a acestor țări prin anularea parțială sau totală, consolidarea datoriei comerciale și reeșalonarea rambursării acesteia, anularea plății serviciului datoriei externe; acordarea de asistență tehnică pentru organizarea mai eficientă a sistemelor financiare și de credit ale țărilor în curs de dezvoltare.

Știința, tehnica și accelerarea dezvoltării

AVIND în vedere importanța științei și tehnicii contemporane, ca factor al dezvoltării, Strategia ar putea să includă angajamentul tuturor țărilor dezvoltate și în curs de dezvoltare, de a colabora pentru: adoptarea, intrarea în vigoare și funcționarea eficientă a codului internațional pentru transferul de tehnologie; stabilirea unei bănci internaționale de date tehnice și know-how; înființarea de centre regionale și internaționale de dezvoltare și transfer de tehnologie; elaborarea de programe comune de cercetare științifică și tehnologică; asigurarea accesului fără nici un fel de discriminare al tuturor țărilor la tehnologia utilizării în scopuri pașnice a energiei nucleare.

Pe perioada viitorului deceniu, ță-

rile dezvoltate ar trebui să sprijine eforturile țărilor în curs de dezvoltare în direcția creșterii contribuției științei și tehnicii contemporane la accelerarea procesului dezvoltării lor economice și sociale prin participarea, în cadrul diferitelor acțiuni de cooperare, la crearea și dezvoltarea capacităților tehnologice ale țărilor în curs de dezvoltare și întreprinderea de măsuri pentru facilitarea transferului de tehnologie și adaptarea noilor tehnologii la necesitățile specifice ale acestor țări. Totodată, pentru facilitarea pregătirii cadrelor necesare construcției economice și sociale accelerate din țările în curs de dezvoltare, în Strategie s-ar putea prevedea că toate țările vor colabora pentru facilitarea schimbului de informații și experiență privind organizarea învățământului de toate gradele, precum și pentru organizarea de centre și organisme internaționale pentru specializarea de cadre din țările în curs de dezvoltare. Extinderea învățământului ar putea fi realizată mai repede dacă țările dezvoltate ar participa la construirea de edificii școlare și de învățământ în țările în curs de dezvoltare; ar acorda asistență tehnică acestor țări pentru organizarea și perfecționarea programelor lor de învățământ, oferind burse și alte facilități tinerilor din țările în curs de dezvoltare pentru specializare în țările dezvoltate și încetînd orice acțiuni de racolare a cadrelor de specialiști din țările în curs de dezvoltare.

În ceea ce privește patrimoniul comun al umanității, Strategia este necesar să prevadă o serie de măsuri referitoare la: folosirea rațională, cu spirit de economie a resurselor naturale; conservarea și dezvoltarea resurselor agricole, forestiere, piscicole, apicole etc.; încheierea de acorduri pentru asigurarea accesului tuturor țărilor în primul rînd al celor în curs de dezvoltare la resursele piscicole din zonele economice ale statelor; recunoașterea cuuceririlor științei și tehnicii contemporane ca patrimoniu comun al umanității de care să poată beneficia echitabil toate statele; utilizarea resurselor naturale ale Lunii și ale altor corpuri cerești pentru accelerarea dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare; instituirea unui moratoriu asupra utilizării resurselor spațiale pînă la stabilirea cadrului juridic internațional de exploatare a acestora; folosirea patrimoniului comun în interesul întregii omeniri, în primul rînd în interesul țărilor rămase în urmă pentru lichidarea decalajelor care le separă de statele avansate ale lumii; dezvoltarea cooperării dintre state în prospectarea, explorarea și exploatarea resurselor zonei internaționale a teritoriilor submarine, ca și angajamentul tuturor statelor de a acționa pentru dezvoltarea cooperării internaționale în gospodărirea resurselor de apă, pornind de la cerințele actuale și avînd în vedere nevoile în perspectivă ale dezvoltării întregii omeniri.

Realizarea obiectivelor celui de-al 3-lea Deceniu al dezvoltării depinde într-o foarte mare măsură de instituirea unor relații de deplină egalitate, între toate țările lumii, a unei colaborări fructuoase de care să beneficieze fiecare țară și întreaga comunitate internațională.

Contribuția organizațiilor internaționale

O.N.U. și întregul său sistem instituțional reprezintă unul din mijloacele cele mai importante de care dispune omenirea pentru promovarea idealurilor de libertate și progres ale popoarelor, a înțelegerii și colaborării între state, pentru întărirea securității economice și politice a statelor și asigurarea unei păci trainice în lume, pentru rezolvarea problemelor economice majore ale omenirii. Acestor organizații le revine un rol deosebit și o mare responsabilitate în transpunerea în practică a Strategiei internaționale pentru al 3-lea Deceniu al dezvoltării.

În capitolul din Strategie referitor la contribuția organizațiilor internaționale, ar trebui să se prevadă că aceste organizații vor servi drept centre și instrumente pentru contacte, consultări și negocieri între state pentru soluționarea justă și echitabilă a problemelor economice mondiale majore, că vor întreprinde studii și analize în vederea identificării liniilor și tendințelor de dezvoltare în diferitele ramuri și sectoare economice și că vor favoriza și sprijini inițierea și realizarea de acțiuni de cooperare între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Pentru promovarea și sprijinirea dezvoltării cooperării între țările în curs de dezvoltare, organizațiile internaționale din sistemul O.N.U. vor examina și vor face recomandări pentru dezvoltarea diferitelor acțiuni și forme concrete de cooperare multilaterală, vor elabora clauze tip de cooperare care să faciliteze încheierea de contracte sau alte înțelegeri de cooperare, vor edita și difuza publicații periodice care să cuprindă informații asupra acțiunilor și domeniilor de cooperare, vor facilita încheierea de acorduri, convenții și alte reglementări internaționale menite să favorizeze intensificarea și diversificarea relațiilor de cooperare dintre țările în curs de dezvoltare.

Totodată organismele și organizațiile internaționale din sistemul O.N.U. vor sprijini mobilizarea de resurse financiare de la statele membre și le vor canaliza spre realizarea de proiecte și programe de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare. Aceste organizații pot de asemenea să furnizeze țărilor în curs de dezvoltare asistență tehnică necesară pentru formularea de proiecte, programe și planuri de dezvoltare, pentru pregătirea și specializarea de cadre etc.

În mod firesc, în Strategie va trebui să se prevadă angajamentul tuturor țărilor, dezvoltate și în curs de dezvoltare, de a examina și rezolva, în cadrul O.N.U. și al organismelor sale, problemele economice care vor confrunta omenirea în perioada 1981—1990, de a acționa individual și colectiv pentru creșterea rolului și contribuției organismelor și organizațiilor din sistemul O.N.U. la îndeplinirea obiectivelor fixate pentru cel de al 3-lea Deceniu al dezvoltării.

Ion BARAC

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Bănci comerciale: partea activelor

ISTA primelor cincii de bănci comerciale din lumea capitalistă (cuprind S.U.A.), înmătură de revista americană „Fortune”, în ort cu valoarea activelor lor din 1976, iluzăză ansul realizat ultima perioadă de icile japoneze, care situează ferm pe ul doi, după cele din

geografică a primelor i comerciale din lume (fără S.U.A.)

Nu- mă- rul băn- cilor	Acti- ve (mld. dolar- i)	Pon- dere în total active
16	437.2	34,0
9	237.8	18,5
5	157,0	12,2
5	112,9	8,7
4	102,1	7,9
3	64,0	5,0
3	60,2	4,7
3	60,1	4,7
1	39,9	3,1
1	16,3	1,3
50	1287,6	100,0

bănci comerciale și-au sporit activele cu 15,8% față de 1975, iar volumul net al profiturilor cu 14,7%.

Scăderea cererii de oțel

IN semestrul I al acestui an, producția de oțel a Japoniei a scăzut ca urmare a reducerii cererii, în condițiile unui nivel ridicat al stocurilor. Producția niponă de oțel a totalizat, în perioada respectivă, 51,9 milioane tone, adică 8,4% mai puțin decît în a doua jumătate a anului 1976. La Tokio se consideră că, chiar dacă guvernul va adopta noi măsuri împotriva crizei, producția de oțel nu va depăși 102 milioane tone în 1977, față de 107,4 milioane anul trecut. Observatorii apreciază că este de așteptat ca nici din partea exportului să nu apară vreun stimulent de creștere a producției.

Dezvoltarea relațiilor polono-iraniene

IN 1976 volumul schimburilor comerciale polono-iraniene s-a cifrat la 100 milioane dolari, din care livrările de frigider, încălziminte, țesături și tricotate au reprezentat 18 milioane dolari. Din acest an, Iranul a început să exporte petrol

în Polonia (375 000 tone). În Iran au fost construite cu asistență poloneză șapte fabrici de zahăr, o a opta fabrică aflînduse în construcție. Două treimi din instalațiile și utilajele necesare acestor obiective sînt realizate cu asistență tehnico-economică poloneză. Partea poloneză apreciază că pentru cele două țări prezintă interes în perspectivă domenii ca deschiderea de mine carbonifere, construirea de termocentrale, de întreprinderi textile și de conducte de diferite dimensiuni și tipuri.

După cum s-a subliniat recent, după ce în ultimii cinci ani volumul schimburilor reciproce s-a înzecit, există perspective pentru creșterea în continuare a exporturilor poloneze în Iran (îndeosebi de mașini și instalații), paralel cu extinderea importurilor poloneze de petrol în Iran.

India, exportatoare de cărbuni

IN URMĂTORII zece ani India își va dubla producția de cărbuni (de la 100 milioane tone pe an, în prezent, la 203 milioane). Paralel cu creșterea producției, India va deveni unul din principalii exportatori pe plan mondial. Pentru anul fiscal 1977/1978, India intenționează să realizeze un export de 1,5 milioane tone (față de 122 000 tone în 1976), care ar urma să crească în următorii ani la 10 milioane tone.

Orientări în dezvoltarea economică

Bangladesh: politica de investiții

GUVERNUL Republicii Populare Bangladesh a adoptat hotărîrea privind elaborarea unui plan bienal de dezvoltare economică (pe anii 1978/79-1979/80), conceput ca o etapă pregătitoare pentru cel de al doilea plan cincinal de dezvoltare a țării. Principalele obiective ale politicii economice din acești doi ani sînt sporirea producției de alimente, ridicarea gradului de ocupare a forței de muncă în zonele rurale, încetinirea ritmului de creștere demografică, dezvoltarea industriei în cadrul sectorului de stat și particular, îndeosebi stimularea creării sau extinderii de întreprinderi care produc pentru export.

Deși accentul în cadrul măsurilor social-economice preconizate se pune pe dezvoltarea zonelor rurale, transformări substanțiale urmează să aibă loc și în industrie. După cum informează publicația „Bangladesh Observer”, concomitent cu îmbunătățirea utilizării capacităților existente în sectorul de stat, se intenționează admiterea capitalului particular în ramuri care pînă în prezent făceau parte din sectorul de stat.

În perspectivă, politica de stimulare a investițiilor vizează de asemenea intensificarea afluxului de capital străin, mai ales în ramuri ca: industria chimică, construcțiile de mașini, exploatarea resurselor minerale și producția de articole alimentare. În același timp, guvernul Bangladesh contează pe ajutorul economic și financiar (în parte nerambursabil), primit din partea unor țări străine și organisme internaționale, în anul financiar 1977/78 intenționîndu-se să se investească din această sursă pentru realizarea proiectelor de dezvoltare economică suma de 350 milioane de dolari.

Nigeria: direcții prioritare în industrie

IN CADRUL actualului program de dezvoltare a industriei pînă în 1980, urmează să fie date în exploatare o rafinărie de țitil cu o capacitate de 100 000 barilii pe zi și o uzină pentru fabricarea lubrefianților a cărei capacitate se va ridica la 250 000 tone pe an. În vederea stimulării activității societăților petroliere, guvernul nigerian și-a propus să suporte toate cheltuielile pe care aceste societăți le vor efectua cu ocazia forajelor de explorare, indiferent de rezultatele explorării. În industria siderurgică se prevede construirea a încă 3 laminatoare în anii imediați următori, iar în industria constructoare de mașini, în cursul anilor 1978 și 1979, vor intra în funcțiune, la Kano, Ibadan și Bauchi, mai multe uzine de montaj (cu o producție anuală de 3 000 tractoare și 600 camioane „Fiat”, 7 500 camioane „Mercedes-Benz” și 100 vehicule comerciale „Leyland”, de 8 000 camioane și 2 000 tractoare „Steyr”). Pentru promovarea producției interne, oficialitățile nigeriene au interzis importurile de autovehicule cu o capacitate cilindrică mai mare de 2 500 cm³.

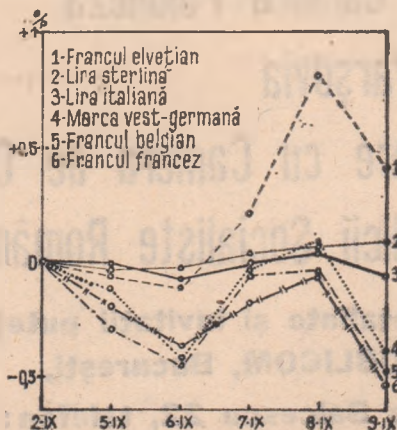
În industria materialelor de construcții se vor efectua însemnate investiții îndeosebi pentru dezvoltarea capacităților de producție a cimentului. Pînă în anul 1980, în Nigeria se vor construi de asemenea două fabrici de celuloză, cu o capacitate de producție de circa 200 mii tone pe an, precum și mai multe fabrici de furnir, placaj și cherestea.

J.A. Ele sînt urmate cele din R.F.G., Franța și Canada, în timp ce băncile comerciale din Anglia — altădată sediul celor mai portante operațiuni bancare internaționale în lume — se situează într-un loc modest, la un nivel al activelor apropiat de cel al băncilor nordice (vezi tabelul). Se apreciază că, deși anul trecut n-a fost prea vorabil desfășurării operațiilor bancare, auși cele cincizeci de

EVOLUȚII MONETARE

O ATMOSFERĂ de calm relativ a caracterizat activitatea piețelor valutare în săptămîna 5-9 septembrie 1977, consemnîndu-se continuarea aprecierii dolarului S.U.A. față de majoritatea valutelor occidentale. Francul elvețian a constituit una din excepțiile față de tendința generală. După o fluctuație pronunțată a cursului său în raport cu dolarul, francul s-a situat în final la un nivel cu circa 0,4% superior închiderii precedente, cotînd circa 2,3845 franci pentru un dolar.

Marca vest-germană, după o evoluție oscilantă, a cotat pe 9 septembrie 1977 la un nivel de circa 2,3257 mărci pentru un dolar situîndu-se cu circa 0,4% sub nivelul de 2,3170 mărci pentru un dolar de la finele intervalului anterior. Francul francez, după anunțarea programului guvernamental menit să impulsioneze economia națională cu circa 1,5 miliarde franci precum și a reducerii la 9,5% a taxei scontului, a avut o evoluție descendentă în raport cu dolarul, cotînd la închidere 4,9260 franci pentru un dolar (depreciere de peste 0,5% în raport cu închiderea anterioară). Lira italiană și francul belgian au cedat teren dolarului, în raport cu care cotau la închidere la circa 36,80 franci și respectiv 883 lire pentru un

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 5-9 IX 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 2 IX 1977

dolar. Yenul japonez a realizat un ușor câștig în raport cu dolarul, cotînd în final circa 266,70 yeni pentru un dolar. Pe 5 septembrie Banca Națională a Japoniei a hotărît să reducă taxa scontului cu 0,75%, la 4,25%, un nivel minim record.

Lira sterlină — a cărei evoluție a continuat să fie atent urmărită de Banca Angliei, care a intervenit în favoarea dolarului — a manifestat o ușoară tendință ascendentă, situîndu-se în final la circa 1,7435 dolari pentru o liră față de 1,7423 dolari pentru o liră anterior. Pe 9 septembrie Banca Angliei a procedat la o reducere de 0,5% a dobânzii minime de împrumut, fixată astfel la nivelul minim record de 6¹/₂%.

Dobânzile pe piața eurodepozitelor la șase luni au înregistrat un recul ușor situîndu-se la circa 6,625% pentru eurodolarii, 3% pentru eurofrancii elvețieni și 4,0625% pentru euro-marcele vest-germane.

La ultima licitație de aur organizată de FMI prețul acestuia a fost de 147,78 dolari per uncie, iar pe piața liberă, la 9 septembrie, a fost de 147,15 dolari/uncie (primul fixing la Londra).

Paul DUMITRĂSCU
Gheorghe MUNTĂAN

„ZILELE ECONOMIEI ȘI TEHNICII POLONEZE” în Republica Socialistă România, 31 X 1977 – 4 XI 1977 București – Galați – Baia Mare

Specialiștii polonezi vor prezenta teme din domeniul: industriei alimentare, electronice și electrotehnice, chimice, miniere, construcțiilor de mașini și de motoare, industriei metalelor neferoase, feroviare, industriei navale și al construcțiilor de porturi.

Vă invităm să participați
la conferințe și întâlniri

Organizatorul manifestării: Camera Poloneză
de Comerț Exterior din Varșovia

în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie
a Republicii Socialiste România

Informații detaliate și invitații puteți obține
la agenția PUBLICOM, București,

B-dul Nicolae Bălcescu 22, telefon: 14-75-35,
telex: /11/374 CAMROM

PUBLICOM

STATISTICA INTERNAȚIONALĂ

Transporturile: criteriul economicității

PRINTRE ramurile economiei ilor capitaliste, afectate în o măsură sau alta de „criza rolului“, se numără și transporturile. Repercusiunile acestora asupra competitivității di-

feritelor genuri de transport, asupra modificării în perspectivă a ponderii lor în structura traficului de mărfuri și călătorii sînt strîns legate de economicitatea comparativă a consumului de

(1975, în %)

Genul de transport	Ponderi în		
	consumul total de energie din țările capitaliste	consumul de energie pe ansamblul transporturilor	volumul total al transporturilor (calculat în tkm bruto)
ate genurile	17,8	100,0	100,0
Din care :			
feroviar	0,6	3,0	17,0 ¹⁾
aerian	14,1	78,0	16,0
autocamioane	4,3	23,0	13,9
autobuze	0,8	5,0	0,5
autoturisme	9,0	50,0	1,6
maritim	0,8	4,5	62,0
aerian	0,3	2,0	4,7
aerian	2,0	17,5	0,3 ²⁾

¹⁾ Transportul de mărfuri — 16,6% și cel de pasageri — 0,4%.

²⁾ Idem, 0,1% și 0,2%.

Sursa : B.I.K.I., nr. 91/1977.

combustibil și energie al mijloacelor de transport utilizate.

După cum se vede din datele tabelului alăturat, în 1975 sectorului transporturilor îi reveneau 17,8% din consumul global de energie al economiei țărilor capitaliste; cel mai mare consumator de energie sînt transporturile auto (cu patru cincimi din total pe sector), urmate de cel aerian (cu ceva mai mult de o zecime).

Dacă se compară, însă, ponderile diverselor genuri de transport în consumul global de energie pe sector și în volumul total al transporturilor se constată disproporții flagrante. Cele mai neeconomice din punctul de vedere al consumului de energie sînt transporturile aeriene și cele auto (în cazul cărora raportul între ponderile menționate este de 42:1 și circa 5:1), la cealaltă extremă situîndu-se transporturile maritime și cele feroviare (cu un raport sub 1:14 și, respectiv, de aproape 1:6). Evident, costul energiei consumate constituie doar unul dintre elementele care caracterizează economicitatea unui gen de transport sau a altuia (alături de rapiditatea transportului, cos-

tul manipularilor, gradul de securitate, costul infrastructurii aferente etc.).

„Criza energetică“ a stimulat îndeosebi interesul față de transferarea unei părți din traficul autorulier de mărfuri către cel feroviar, întrucît calculele arată că — de pildă, în Franța sau S.U.A. — pentru transportul unei tone de marfă la aceeași distanță cu mijloace auto se consumă de patru ori mai mult combustibil decît cu trenul (în cazul traficului de persoane decalajul fiind mult mai accentuat).

Totodată, se manifestă tendința de accelerare a procesului de electrificare a căilor ferate din țările capitaliste (în primul rînd în S.U.A., unde în momentul izbucnirii crizei petrolului căile electrificate reprezentau doar ceva mai mult de 1% din lungimea rețelei feroviare), care oferă o serie de avantaje și asigură economii în raport cu tracțiunea diesel. În cercurile de specialitate se apreciază că în jurul anului 1990 căile ferate electrificate în țările capitaliste vor reprezenta cel puțin 20% din întreaga rețea și vor asigura mai mult de jumătate din volumul total al transporturilor feroviare de mărfuri.

N. P.

IPOTEZE — PREVIZIUNI

Perspectiva utilizării energiei eoliene

CERCETĂRILE referitoare la utilizarea energiei eoliene au cunoscut un interes susținut în ultimii ani, sub efectul „crizei“ petrolului. Ele se desfășoară, pe o arie tematică complexă, în numeroase țări. În Statele Unite, de exemplu — alocatiile în acest scop au sporit de la 0,2 mil. dolari în 1973 la 15 mil. dolari anul trecut, programul Agenției pentru cercetări energetice prevăzînd încheierea în 1980 a lucrărilor de punere în exploatare a instalațiilor energetice eoliene cu o capacitate unitară de 10 mii kW, precum și a cercetărilor legate de crearea unui generator de 100 mii kW.

Studiile efectuate în diferite țări urmăresc realizarea de instalații eoliene, capabile să funcționeze pe uscat sau în largul mării apreciîndu-se că ele își demonstrează eficiența în zone în care viteza medie a vîntului depășește sau este cel puțin egală cu 9 m/sec. După cum menționează revista „Petroleum Economist“, în prezent există toate condițiile ca, încă în următorii ani, energia obținută în instalațiile eoliene să devină competitivă.

Spirala datoriilor

DUPĂ evaluările experților unor mari bănci americane, la sfîrșitul anului trecut datoria externă a țărilor în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol față de băncile comerciale străine însuma 74 miliarde dolari, crescînd cu 76% în decurs

de doi ani, tendință care se menține (chiar dacă într-un ritm ceva mai lent) și în 1977.

Concomitent, crește rapid suma plăților efectuate de țările respective pentru rambursarea împrumuturilor și achitarea dobînzilor aferente. Se estimează că, în timp ce în 1976 plățile respective ale țărilor neexportatoare de petrol către băncile străine (inclusiv instituții bancare internaționale) reprezentau 12 miliarde dolari, în acest an ele ating nivelul de 15 miliarde, iar în 1978 vor ajunge la 18 miliarde și în 1980 la 20 miliarde dolari, mai puternic afectate fiind țările latino-americane. Conform previziunilor, Brazilia — de pildă — va avea de plătit în 1980 circa 5,7 miliarde dolari (față de 2,5 mld. în 1976), Mexic — 3 miliarde dolari (față de 1,1 mld.), Peru — 0,8 miliarde (față de 0,3 mld.) ș.a.m.d.

Printre cauzele acestui fenomen figurează — alături de sporirea volumului împrumuturilor cerute și acordate — înrăutățirea condițiilor de acordare a acestora (inclusiv reducerea termenelor de rambursare), reducerea termenelor creditelor anterioare etc.

Se apreciază, totodată, că băncile comerciale din țările capitaliste vor manifesta în viitor reticențe crescînde în privința acordării de împrumuturi țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol. Astfel, încît — după unele calcule — dacă în prezent din fiecare patru dolari împrumutați de țările în curs de dezvoltare pe piața eurodolarilor sau alte piețe valutare (exceptînd S.U.A.) unul este cheltuit pentru plata datoriilor și dobînzilor, în 1980 proporția va fi de un dolar din doi, iar în 1985 de doi dolari din trei, ceea ce ilustrează perspectiva agravării în continuare a situației economice a țărilor respective, dacă nu se vor găsi unele

soluții care să amelioreze o asemenea evoluție.

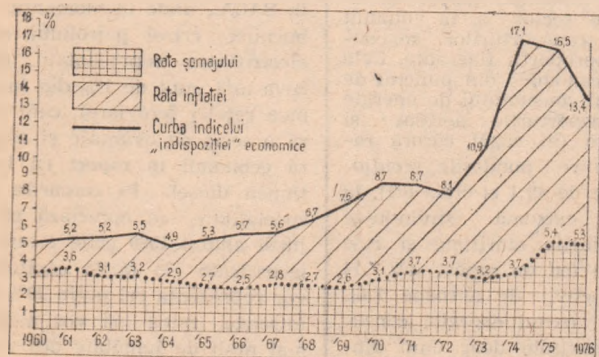
R.D.G. : valoarea fiecărui procent economisit

O TREIME din totalul fondurilor prevăzute a fi investite în economia națională a R.D. Germane, în perioada 1976—1980 sînt destinate extinderii și perfecționării bazei sale energetice și de materii prime. Principalele căi de realizare a acestui obiectiv le constituie extinderea capacităților de producție a cărbunelui și energiei electrice, alături de utilizarea mai rațională, mai eficientă a acestora din urmă în întreaga economie națională.

În timp ce aplicarea primei căi se exprimă în mărirea extracției de lignit brut la 250—254 mil. tone și punerea în funcțiune a unor capacități noi de producere a energiei electrice însumînd 5 000 MW, în cel de-al doilea caz este vorba de traducerea în viață a unui complex de măsuri de economisire. Atenția se concentrează asupra reducerii pierderilor în procesul de transformare a energiei, utilizată pentru producerea de energie electrică și căldură, extracția gazelor sau cărbunelui (inclusiv brichetarea acestuia), pentru prelucrarea țițeiului etc, precum și a pierderilor înregistrate în timpul transportului energiei. Se prevede, de pildă, că micșorarea pînă în 1980, cu 4,6% a consumului specific de combustibil și de căldură în producția de energie electrică echivalează cu o economie de circa 4 mil. tone de lignit, iar economisirea numai a unui procent din consumul de energie electrică al economiei naționale a R.D.G. reprezintă o cantitate suficientă pentru a aprovizionarea cu energie a circa 425 000 de locuînțe.

Termometrul „indispoziției” economice

DINTRE problemele actuale ale prelungitei recesiuni economice din țările capitaliste, pe primul plan în cadrul preocupărilor de politică social-economică internă ale guvernelor respective se situează nivelurile ridicate ale șomajului și inflației. În căutarea unei expresii adecvate pentru corelația dintre cele două fenomene, specialiștii O.C.D.E. au pus în circulație chiar și un indice denumit, în mod delicat, al „indis-

Spania: o mai bună gospodărire a energiei

INDUSTRIA spaniolă deține o pondere de 55% în consumul de energie al țării. Ținând seama de efectele imediate și de perspectivă ale creșterii prețurilor pe piața internațională a petrolului, guvernul a luat măsuri severe pentru a determina scăderea consumului și, prin aceasta, diminuarea importului de purtători de energie, a cărui notă de plată s-a ridicat anul trecut la circa 4.4 miliarde de dolari. Întreprinderile industriale sînt obligate, sub sancțiunea suplimentării impozitului cu 50%, să-și micșoreze consumul de combustibil lichid și energie electrică la cel mult 90% față de cantitatea utilizată în anul 1975. Firmele care au folosit anual mai mult de 40 mil. kWh sau 10 000 tone echivalent combustibil lichid trebuie să-și întocmească și să aplice studii de economisire a energiei pentru principalii consumatori — 318 societăți — aceste programe vor fi elaborate cu concursul unui organism guvernamental specializat, Centrul de studii pentru energie.

Cehoslovacia: restructurări în consumul populației

ÎN CURSUL actualului cincinal (1976—1980) se prevede îmbunătățirea în continuare a satisfacției nevoilor de consum ale populației R.S. Cehoslovace, desfacerea în comerțul cu amănuntul urmînd să crească cu 23—25% comparativ cu cincinalul precedent. Dar, nu mai puțin importante sînt

poziției” economice. După propria lor mărturisire, acest indice — a cărui expresie este dată de însumarea ratei șomajului cu cea a inflației — are o valoare „rudimentară”, ilustrînd totuși gradul de deteriorare a situației economice dintr-o țară sau grup de țări.

În acest sens, graficul de mai jos, elaborat pe baza datelor publicate în „l'Observateur de l'O.C.D.E.” (iulie 1977) — evidențiază un anumit paralelism în evoluția șomajului și a inflației în principalele șapte țări capitaliste, membre ale acestui organism (Anglia, Franța, R.F.G., Italia, Japonia, Canada și S.U.A.). De pe la jumătatea deceniului trecut, curbele respective încep să capete — cu unele ezitări — o alură ascendentă (mai întîi în cazul prețurilor la bunuri și servicii, iar apoi și în cel al șomajului). După ce rata inflației ajunge la nivelul celei a șomajului, ea cunoaște o puternică accelerare, deschiderea maximă a „foarfecelui” dintre ele înregistrîndu-se în anul 1974. Se observă că în anul 1976, în pofida complexelor măsuri anti-criză aplicate în țările respective, nivelul indicelui „indispoziției” economice rămîne de 2.6 ori mai ridicat decît în 1960.

modificările în structura mărfurilor vindute prin rețeaua comerțului interior, care reflectă mutațiile permanente în gusturile și cerințele consumatorilor. Astfel, în cursul cincinalului trecut ponderea mărfurilor industriale în cadrul volumului vânzărilor cu amănuntul (52,5%) a depășit pentru prima oară pe cea a produselor alimentare (47,5%). Cea mai mare creștere s-a înregistrat la vânzarea articolelor de folosință îndelungată: frigider, automobile, motociclete, televizoare, articole de menaj.

Se precizează că tendința de restructurare a consumului populației se va menține și în actualul plan cincinal. Dacă pe ansamblul mărfurilor vindute anul trecut în rețeauă cu amănuntul sporul a fost de 4,7% (față de 1975), vânzările de alimente au sporit cu 3,6% iar cele de produse industriale — cu 5,6%.

Orientări în furajarea animalelor

UN RAPORT elaborat de specialiștii ai O.C.D.E. în domeniul agricol subliniază că producția animalieră din țările membre ale organizației a progresat în perioada postbelică, între altele, datorită utilizării crescînde a nutrețurilor ca un conținut ridicat de proteină. Totuși, ținînd seama de conjunctura periodică încordată pe piața nutrețurilor concentrate și a cerealelor furajere, experții apreciază că în viitor este de așteptat creșterea ponderii furajelor ierboase în hrana vitelor. La aceasta concură o serie de măsuri, ca extinderea folosirii îngrășămintelor pe pășunile cultivate, a mecanizării operațiunilor legate de cositul și strînsul finu-

lui, îmbunătățirea metodelor de păstrare a furajelor ierboase ș.a.

Se estimează, că — chiar dacă consumul de cereale furajere va crește întrucîtva în următorii ani — pe termen mai lung acestea vor fi serios concurente de o serie de plante rădăcinose, care asigură și recolte mult mai ridicate la hectar.

Diagnosticul viabilității ca exportator

ÎN ANALIZA activității economice a întreprinderilor industriale din diferite țări se folosesc și chestionare, cu ajutorul cărora conducerile respective pot stabili diagnosticul asupra „stării sănătății” întreprinderilor lor. Redăm mai jos unele puncte dintr-un asemenea chestionar, publicat de revista „L'Usine Nouvelle”, care conturează evoluția întreprinderii în calitate de exportator, șansele sale de a consolida sau de a pierde pozițiile cîștigate pe piața externă.

1) Puteți defini clar și precis orientarea comercială a întreprinderii dv. ? (în caz contrar, nu este vorba de o diversificare necesară, ci de dispersarea forțelor).

2) Aveți cîte un dosar ținut la zi pentru fiecare piață sau client? (ceea ce permite adoptarea eventualelor decizii pe baza unei analize aprofundate).

3) Dispuneți de o prognoză (de exemplu pe următorii trei ani) asupra evoluției fiecărei piețe ?

4) Întreprinderea dv. se află în expansiune cel puțin pe una din piețe ? (drept expansiune considerîndu-se o creștere anuală a vânzărilor de minimum 4 la sută).

5) Cunoașteți ponderea întreprinderii dv. pe piața respectivă (sau segmentul pe zone geografice), dacă această pondere este stabilă ori crește, precum și ce parte aproximativă din piață este deținută de principalii concurenți ?

6) Produsele, serviciile sau tehnicile oferite de întreprinderea dv. prezintă, în raport cu firmele concurente, un avantaj recunoscut de clientela dv. ?

7) Întreprinderea dv. realizează cel puțin 20 la sută din cifra de afaceri cu produse avînd o vechime sub cinci ani ? (în caz contrar este necesar să se acorde o atenție deosebită înnoirii sortimentului).

8) Principalul client deține o pondere mai mică de 30 la sută în cifra dv. de afaceri ? (altfel există riscul unei prea mari dependențe de situația clientului respectiv).

9) Cota-parte din cifra de afaceri realizată de întreprindere prin export este egală sau superioară mediei sale pe ramura respectivă ? (nivelul atins poate servi drept indicator al competitivității întreprinderii).

Dacă numărul răspunsurilor pozitive depășește două-treimi din numărul întrebărilor se poate considera — apreciază autorii chestionarului — că „sănătatea” întreprinderii examinate este bună ; dacă el oscilează în jur de jumătate din numărul întrebărilor — situația trebuie examinată cu grijă : dacă scade și mai jos — se consideră că întreprinderea se află în pericol.

OSAR

„Aranjamentele generale de împrumut“

Sub această denumire (engl. General Arrangements to Borrow) se înțelege mijlocul prin care Fondul Monetar Internațional — organismul de specialitate al Națiunilor Unite — își procură fonduri pentru activitățile sale, peste cele proprii.

Sursa principală a fondurilor proprii o constituie resursele de cote ale țărilor membre, efectuate în aur sau valute convertibile în proporție de 25%, iar restul de 75% în monedă națională. Cotele, stabilite în general după criteriul puterii economice și finanțării lor. La ultima revizuire din 1976, procentul mediu al majorării a fost de 32,5%, ridicând totalul cotelor de care dispune F.M.I. la circa 39 miliarde D.S.T. (1 D.S.T. = circa 1,15 dolari S.U.A.). Cu toată această majorare periodică a resurselor proprii, ele au devenit în ultima vreme insuficiente.

Accese resurse sunt utilizate de țările membre, pentru echilibrarea balanței de plăți, în anumite condiții, în cazul în care deficitul de balanță are caracter temporar. În anii din urmă, deficitul celor membri au crescut atât de mult, încât F.M.I. trebuie să caute și alte surse de finanțare.

O asemenea sursă o constituie „Aranjamentele generale de împrumut“ pe care Fondul le-a încheiat în 1962 cu cele zece mari puteri financiare din Occident: Belgia, Canada, Franța, Italia, Japonia, Marea Britanie, Olanda, Republica Federală Germană, Statele Unite ale Americii și Suedia. Potrivit acestor aranjamente, F.M.I. poate obține în caz de necesitate credite de la aceste țări totalizând echivalentul a 6,3 miliarde D.S.T. Aranjamentele au fost încheiate pe o perioadă de 5 ani cu drept de prelungire. Ultima prelungire pe încă cinci ani a fost efectuată la 24 octombrie 1975.

În 1964, Elveția s-a asociat la „Aranjamentele generale de împrumut“ cu o participare de circa 300 miliarde D.S.T. (această țară nu este membră a F.M.I.). În 1976, marile credite pe care F.M.I. le-a acordat unor membri ai săi și în special Marii Britanii și Italiei au provenit în primul rând din sursa „Aranjamentelor“ (aproape 3 miliarde D.S.T.) și numai diferența a fost acoperită din mijloacele proprii ale F.M.I.

„Aranjamentele generale de împrumut“ nu constituie singura formă prin care Fondul apelează la mijloace financiare străine în completarea celor proprii. Astfel, în anii 1974—1976, F.M.I. a încheiat ordine de credit cu 16 țări membre la care s-a adresat Elveția, pentru o sumă de aproape 7 miliarde D.S.T., în vederea finanțării în contul „Facilității petrolului“. Această facilitate a fost instituită pentru sprijinirea țărilor net importatoare de petrol care au înregistrat deficite ale balanței de plăți ca urmare a majorării prețului petrolului importat. Această facilitate și-a încheiat între timp existența. De asemenea, în 1976—1977, Fondul a încheiat cu Banca Națională a Elveției două contracte de împrumut, în legătură cu acoperirea unei părți din creditele suplimentare acordate Italiei și Marii Britanii.

Faptul că Fondul Mondial Internațional a fost obligat în ultimii ani să încheie aranjamente de împrumut, mijloacele proprii nemaifiind suficiente, constituie un reflex al marilor dezechilibre financiare pe care criza economică le-a provocat în lume.

C. K.

Tratament

laudă Buteulescu. Iași — Privat unui raport re- al Organizației Mon- e a Sănătății, tuber- za este încă respon- lă, pe plan mondial, tru peste 400 000 de- pe an, iar numărul availor este de circa

8 milioane. Frecvența cea mai mare a acestei boli semnaleză pe subcontin- nentul indian, pe coastele de Nord și Est ale Afri- cii, în America Centrală și în Vestul Americii de Sud și în câteva țări eu- ropene, iar frecvența cea mai redusă (sub 20 cazuri la 100 000 locuitori) se înregistrează în Aus- tralia, Danemarca, Olanda, Canada și S.U.A.. Grație noilor medicamente de

combateră puse la punct. O.M.S. apreciază că tra- tamentul ambulatoriu a devenit la fel de eficace ca cel spitalicesc, permi- țând însă bolnavilor să rămână fără pericol în mediul din care fac parte și să ducă o viață normală.

Tratamentul ambulatoriu este mult mai ieftin decât cel sanatorial. Un studiu efectuat în S.U.A. situă costul mediu al unei zile de tratament la domiciliu la 11,55 dolari pe zi, față de 35—40 dolari în mediul spitalicesc.

Programul Alimentar Mondial

Loreta Duță, Bicăz — Programul Alimentar Mondial (P.A.M.) a fost instituit în 1962 de către O.N.U. și F.A.O., pentru ajutorarea țărilor în curs

de dezvoltare prin furnizarea cu alimente.

Scopul fundamental al acestui organ de asistență multilaterală este stimularea accelerării dezvoltării economice și sociale prin punerea în valoare a resurselor umane, dezvoltarea agriculturii, crearea infrastructurii necesare dezvoltării economice. P.A.M. consacră aproape jumătate din resursele sale unor proiecte de îmbunătățiri funciare (vezi fotografia) și de îmbunătățirea creșterii vitelor. O parte a resurselor

P.A.M. (sub 10% până în prezent) este consacrată fiecare an ajutorării vic- timelor unor catastrofe naturale (inundații, cutremure, erupții vulca- nice, secetă) sau conflicte. Creat întâi cu titlu experimental, pe perioada 1963—1965, P.A.M. a fost prelungit „atita timp cât un ajutor alimentar multilateral va fi consi- derat posibil și de

dorit“. Resursele Progra- mului provin din contri- buțiile voluntare pe care țările participante le oferă sub formă de produse, de credite sau de servicii, cum ar fi trans- porturi maritime. Două treimi din contribuții sînt reprezentate de produse alimentare și furaje, iar restul de o treime se compune din bani și ser- vicii. Pentru 1977—1978 obiectivul P.A.M. este ca valoarea totală a acestor contribuții să ajungă la 750 milioane dolari.

Plan

Sorin Poenaru, Brașov — 1) În baza cifrelor date publicității la Phenian, în anul 1984 R.P.D. Coreeană urmează să producă circa 7—8 milioane tone de oțel (acum produce 4 milio- ne t pe an), 70—80 milio- ne tone de cărbune (50 milioane în 1976), 60 miliarde kWh (dublul pro- ducției actuale), 12—13 milioane t ciment (față de 8 milioane t anul tre- cut).

2) Nu dispunem de da- tele statistice privind Kampuchia Democrată pe care le solicităm.

3) Potrivit Anuarului Statistic al O.N.U., a cărui cea mai recentă ediție da- tăază din iulie a.c., în 1975 — ultimul an pen-

tru care Anuarul oferă date la acest capitol — marea majoritate a ță- rilor lumii au cunoscut o creștere a numărului de turiști străini care le-au vizitat. Cifrele cele mai ridicate privind nu- mărul de turiști sosiți au fost (în anul 1975, în milii) în: Spania (30 122), S.U.A. (15 698), Cehoslova- cia (14 079), Canada (13 625), Italia (13 234), Franța (13 064), Austria (11 450), Polonia (9 320), Anglia (8 830), Belgia (8 040), R.F. Germania (7 403) și Elve- ția (6 199).

Aceste cifre nu țin însă seama de durata sejuru- rului turiștilor respectivi. Raportînd numărul tu- riștilor la mărimea popu- lației țărilor vizitate, „clasamentul“ amintit ar cunoaște desigur o serie de modificări.

„Șarpele valutar“

Mariana Brinzaru, Bo- toșani — 1) În privința mecanismului de funcțio- nare al „șarpelui valu- tar“ vest-european gă- siți toate elementele sol- licitate la rubrica „Glo- sar“ din numerele 24 (17 iunie) și 25 (24 iunie a.c.) al revistei noastre. Pentru înțelegerea semnifi- cației ultimelor evolu- ții, consultați articolu- l „Șarpele valutar se contractă din nou“ apă- rut în nr. 36/1977.

2) Puteți urmări fe- nomenul care vă intere- sează la rubrica „Evolu- ția prețurilor produselor de bază cuprinse în no- menclatorul de export- import al R.S. România“, care apare în a doua ju- mătate a fiecărei luni la pagina de „Tendențe-con- juncturi. Calculele res- pective nu aparțin redac- ției, ci sînt efectuate de sectorul conjunctură economică internațională și marketing din cadrul Institutului de Economie Mondială.

Depozitarea deșeurilor radioactive

Rafael Stănescu, Craiova — Pină la mijlocul a- cestiui an, depozitarea de- șeurilor radioactive în Oceanul mondial era reglementată de prevederile acordului semnat în 1972 la Londra, care stabilea o serie de limite privind aria geografică și nive- lul radioactivității de- șeurilor. Acordul asupra controlului depozitării de- șeurilor radioactive, cla- borat în cadrul O.C.D.E. și semnat în iulie a.c. la Londra de țările Pieței comune vest-europene, S.U.A., Canada, Spania, Finlanda, Grecia, Is- landa, Norvegia, Portu- galia și Turcia, regle- mentează sistemul de consultare și control în acest domeniu. De pildă, fiecare țară participantă la acord trebuie să anunțe (cu 6 sau 12 luni înainte) Agenția pentru energia atomică de pe lângă O.C.D.E. asupra intenției sale de a depozita aseme- nea deșetri, eventualele obiectii ale vreunui alt stat sau ale experților a- genției neputînd-o însă ob- liga să renunțe la proiect. Controlul asu- pra efectuării operațiilor de depozitare, precum și măsurarea radioactivității în locurile de depozit- are sau verificarea con- tainerelor scufundate ur- mează a fi realizate de reprezentanții sus-numitei agenții.

Eficiența sistemelor informatice

(Urmare din pag. 19)

trolul pregătirii datelor primare din sistem, astfel încât prelucrarea lor să nu afecteze desfășurarea procesului economic.

La Institutul de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare a fost proiectat un sistem de control al activității de calcul automat al devizelor pe obiecte, prin utilizarea pachetului de programe DOCEC elaborat de Centrul de organizare și cibernetică în construcții (fig. 2).

IN CE CONSTĂ PROGRAMUL

Termenle de predare a antemăsurărilor de către colectivele de studii și proiectare sunt prevăzute în fișa-grafic de contractare a lucrării; responsabilul cu exploatarea pachetului de programe DOCEC din partea oficiului de calcul se angajează, prin semnătură, asupra termenului de predare a devizelor. Odată cu primirea antemăsurărilor de la colective, la oficiul de calcul se operează în

vizelor, se întocmesc situațiile de plată pe colectiv și, în cadrul acestuia, pe lucrare (proiect).

EFICIENȚA

Dacă în condițiile evidenței manuale, elaborarea devizelor pentru toate proiectele din instituț se realiza în cadrul unui colectiv de circa 10 oameni, în sistemul automat DOCEC responsabilitatea revine unei singure persoane, care realizează interfața între cerințele tuturor colectivelor de proiectare și prelucrarea datelor la centrul de calcul.

Informatica economică necesită o adaptare a unităților la condițiile noi de ordin tehnologic, organizatoric, economic și social, astfel încât introducerea acestor sis-

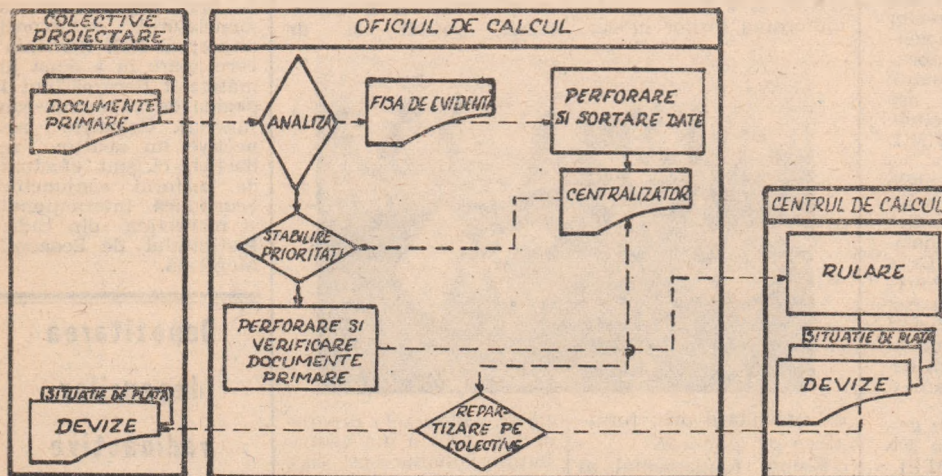

FIG. 2. SISTEM DE CONTROL PENTRU APLICAȚIA DOCEC

fisa de evidență: codul colectivului; șeful de colectiv; denumirea obiectului lucrării; termenul de predare a lucrării; termenul de predare a devizelor, (conform angajamentului responsabilului cu întreținerea aplicației). Datele din fișa de evidență se perforază pe cartele și se sortează în ordinea crescătoare după termenul de predare a lucrării, întocmindu-se, la minicalculatorul din dotarea oficiului de calcul, centralizatorul lunar al programării prelucrării antemăsurărilor. În cadrul acestui centralizator, pe lângă datele din fișa de evidență se programează predarea la perforare a antemăsurărilor și rulara lor la calculator. După obținerea devizelor în cadrul centralizatorului, se repartizează suma decontată de centrul de calcul pentru rulara sistemului, pe lucrările pentru care s-au întocmit devizele; valoarea de decontat, se centralizează pe fiecare colectiv și, odată cu predarea de-

teme să asigure o eficiență sporită pe multiple planuri.

Oricât de perfecționate ar fi metodele și tehnicile de prelucrare automată a datelor, factorul om rămâne elementul decisiv de utilizare eficientă a acestora, receptivitatea cu care el participă la elaborarea sistemelor informatice reprezentând o condiție primordială a eficienței economice a acestora.

În același timp — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei — valorificarea în practică a efectelor economice pe care le poate genera introducerea informației în întreprindere presupune o adaptare și optimizare a structurii organizatorice, a metodelor și stilului de conducere, astfel încât să se înregistreze creșteri ale productivității muncii și eficienței producției.

INTREBĂRI — RĂSPUNSURI

SIMION URSU, Cluj-Napoca — Persoanele încadrate cu contract de muncă în cooperativa agricolă de producție în funcția de jurist-consult, tehnician, șef secție, maestru cu pregătire, precum și contabil șef fără pregătire corespunzătoare ce fac parte din personalul TESA și care sînt retribuiți din fondurile proprii ale C.A.P., nu pot primi retribuție de bază lunară mai mare decît retribuția totală cuvenită funcției de președinte (art. 71 al. 2 din Legea nr. 27/1976).

Persoanele calificate în meseriile de sofer, conducător de tractoare rutiere, lăcătuș, electrician și altele care lucrează

nemijlocit în producție și sînt încadrate cu contract de muncă la fel ca și cooperatorii care lucrează în activitățile de producție industrială de construcții și prestări de servicii, se retribuește, pe baza rețelilor tarifare din unitățile de stat, sau ale industriei locale cu profil și de complexitate similară, potrivit Legii nr. 37/1974. Nivelele retribuției de bază ce se pot acorda, se aprobă de adunarea generală a C.A.P., cu avizul direcției generale pentru agricultură și industrie alimentară (art. 31 al. 2). Retribuția de bază lunară de încadrare ce se poate acorda nu poate depăși retribuția totală cuvenită funcției de președinte.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr.-ului 37 din 16 septembrie 1976

- Spirit creator, revoluționar în întreaga activitate economico-socială. (Nicoară Ionescu)
- Educație și dezvoltare. (Gheorghe Dolgu)

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Ritmul înalt al dezvoltării — determinantă a creșterii nivelului de trai. (Dan Popescu)
- Planul fizic realizat integral, cu cheltuieli cît mai reduse. (L. Țințea, D. Gheorghe)
- Lemnul — o materie primă valoroasă, care trebuie să-și găsească corespondența în valoarea ridicată a produselor. (P. Cioclu)

- Infăptuirea ritmică a programului construcției de locuințe. (Dan Condrea)

- Prind viață hotărârile Congresului consiliilor oamenilor muncii. Întregul personal — integrat deplin în activitatea de bază a întreprinderii (I). (I. Soare, Gh. Drăghici)

- La baza consolidării cooperativelor agricole. Îmbunătățirea continuă a rezultatelor economico-financiare. (lector univ. Tatiana Moșteanu)

- Cititorii au cuvîntul.

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Tehnici și metode moderne în sprijinul eficienței producției. Conducerea prin costuri-instrument de economisire a resurselor materiale. (Ionel Dumbravă)

- Gestinunea, controlul și eficiența sistemelor informatice. (Marian Oprea)

TEORII — IDEI

- Venitul național pe locuitor, indicator de sinteză al creșterii și dezvoltării economice (I) (conf. univ. dr. C. Bărbăcioiu)

- Școli ■ curente ■ economiști. Limite logice și ontologice ale modelului „societății post-industriale”. (Cristian N. Popescu)

- Comerțul și analiza informațională — decizională. (conf. dr. Gheorghe Boldur)

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cerințe ale noii ordini economice internaționale.

- O strategie activă pentru al treilea Deceniu al O.N.U. al dezvoltării (II) (I. Barac)

- Tendințe — conjuncturi

- Statistică internațională. Ipoteze-previziuni

- Mondorama

- Courier

- Întrebări — răspunsuri

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, 71131 București, tele 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. filiala sect. 1 București
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Școlii”

**deți că numai un buletin
orologic poate să convingă
iarna a sosit?**

Comerțul poate s-o facă!

**Priviți o vitrină, intrați în
e din magazinele de
elititate și o veți
găsi oaste imediat după...
modernitate**

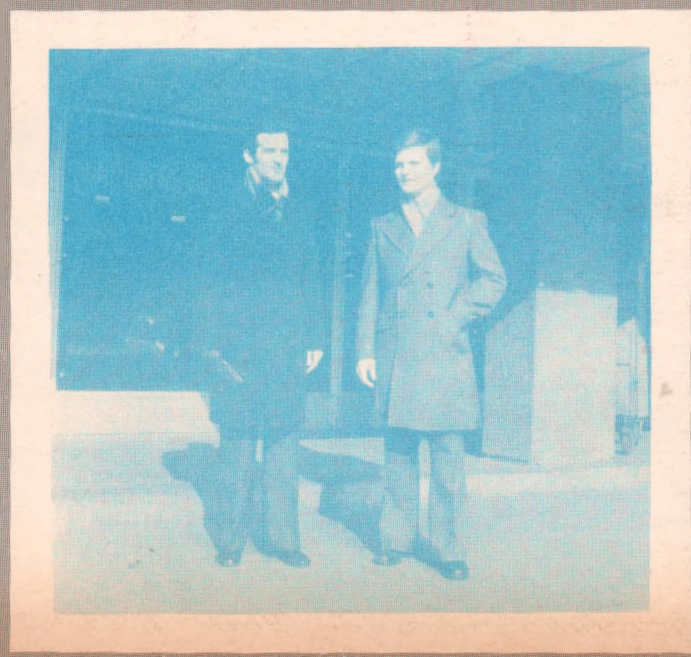
**și bogat și variat
asortiment de:**

**EFECTII: pardesie, balon-
ide, costume, rochii,
jocare, fuste, pantaloni,
couri, sarafane;**

**NOTAJE: pulovere, scam-
plouri, bluze;**

**MODERIE pentru interior;
sături din P. N. A., lină
și mătase;**

**MODERIE cu fețe din
naturale și sintetice,
moderile de marochinărie
și galanterie.**

**MODELE NOI!
DESENE
MODERNE!**

METALUL – condiție a progresului economiei. **DEȘEURILE ȘI ALTE RESURSE SECUNDARE** reprezintă resurse economicoase pentru obținerea de metal nou.

Recuperarea și valorificarea integrală a metalului din resursele secundare (casări, deșeurile de fabricație, alte materiale secundare) constituie o îndatorire patriotică.

Unităților economice, instituțiilor, organizațiilor cooperatiste și obștești le revine obligația, prin Decretul 106/1975, de a asigura stringerea, sortarea, depozitarea, gospodărirea, predarea și, respectiv, valorificarea deșeurilor metalice rezultate din activitatea proprie.

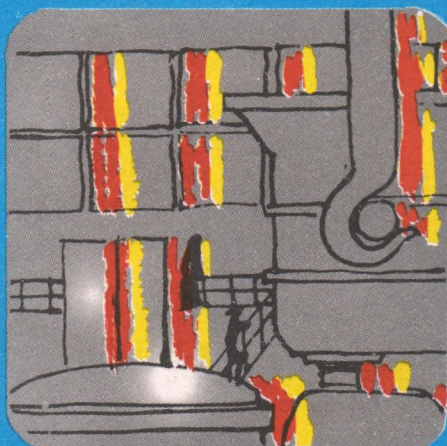
Centrala de prelucrare și colectare a deșeurilor metalice – București preia și prelucurează deșeurile metalice prin rețeaua unităților sale.

Principalele unități răspund la apelul telefonic la următoarele numere:

București (centrala) 15 22 45; 15 07 11; București (Berceni) 83 65 82. București (Depozitul de colectare) 41 37 47; 41 12 89; Teleorman (Alexandria) 1 20 94; Brașov 3 26 17; 2 17 94; Covasna (Sf. Gheorghe) 1 27 90; Harghita (Miercurea Ciuc) 1 19 69; Mureș (Tg. Mureș) 1 50 65; 1 14 04; Caraș-Severin (Caransebeș) 1 30 52; 1 25 42; Reșița 3 12 29; Dolj (Craiova) 4 28 58; Gorj (Tg. Jiu) 1 29 70; Olt (Slatina) 1 33 25; Timiș (Timișoara) 2 30 74; Cluj 3 09 29; 1 41 65; Bistrița-Năsăud (Bistrița) 1 15 37; Bihor (Oradea) 2 18 16; 2 24 03; Maramureș (Baia Mare) 1 22 99; Satu Mare 3 04 00; Sălaj (Zalău) 1 16 39; Galați 1 65 16; 1 29 06; Vrancea (Focșani) 1 35 15; Brăila 1 32 17; 1 27 77; Buzău 1 45 84; Constanța 6 20 93; 6 01 35; Tulcea (Cataloi) 26; Ialomița (Slobozia) 1 19 42; Iași 1 44 93; 3 02 23; Bacău 1 31 48; 1 50 10; Suceava 1 61 37; 1 28 38; Botoșani 1 48 46; Neamț (Piatra Neamț) 1 34 21; Vaslui 1 26 32; Prahova (Ploiești) 1 41 49; 2 31 83; Argeș (Pitești) 3 04 87; Dimbovița (Tirgoviște) 1 16 53; Titu 94; Simeria 6 01 80; Hunedoara 1 25 52; Alba (Alba Iulia) 1 33 55; Sebeș 2 22 19; Sibiu 3 28 19; Arad 3 42 98; Vâlcea (Rimnicu Vâlcea) 1 34 27.

Cei ce predau deșeurile metalice și alte materiale metalice pot obține importante venituri suplimentare, dacă predarea are loc pe sortimente. Prin amestecare, deșeurile metalice și materialele metalice pierd din valoare, necesitând operațiuni suplimentare de prelucrare.

**DIN
METAL
VECHI**

PREVENIȚI RISIPIREA ȘI AMESTECAREA DEȘEURILOR ȘI A ALTOR MATERIALE METALICE ȘI PEDAȚI-LE LA UNITĂȚILE CENTRALEI DE PRELUCRARE, COLECTARE A DEȘEURILOR METALICE.

METAL NOU